

Merkezi Yönetim Kapsamındaki İdareler

Sosyal Güvenlik Kurumları

Mahalli İdareler

2012 Yılı Genel Faaliyet Raporu

Haziran 2013

**Merkezi Yönetim Kapsamındaki
İdareler, Sosyal Güvenlik Kurumları ve
Mahalli İdareler
2012 Yılı
Genel Faaliyet Raporu**

HAZİRAN 2013

"Millet tarafından, millet adına, devleti idareye yetikili kılınanlar için, gerektiği zaman, millete hesap vermek mecburiyeti, laubalilik ve keyfi hareketle uzlaşamaz."

K. Atatürk

Başbakanın Sunuşu

2012 yılı küresel ekonomideki toparlanmanın güç kaybettiği, belirsizliklerin arttığı zor bir yıl olmuştur. Başta Avro Bölgesi ülkeleri olmak üzere birçok gelişmiş ülkede işsizlik, bütçe açıkları ve kamu borçları yüksek seviyesini korumuştur. Ancak aynı dönemde Hükümetimizce tesis edilmiş olan güven ve istikrar ortamının katkısı ve doğru makroekonomik politikalar sayesinde Türkiye ekonomisi, dünya ekonomisinde söz sahibi olan diğer birçok ülkenin aksine, büyümeye devam etmiştir. Bu süreçte enflasyon düşmüş, ekonomimiz istihdam üretmeye devam etmiş ve mali dengelerimiz güçlü konumunu sürdürmüştür.

Son on yılda vatandaşlarımıza her alanda çok daha etkin, verimli ve kaliteli hizmet sunulmuş, yatırımlar da artarak devam etmiştir. Ancak bunlar yapılırken uyguladığımız mali disiplinden asla taviz verilmemiş, kamu kaynaklarının verimli ve ekonomik biçimde kullanılması temel kural olarak benimsenmiştir. Ayrıca katılımcı, sonuç odaklı ve hesap verme sorumluluğuna dayalı bir yönetim anlayışı benimsenmiştir.

Maliye Bakanlığımızca kamu mali yönetiminde saydamlık ve hesap verme sorumluluğuna dayalı yönetim anlayışının bir gereği olarak hazırlanan 2012 Yılı Genel Faaliyet Raporunun, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin ve kamuoyumuzun denetim yetkisi adına önemli bir hizmeti yerine getirdiğine inanıyor ve emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Recep Tayyip ERDOĞAN
BAŞBAKAN

Maliye Bakanının Sunuşu

Hükümetlerimiz döneminde sağladığımız ekonomik ve siyasi istikrar, uyguladığımız yapısal reformlar ile elde ettiğimiz güven ortamı sayesinde Türkiye, bölgesinde ve dünyada örnek olarak gösterilen bir ülke konumuna gelmiştir. Son 10 yıllık dönemde Türkiye evini düzene koymuş; mali, ekonomik ve sosyal dengelerini iyileştirmiş, enflasyonu tek hanelere indirmiş, rekor düzeyde istihdam yaratmış, hızla büyümüş ve kalkınmıştır.

Elde ettiğimiz bu başarıda 2002 yılından bu yana uygulamakta olduğumuz ihtiyatlı maliye politikaları önemli bir rol oynamıştır. Genel devlet bütçe açığının gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı son 10 yılda yaklaşık 10 puan azalarak 2012 yılında yüzde 1'e gerilemiştir. AB tanımlı borç stokunun GSYH'ye oranı ise son 10 yılda yaklaşık 38 puan azalarak 2012 yılında yüzde 36,2'ye düşmüştür. Ülkemizde 2012 yılında bütçe açığının GSYH'ye oranı OECD ortalamasının beşte birinden, borç stokunun GSYH'ye oranı ise OECD ortalamasının üçte birinden azdır. Böylelikle Türkiye sağlıklı kamu mali dengelerine sahip örnek bir ülke haline gelmiştir.

Bütün bunlar, Hükümetimiz döneminde tesis edilen güven ve istikrar ortamının, başta kamu mali yönetimi alanında olmak üzere uygulamaya koyduğumuz yapısal reformların ve izlemekte olduğumuz mali disiplinin bir sonucudur. Önümüzdeki yıllarda da sürdürülebilir güçlü büyümenin sağlanması için disiplin ve özveriyle çalışmaya devam edeceğiz.

Hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı sağlama noktasında önemli bir role sahip olan Genel Faaliyet Raporunda, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumlarının faaliyet sonuçları ile mahalli idarelerin bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin değerlendirmelere yer verilmektedir. Bu çerçevede Maliye Bakanlığınca hazırlanan 2012 yılı Genel Faaliyet Raporunun Meclisimize, Sayıştay'a ve kamuoyuna gerekli bilgi ve katkıyı sağlayacağını ümit ediyorum.

Mehmet ŞİMŞEK
MALİYE BAKANI

İçindekiler

BAŞBAKANIN SUNUŞU	5
MALİYE BAKANININ SUNUŞU	7
İÇİNDEKİLER	9
TABLolar	11
GRAFİKLER	12
GİRİŞ	13
I- TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER	19
A- ORTA VADELİ PROGRAM	21
1- 2012 Yılı Makroekonomik Tahmin ve Gerçekleşmeler	22
2- Kamu Harcama, Yatırım, Gelir ve Borçlanma Politikaları	23
a- Kamu Harcama Politikası	23
b- Kamu Yatırım Politikası	24
c- Kamu Gelir Politikası	25
d- Kamu Borçlanma Politikası	26
B- ORTA VADELİ MALİ PLAN	27
II- KAMU MALİYESİNDEKİ GELİŞMELER	31
A- BÜTÇE GELİŞMELERİ	33
1- Merkezi Yönetim Bütçesi	33
a- 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Hedefleri	33
b- 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri	35
i- Bütçe Açığı ve Faiz Dışı Fazla	35
ii- Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	37
aa- Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	37
bb- Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	46
cc- Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	47
iii- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	48
aa- Genel Bütçe Gelirleri	49
bb- Özel Bütçe Gelirleri	51
cc- Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Gelirleri	51
c- Bütçe Performansının Gelişimi	51
d- Mali Tablolar	53
2- Sosyal Güvenlik Kurumları	54
a- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)	54
i- Bütçe Hedef ve Gerçekleşmeleri	54
ii- Faaliyet Bilgileri	55
b- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)	59
i- Bütçe Hedef ve Gerçekleşmeleri	59
ii- Faaliyet Bilgileri	60
3. Mahalli İdareler	64
a- Mahalli İdarelere İlişkin Genel Bilgiler	64
b- Bütçe Gerçekleşmeleri	65
i- Belediyelerin Bütçe Gerçekleşmeleri	68
ii- İl Özel İdarelerinin Bütçe Gerçekleşmeleri	69
iii- Belediyelere Bağlı İdarelerin Bütçe Gerçekleşmeleri	70
B- KAMU BORÇ YÖNETİMİ GELİŞMELERİ	71
1- İç Borçlanma	71
2- Dış Borçlanma	73
a- Uluslararası Sermaye Piyasalarından Borçlanma	73
b- Uluslararası Kuruluşlardan Program Finansmanı	73
c- Proje Finansmanı	74
d- Uluslararası Para Fonu (IMF)	74
e- Dünya Bankası	75
f- Avrupa Kuruluşları	75
g- Diğer Kuruluşlar	75

h- Dış Borç Servisi	76
3- Borç Stoku	76
III- BÜTÇE YÖNETİMİNE İLİŞKİN FAALİYETLER.....	77
<i>A- YAPILAN DÜZENLEMELER .....</i>	<i>79</i>
1- Tebliğler	79
2- Genelge, Usul ve Esaslar ve Genel Yazılar	81
<i>B- YIL İÇİ ÖDENEK İŞLEMLERİ .....</i>	<i>83</i>
<i>C- MALİ KONTROL FAALİYETLERİ.....</i>	<i>85</i>
1- Kamu Personel İşlemleri	85
2-Diğer Kontrol İşlemleri	88
a- Yurtdışı Gündelikleri	88
b- Seyahat Kartı	88
c- Taşıt.....	88
d- Sosyal Tesisler.....	89
e- Yurtdışı Kira Katkısı	89
IV- KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL SİSTEMİ REFORMU	91
<i>A- GENEL GELİŞMELER .....</i>	<i>93</i>
<i>B- İÇ KONTROL .....</i>	<i>93</i>
<i>C- İÇ DENETİM .....</i>	<i>94</i>
<i>D- STRATEJİK PLANLAMA VE PERFORMANS ESASLI BÜTÇELEME.....</i>	<i>95</i>
1- Stratejik Planlama Alanında Gerçekleştirilen Faaliyetler	95
2- Performans Esaslı Bütçeleme Alanında Gerçekleştirilen Faaliyetler.....	98
<i>E- AVRUPA BİRLİĞİNE UYUM ÇALIŞMALARI.....</i>	<i>100</i>
<i>F- EĞİTİM VE REHBERLİK .....</i>	<i>101</i>
EKLER.....	103

Tablolar

TABLO 1: 2012 YILI MAKROEKONOMİK HEDEFLER, GÜNCELLEMELER VE GERÇEKLEŞMELER	22
TABLO 2: MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI FAZLASI	29
TABLO 3: BÜTÇE ÖDENEK TEKLİF TAVANLARI	29
TABLO 4: GÜNCELLENEN MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI FAZLASI	30
TABLO 5: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE HEDEFLERİ	33
TABLO 6: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ	33
TABLO 7: FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ VE BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYLARI	34
TABLO 8: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİR HEDEFLERİ	34
TABLO 9: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ	35
TABLO 10: EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ	37
TABLO 11: İDARELER İTİBARIYLA DERNEK VAKIF VE DİĞER KURULUŞLARA YAPILAN CARİ TRANSFERLER	41
TABLO 12: DERNEK, VAKIF VE DİĞER KURULUŞLARA YAPILAN SERMAYE TRANSFERLERİ	45
TABLO 13: FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ	46
TABLO 14: BÜTÇE GİDER GERÇEKLEŞMESİNE GÖRE İLK ON GENEL BÜTÇELİ KAMU İDARESİ	48
TABLO 15: BÜTÇE GİDER GERÇEKLEŞMESİNE GÖRE İLK ON ÖZEL BÜTÇELİ İDARE	48
TABLO 16: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GELİR HEDEF VE GERÇEKLEŞMELERİ	49
TABLO 17: VERGİ GELİRLERİ HEDEF VE GERÇEKLEŞMELERİ	50
TABLO 18: SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	54
TABLO 19: SGK 2011-2012 YILLARI SAĞLIK HARCAMALARI	55
TABLO 20: SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNİN KAPSAMI	58
TABLO 21: TÜRKİYE İŞ KURUMU BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	59
TABLO 22: TÜRLERİ İTİBARIYLA BELEDİYE SAYISI	65
TABLO 23: 2012 YILI MAHALLİ İDARELER KONSOLİDE BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	65
TABLO 24: MAHALLİ İDARELERİN FONKSİYONEL VE EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE GİDERLERİ	67
TABLO 25: 2012 YILI BELEDİYELERİN BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	68
TABLO 26: BELEDİYELERİN FONKSİYONEL VE EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE GİDERLERİ	68
TABLO 27: 2012 YILI İL ÖZEL İDARELERİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	69
TABLO 28: İL ÖZEL İDARELERİNİN FONKSİYONEL VE EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE GİDERLERİ	69
TABLO 29: BELEDİYELERE BAĞLI İDARELERİN BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	70
TABLO 30: BELEDİYELERE BAĞLI İDARELERİN FONKSİYONEL VE EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE GİDERLERİ	70
TABLO 31: İÇ VE DIŞ BORÇ ÖDEMELERİ	72
TABLO 32: 2012 YILI DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMI VE SEKTÖREL DAĞILIMI	74
TABLO 33: IMF KREDİLERİ KULLANIM BİLGİLERİ	74

Grafikler

GRAFİK 1: 2012 YILI AYLIK BÜTÇE DENGESİ GERÇEKLEŞMELERİ.....	36
GRAFİK 2: 2012 YILI AYLIK FAİZ DIŞI DENGİ GERÇEKLEŞMELERİ	36
GRAFİK 3: 2002-2012 YILLARI PERSONEL VE SGK PRİM GİDERLERİNİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI.....	38
GRAFİK 4: 2002-2012 YILLARI MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİNİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI.....	39
GRAFİK 5: 2002-2012 YILLARI FAİZ GİDERLERİNİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI.....	40
GRAFİK 6: 2002-2012 YILLARI CARİ TRANSFERLERİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI	42
GRAFİK 7: 2002-2012 YILLARI SERMAYE GİDERLERİNİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI	44
GRAFİK 8: 2002-2012 YILLARI SERMAYE TRANSFERLERİNİN BÜTÇE İÇİNDEKİ PAYI	45
GRAFİK 9: 2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE GİDERLERİNİN FONKSİYONEL DAĞILIMI	47
GRAFİK 10: 2002-2012 YILLARI BÜTÇE DENGESİ VE FAİZ DIŞI FAZLANIN GSYH'YE ORANININ GELİŞİMİ	52
GRAFİK 11: 2002-2012 YILLARI MERKEZİ YÖNETİM FAİZ GİDERLERİNİN GSYH'YE ORANININ GELİŞİMİ	52
GRAFİK 12: 2002-2012 YILLARI FAİZ GİDERLERİNİN VERGİ GELİRLERİNE ORANI	53
GRAFİK 13: AKTİF SİGORTALILARIN DAĞILIMI	58
GRAFİK 14: MAHALLİ İDARELER BÜTÇE GİDERLERİNİN DAĞILIMI	66
GRAFİK 15: 2012 YILI MAHALLİ İDARELER BÜTÇE GELİRLERİ	66
GRAFİK 16: MAHALLİ İDARELERİN FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE BÜTÇE PAYLARI	67

GİRİŞ

Kamu mali yönetimi ve kontrol reformu ülkemizin son dönemde kamu yönetimi alanında gerçekleştirdiği en önemli reformlardan biridir. Reformun temel ayağını oluşturan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, mali yönetim ve iç kontrol ile iç denetim uygulamaları uluslararası standartlara uygun hale getirilmiş, kamuda bütçe sınıflandırması ve muhasebe sisteminde birlik sağlanmış, idarelerin mali yönetim ve kontrol fonksiyonlarını etkili bir şekilde yürütebilmeleri için gerekli idari yapılar oluşturulmuş, bütçe hazırlık süreci güçlendirilmiş, orta vadeli harcama yaklaşımına uygun olarak çok yıllık bütçelemeye geçilmiş, mali saydamlık ve hesap verebilirliği artırmak üzere kamu idarelerince faaliyet raporu hazırlanması uygulamasına geçilmiştir.

Faaliyet raporlarının hazırlanmasına ilişkin temel düzenlemeler 5018 sayılı Kanunun 41 inci maddesinde yer almaktadır. Buna göre kamu idarelerinde harcama birimleri düzeyinde birim faaliyet raporu, kamu idaresi bazında ise idare faaliyet raporu düzenlenmesi gerekmektedir. Diğer taraftan İçişleri Bakanlığı, mahalli idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarını esas alarak kendi değerlendirmelerini de içerecek şekilde mahalli idareler genel faaliyet raporunu hazırlamakta ve kamuoyuna açıklamaktadır. Merkezi yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının bir mali yıldaki faaliyet sonuçları ise Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan genel faaliyet raporunda açıklanmaktadır. Mahalli idareler genel faaliyet raporu ile Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan genel faaliyet raporunun birer örneği Sayıştaya gönderilmektedir. Sayıştay, mahalli idarelerin raporları hariç idare faaliyet raporlarını, mahalli idareler genel faaliyet raporunu ve genel faaliyet raporunu, dış denetim sonuçlarını dikkate alarak görüşlerini de belirtmek suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Türkiye Büyük Millet Meclisi bu raporlar ve değerlendirmeler çerçevesinde kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görüşür.

Bilindiği üzere, uluslararası sınıflandırma ile uyumlu olarak genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerden oluşmaktadır.

Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idarelerden oluşmaktadır. Sosyal güvenlik kurumları ise aynı Kanunun (IV) sayılı cetvelinde yer almaktadır.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine bu Raporun 1 no'lu Ekinde, özel bütçeli kamu idarelerine 2 no'lu Ekinde, düzenleyici ve denetleyici kurumlara 3 no'lu Ekinde ve sosyal güvenlik kurumlarına ise 4 no'lu Ekinde yer verilmiştir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 2012 yılına ilişkin idare faaliyet raporlarını 5018 sayılı Kanunun 41 inci maddesi ve bu madde uyarınca çıkarılan "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde belirlenen raporlama ilkelerine uygun bir şekilde hazırlayarak Nisan ayı sonunda kamuoyuna açıklamış bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığı ise merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının 2012 yılındaki faaliyet sonuçlarını söz konusu Yönetmelik çerçevesinde kamuoyuna duyurmak ve bir örneğini Sayıştay Başkanlığına göndermek üzere 2012 yılı Genel Faaliyet Raporunu hazırlamıştır.

2012 yılı Genel Faaliyet Raporunda;

- 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçesinin gelir ve gider hedefleri ile gerçekleştirmeleri ve meydana gelen sapmaların nedenleri,
- Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerin mali yapılarına ilişkin genel değerlendirmeler,
- 2012 yılı borç stokundaki gelişmeler ve borçlanmaya ilişkin diğer bilgiler,
- Bütçe uygulamasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığı tarafından yapılan faaliyetler,
- Ödenek aktarmaları ve diğer ödenek işlemlerine ilişkin bilgiler,
- Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında genel değerlendirmeler,
- 2012 yılı sonundaki varlık ve yükümlülüklerin durumunu gösterir cetvel ile bunlara ilişkin bilgiler,

- Merkezi yönetim bütçesinden dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yapılan yardımlar,
- Kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi reformuna ilişkin gelişmeler

yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen bilgi ve değerlendirmeleri içerecek şekilde mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun bir gereği olarak hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi, Sayıştay ve kamuoyunun genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin faaliyetleri hakkında bilgilendirilmesini amaçlayan 2012 yılı Genel Faaliyet Raporu dört bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, kamu idarelerinin 2012 yılı faaliyetlerine yön veren temel politika belgelerindeki hedef ve önceliklere yer verilmektedir.

İkinci bölümde, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idarelerin bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri, borçlanma bilgileri ile mali tabloları yer almaktadır.

Üçüncü bölümde, Maliye Bakanlığı tarafından bütçe yönetimine ilişkin yürütülen faaliyetler açıklanmaktadır.

Dördüncü bölümde ise kamu mali yönetimi ve kontrol sistemi reformu kapsamında iç kontrol, iç denetim ile stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme alanlarında yürütülen faaliyetlere yer verilmektedir.

I- TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

---

5 018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile stratejik planlama ve performans esaslı bütçelemenin uygulamaya konulması ve orta vadeli harcama çerçevesinde çok yıllık bütçelemeye geçilmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede, çok yıllık bütçeleme, bütçe politikasının orta vadeli bir bakış açısı ile hazırlanmasını ve politika belgeleri ile bütçeler arasında bağlantı kurulmasını öngörmektedir. Bu nedenle, bütçelerin orta vadeli program ve orta vadeli mali plana dayanılarak hazırlanması gerekmektedir.

Orta vadeli program ve orta vadeli mali plan, stratejik amaçlar temelinde kamu politikalarını şekillendirmek ve kaynak tahsisini bu doğrultuda yönlendirmek amacı ile kamu maliyesi alanında temel politika ve öncelikleri belirleyen, maliye politikasına yön veren ve kamu ile özel kesim için öngörülebilirliği artıracak bir yol haritası niteliği taşıyan belgelerdir.

2012 yılı Genel Faaliyet Raporu, merkezi yönetim kapsamındaki idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının 2012 yılında gerçekleştirdikleri faaliyetlerin sonuçları esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu kamu idareleri tarafından yürütülen faaliyetler ise 2012-2014 Orta Vadeli Programı ve 2012-2014 Orta Vadeli Mali Planında belirlenen strateji ve politika hedeflerine dayanmaktadır.

Söz konusu belgelerde yer alan maliye politikası hedef ve önceliklerine aşağıda yer verilmektedir.

A- ORTA VADELİ PROGRAM

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında, "ülkemizin refah seviyesinin artırılması nihai hedefi doğrultusunda istikrarlı bir büyüme sürecinde istihdamı artırmak, mali disiplini sürdürmek, yurt içi tasarrufları artırmak, cari açığı azaltmak ve böylece makroekonomik istikrarı güçlendirmek" temel amaç olarak belirtilmiştir.

Programda 2012-2014 döneminde maliye ve para politikaları ile makro ihtiyati düzenlemelerin güven, istikrar ve öngörülebilirliği güçlendirecek ve ekonominin dış şoklara karşı dayanıklılığını artıracak bir çerçevede uygulanacağı vurgulanmaktadır.

Orta vadeli program kapsamında cari işlemler açığına kalıcı olarak çözüm getirecek yapısal düzenlemelerin de hızlı bir şekilde uygulamaya konulmasına öncelik verileceği ve bu çerçevede, yatırım ortamının iyileştirilmesi ile ilgili eylem planı

uygulamalarına devam edileceği, kayıt dışılıkla kararlılıkla mücadele edileceği, İhracata Dönük Üretim, Girdi Tedarik ve İhracat Pazarlarının Çeşitlendirilmesi Stratejilerine ilişkin çalışmaların tamamlanacağı, İstanbul'un Uluslararası Finans Merkezi olması çalışmalarına hız verileceği, enerjide dışa bağımlılığı azaltacak adımlara devam edileceği ve AR-GE ve yenilikçiliğin geliştirilmesine yönelik programların etkin bir biçimde uygulanacağı ifade edilmektedir.

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında istihdamı artırmak için istikrarlı büyüme ortamını sağlayacak politikaların yanı sıra işgücünün niteliğini, işgücü piyasasının esnekliğini ve işgücüne katılımı artıracak politikalara ağırlık verileceği de belirtilmektedir.

Programda ayrıca ekonominin rekabet gücü, kamu harcamalarında etkinlik, iyi yönetim, devlet yardımları, eğitim sistemi, yargı sistemi, vergi sistemi, kayıt dışılık, yerel yönetimler ve bölgesel gelişme alanlarındaki yapısal dönüşümün devam ettirilmesinin temel öncelikler arasında yer aldığı da vurgulanmaktadır.

1- 2012 Yılı Makroekonomik Tahmin ve Gerçekleşmeler

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında, 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısının hazırlığına esas teşkil eden temel makroekonomik hedefler belirlenmiştir.

Aşağıdaki tabloda 2012 yılı temel makroekonomik hedefleri ile bunlara ilişkin güncellemeler ve gerçekleştirmeler yer almaktadır.

Tablo 1: 2012 Yılı Makroekonomik Hedefler, Güncellemeler ve Gerçekleşmeler

	Hedef OVP (2012-2014)	Güncelleme OVP (2013-2015)	Gerçekleşme
GSYH Büyümesi (%)	4,0	3,2	2,2
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	1.426	1.435	1.417
GSYH (Milyar Dolar, Cari Fiyatlarla)	822	799	786
Kişi Başına Milli Gelir (GSYH, \$)	10.973	10.673	10.504
İşsizlik Oranı (%)	10,4	9,0	9,2
İhracat (FOB) (Milyar \$)	148,5	149,5	152,5
İthalat (CIF) (Milyar \$)	248,7	239,5	236,5
Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$)	-100,2	-90,0	-84,1
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-8,0	-7,3	-6,1
Dış Ticaret Hacmi / GSYH (%)	48,3	48,7	49,5
TÜFE Yıl Sonu (%)	5,2	7,4	6,2

2- Kamu Harcama, Yatırım, Gelir ve Borçlanma Politikaları

2012-2014 dönemi programında kamu harcama, yatırım, gelir ve borçlanma politikalarına ilişkin hedefler aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

a- Kamu Harcama Politikası

Orta Vadeli Programda kamu idarelerinin, kendilerine tahsis edilen ödenekleri, belirlenen politika ve öncelikler doğrultusunda, etkili ve verimli bir şekilde kullanmalarının esas olduğu belirtilmiştir.

Program döneminde harcamalara ilişkin olarak aşağıdaki politikaların uygulanacağı ifade edilmiştir:

- Harcama programları verimlilik artışı sağlamak amacıyla gözden geçirilecek ve bu amaçla idari bir mekanizma oluşturulacaktır.
- Sağlık hizmetleri ve harcamalarında etkinliğin sağlanması amacıyla sağlık hizmetlerinin kalitesinden ödün verilmeksizin, gereksiz ilaç ve hizmet kullanımını önlemek üzere ilaç ve tedavi harcamaları daha akılcı hale getirilecektir.
- Sağlık harcamalarına ilişkin denetimlerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi amacıyla sağlık hizmet sunucularının geçmiş davranışlarını dikkate alan denetim modelleri geliştirilecek, risk analizi ve veri madenciliği alanlarında yazılım, donanım ve eğitim altyapısı güçlendirilecektir.
- Sağlıkta global bütçe uygulaması geliştirilerek sürdürülecektir.
- Sosyal yardımların etkinliğinin artırılması amacıyla, sosyal yardımlarla istihdam arasındaki bağlantı güçlendirilecektir. Sosyal yardım sistemi bir bütün olarak ele alınacak ve yardımlardan mükerrer yararlanma önlenecektir.
- Emekliler için adil bir intibak sistemi kademeli bir şekilde hayata geçirilecektir.

- İstihdama ilişkin teşvik düzenlemeleri sade ve etkin bir yapıya kavuşturulacaktır.
- Mahalli idarelerin genel bütçe vergi paylarından kamuya olan borçlarına mahsuben yapılacak kesinti, yeni borç doğmasını engelleyecek ve borç stokunun azalmasına yardımcı olacak bir oranla düzenli olarak uygulanmaya devam edilecektir.
- Özellik gösteren altyapı harcamalarının merkezi idare tarafından desteklenmesi ve personel harcamalarının rasyonalize edilmesi kanalıyla mahalli idarelerin mali yapısında iyileşme sağlanacaktır.
- Kamu ihale sisteminin etkinliğinin artırılması yönünde düzenlemeler hayata geçirilecektir.

b- Kamu Yatırım Politikası

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında, kamu yatırım politikasının temel amacının, öncelikli sosyal ihtiyaçları gidermek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki altyapıyı geliştirmek olduğu belirtilmiştir.

Bu çerçevede;

- Kamu yatırımlarının etkili, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesi ve mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasının hedefleneceği,
- Eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verileceği,
- Kamu yatırımlarının, başta Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi (DAP), Konya Ovası Projesi (KOP), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP) kapsamındaki yatırımlar olmak üzere bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmayı ve bölgesel gelişme potansiyelini değerlendirmeyi hedefleyen ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacağı,
- Kamu altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde özel sektör katılımını artırıcı modellerin kullanımının yaygınlaştırılacağı,

- Kamu yatırım teklif ve kararlarının, sorun, ihtiyaç ve çözüm analizlerini içeren sektörel ve bölgesel ana plan ve stratejileri ile nitelikli yapılabilirlik etütlerine dayandırılacağı

belirtilmiştir.

c- Kamu Gelir Politikası

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında kamu gelir politikasının temel amacının; adil ve etkin bir vergi sistemi oluşturma hedefi doğrultusunda, istihdamı ve yatırımları teşvik edecek, yurtdışı tasarrufları artıracak, bölgesel gelişmişlik farklarını azaltacak, ekonomiye rekabet gücü kazandıracak ve kayıt dışılıkla mücadele edecek şekilde yürütüleceği belirtilmiş ve bu çerçevede yapılacaklar aşağıda sayılmıştır:

- Vergi politikalarının uygulanmasında istikrar, vergilendirmede öngörülebilirlik esas olacaktır.
- Ekonominin rekabet gücünü artırıcı üretim yapısının oluşturulmasına, doğrudan yabancı yatırımların ülkeye girişinin hızlandırılmasına ve Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik vergi politikaları uygulanacaktır.
- Vergi mevzuatının sadeleştirilmesi ve günümüzün ihtiyaçlarına göre yeniden yazılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir. Bu kapsamda Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere temel vergi kanunlarının gözden geçirilmesi çalışmaları tamamlanacaktır.
- Başta yurtdışı tasarruf yetersizliği ve cari açık olmak üzere, büyüme ortamının sürdürülebilirliğini tehdit eden unsurlarla mücadelede vergi politikası gerektiğinde etkin bir şekilde kullanılacaktır.
- Gelir politikalarının sosyal ve ekonomik etkilerinin daha sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla istisna, muafiyet ve indirimler nedeniyle oluşan vergi harcamaları düzenli olarak raporlanacaktır.
- Vergiye uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Maktu vergi ve harçlar genel ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak güncellenecektir.

- Mahalli idarelerin öz gelirlerinin artırılmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir. Mahalli idarelerin öz gelirlerinin artırılmasında, imar ve altyapı hizmetleri sonrasında varlıkların değerinde ortaya çıkan artışlardan daha fazla yararlanılacaktır.
- Kamu taşınmazlarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması ve ekonomiye kazandırılması için gerekli tedbirler alınacaktır.
- Bireysel ve kurumsal tasarruflar teşvik edilecek, sermaye birikimi özendirilecektir.
- Vergi politikalarının belirlenmesinde ve uygulanmasında, iklim değişikliğiyle mücadele edilmesine ve enerji tüketiminde tasarruf sağlanmasına yönelik öncelikler dikkate alınacaktır.

d- Kamu Borçlanma Politikası

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Programında kamu borç yönetiminin iç ve dış piyasa koşulları ile maliyet unsurları göz önünde bulundurularak belirlenen risk düzeyi çerçevesinde, finansman ihtiyacının orta ve uzun vadede mümkün olan en uygun maliyetle karşılanması ilkesine dayandığı belirtilerek bu ilke çerçevesinde yapılacaklar aşağıda sayılmıştır:

- Finansman programları, iç borçlanma stratejileri, ihale duyuruları gibi borçlanmaya ilişkin bilgilerin düzenli olarak açıklanmasına devam edilecektir.
- Devlet iç borçlanma senetlerinin (DİBS) yatırımcı tabanının genişletilmesi amacıyla yönelik olarak yeni araçların ve satış yöntemlerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalara devam edilecektir.
- Nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla yeterli düzeyde rezerv tutulması politikasına devam edilecek, nakit rezervlerinin daha etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar sürdürülecektir.
- Piyasa yapıcılığı sistemi uygulaması sürdürülecektir.

- İkincil piyasalarda sağlıklı bir verim eğrisinin oluşturulması ve DİBS alım-satım işlemlerinde likiditenin sağlanmasına yönelik politikalara devam edilecektir.
- Borçlanma, piyasa koşulları elverdiği ölçüde, ağırlıklı olarak TL cinsinden ve sabit faizli enstrümanlarla yapılacaktır.

B- ORTA VADELİ MALİ PLAN

2012-2014 Dönemi Orta Vadeli Mali Planı, Orta Vadeli Programla uyumlu olmak üzere gelecek üç yıla ilişkin merkezi yönetim bütçesi toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içerecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanmıştır.

2012-2014 dönemini kapsayan Orta Vadeli Mali Planda; istikrarlı bir büyüme sürecinde istihdamı artırmak, cari açığı alınacak yapısal tedbirlerle azaltarak sürdürülebilir seviyelere çekmek, yurt içi tasarruf seviyesini artırmak ve mali disiplini güçlendirerek sürdürmek maliye politikasının temel öncelikleri olarak belirlenmiştir.

Ayrıca Planda;

- Maliye politikasının, para ve gelirler politikasıyla uyum içinde, bütçe açığı, faiz dışı denge, gelir ve giderlere ilişkin olarak belirlenen orta vadeli mali hedeflere ulaşılmasını sağlayacak bir yaklaşımla yürütüleceği,

- Orta Vadeli Mali Plana dayalı olarak hazırlanacak 2012-2014 yılları merkezi yönetim bütçesinin, kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda tahsisini, kamu harcamalarının kalitesinin artırılmasını ve bu suretle halkımızın hayat standardının yükseltilmesini amaçladığı,

- Etkin bir kamu mali yönetiminin, giderlerin rasyonel bir şekilde önceliklendirilmesini ve kaynakların bu önceliklere göre tahsisini esas alması gerektiği ve bu çerçevede, Mali Plan döneminde kamu gider mevzuatının rasyonelleştirilmesine yönelik çalışmaların sürdürüleceği,

- 2012-2014 yıllarını kapsayan dönemde, çok yıllık bütçeleme anlayışının uygulanmasında elde edilen tecrübeler de göz önüne alınarak kaynak tahsisinde

etkinliğin artırılması hususunun temel önceliklerden birisi olmaya devam edeceği ve bu çerçevede, kamu idarelerinin ödenek tavanlarını dikkate alarak, belirlenen öncelikler çerçevesinde kendi kaynak tahsislerini gözden geçirecekleri ve önceliğini yitirmiş faaliyetler ile projeleri tasfiye edecekleri,

- 2012-2014 döneminde izlenecek maliye politikasının, istikrarlı bir büyüme sürecinde istihdamı artırmayı, yurt içi tasarruf seviyesini yükseltmeyi ve mali disiplini sürdürmeyi hedeflediği ve Mali Plan döneminde büyümeyi ve istihdamı destekleyen harcamalar ile bölgesel gelişmişlik farklarını azaltan harcamalara daha fazla önem verileceği,

- Sağlık, eğitim ve sosyal nitelikli harcamalara öncelik verilmesi suretiyle toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesi ve beşeri sermayenin niteliğinin artırılmasına yönelik politikaların uygulanmaya devam edileceği,

- Orta ve uzun vadede ekonominin verimliliğini ve üretken yapısını destekleyen altyapı yatırımlarına ağırlık verileceği, eğitim, sağlık, teknolojik araştırma, ulaştırma, içme suyu ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik altyapı yatırımlarına öncelik verileceği,

- Kamu yatırımlarının, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), Doğu Anadolu Projesi, Konya Ovası Projesi ve Doğu Karadeniz Projesi başta olmak üzere ekonomik ve sosyal altyapı projelerine yoğunlaştırılacağı, GAP ve diğer bölgesel programlar kapsamında yer alan projelerin, sağlanan ilave kaynaklar da dikkate alınarak, hızla tamamlanmasına yönelik tedbirlerin zamanında alınacağı,

- Mali Plan döneminde, gıda güvenliği ve güvenilirliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, gelir ve fiyat istikrarı sağlanacak şekilde tarımsal desteklerin, alan ve ürün temelinde farklılaştırılarak üretimde etkinlik, verimlilik ve kaliteyi artırmaya yönelik olarak düzenleneceği,

- 2012-2014 döneminde 5018 sayılı Kanun kapsamında kamu idarelerinin, mali yönetim ve kontrol alanında görev ve sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmelerini sağlamak üzere idari kapasite geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin yoğunlaştırılacağı, mali yönetim ve iç kontrol ile iç denetim faaliyetlerinin genel

yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde etkin bir şekilde uygulanması için gerekli çalışmaların sürdürüleceği,

- Kamu idarelerinin uluslararası standartlar çerçevesinde Kamu İç Kontrol Standartlarına ve Kamu İç Denetim Standartlarına uyum düzeyini artıracak çalışmalara devam edileceği ve böylece, kamu idarelerinin faaliyetlerinde kamu iç kontrol ve kamu iç denetim standartlarının esas alınmasının sağlanacağı,

- Kamu idarelerinin karar alma süreçlerini güçlendirmek, mali saydamlık ve hesap verilebilirliği artırmak amacıyla uygulamaya konulan stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme yaygınlaştırılacağı

belirtilmiştir.

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Mali Planında belirlenen 2012 yılına ilişkin bütçe dengesi ve faiz dışı fazla hedefleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Fazlası

Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Milyon TL)	-21.054
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,5
Faiz Dışı Fazla (Milyon TL)	29.196
Faiz Dışı Fazla / GSYH (%)	2,0

2012-2014 dönemi Orta Vadeli Mali Planında 2012 yılı için merkezi yönetim kapsamındaki idareler için belirlenmiş ödenek teklif tavanlarının ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3: Bütçe Ödenek Teklif Tavanları

	(Milyon TL)
Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri	350.898
Merkezi Yönetim Faiz Dışı Giderler	300.648
I. Personel Giderleri	81.692
II. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	14.279
III. Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.859
IV. Faiz Giderleri	50.250
V. Cari Transferler	130.250
VI. Sermaye Giderleri	27.914
VII. Sermaye Transferleri	4.213
VIII. Borç Verme	8.625
IX. Yedek Ödenekler	4.817

2013-2015 dönemi Orta Vadeli Programında 2012 yılına ilişkin merkezi yönetim bütçe hedefleri güncellenmiş olup yeni hedefler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4: Güncellenen Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Fazlası

Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Milyon TL)	-33.472
Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-2,3
Faiz Dışı Fazla (Milyon TL)	15.528
Faiz Dışı Fazla / GSYH (%)	1,1

II- KAMU MALİYESİNDEKİ GELİŞMELER

A- BÜTÇE GELİŞMELERİ

1- Merkezi Yönetim Bütçesi

a- 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Hedefleri

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinde bütçe giderleri 350 milyar 948 milyon TL, faiz hariç bütçe giderleri 300 milyar 698 milyon TL, bütçe gelirleri ise 329 milyar 845 milyon TL olarak belirlenmiştir. Merkezi yönetim bütçesinin 21 milyar 104 milyon TL açık vermesi, faiz dışı fazlanın ise 29 milyar 146 milyon TL olması öngörülmüştür.

Tablo 5: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Hedefleri

(Bin TL)	
Bütçe Giderleri	350.948.318
Faiz Hariç Giderler	300.698.318
Faiz Giderleri	50.250.000
Bütçe Gelirleri	329.844.817
Vergi Gelirleri	277.676.933
Bütçe Dengesi	-21.103.501
Faiz Dışı Fazla	29.146.499

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ile giderlerin gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) içindeki payı ve bütçe içindeki payları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 6: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Başlangıç Ödenekleri

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	GSYH Payı (%)	Bütçe İçindeki Payı (%)
Personel Giderleri	81.692.195	5,8	23,3
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	14.278.805	1,0	4,1
Mal ve Hizmet Alımları	28.858.929	2,0	8,2
Faiz Harcamaları	50.250.000	3,5	14,3
Cari Transferler	130.220.180	9,2	37,1
Sermaye Giderleri	27.913.538	2,0	8,0
Sermaye Transferleri	4.242.856	0,3	1,2
Borç Verme	8.624.895	0,6	2,5
Yedek Ödenekler	4.866.920	0,3	1,4
Bütçe Giderleri Toplamı	350.948.318	24,8	100,0

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere başlangıç ödeneği olarak personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerine toplam 95 milyar 971 milyon TL, cari transferlere 130 milyar 220 milyon TL, sermaye giderleri ve sermaye transferlerine ise toplam 32 milyar 156 milyon TL ayrılmıştır.

Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırmaya göre dağılımı ile giderlerin GSYH'ye oranları ve bütçe içindeki payları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 7: Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Başlangıç Ödenekleri ve Bütçe İçindeki Payları

	Başlangıç Ödeneği (Bin TL)	GSYH Payı (%)	Bütçe İçindeki Payı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	108.363.968	7,6	30,9
Savunma Hizmetleri	18.250.939	1,3	5,2
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	23.559.343	1,7	6,7
Ekonomik İşler ve Hizmetler	43.847.596	3,1	12,5
Çevre Koruma Hizmetleri	363.347	0,0	0,1
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	4.947.753	0,3	1,4
Sağlık Hizmetleri	15.549.685	1,1	4,4
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	6.557.968	0,5	1,9
Eğitim Hizmetleri	53.061.399	3,7	15,1
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	76.446.319	5,4	21,8
Bütçe Giderleri Toplamı	350.948.318	24,8	100,0

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinde, başlangıç ödenekleri dikkate alındığında fonksiyonel sınıflandırmaya göre en büyük payı yüzde 30,9 ile genel kamu hizmetlerinin aldığı görülmektedir. Genel kamu hizmetlerini sırasıyla yüzde 21,8 ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ve yüzde 15,1 ile eğitim hizmetleri izlemektedir.

2012 yılı merkezi yönetim bütçesi gelir hedefleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 8: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gelir Hedefleri

	Hedef (Bin TL)	GSYH Payı (%)	Bütçe İçindeki Payı (%)
Bütçe Gelirleri	329.844.817	23,3	100,0
Genel Bütçe Gelirleri	321.725.928	22,7	97,5
Vergi Gelirleri	277.676.933	19,6	84,2
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.234.993	0,7	2,8
Alınan Bağışlar ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.183.357	0,1	0,4
Faizler, Paylar ve Cezalar	21.903.204	1,5	6,6
Sermaye Gelirleri	11.458.046	0,8	3,5
Alacaklardan Tahsilatlar	269.395	0,0	0,1
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	6.090.992	0,4	1,8
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	2.027.897	0,1	0,6

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinde, bütçe gelirlerinin 329 milyar 845 milyon TL, vergi gelirlerinin ise 277 milyar 677 milyon TL olması hedeflenmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin 9 milyar 235 milyon TL, alınan bağış ve yardımlar ile özel

gelirlerin 1 milyar 183 milyon TL, faizler, paylar ve cezaların 21 milyar 903 milyon TL ve sermaye gelirlerinin 11 milyar 458 milyon TL olması öngörülmüştür. Diğer taraftan, özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinin 6 milyar 91 milyon TL, düzenleyici ve denetleyici kurum gelirlerinin ise 2 milyar 28 milyon TL olacağı tahmin edilmiştir.

b- 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2012 yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı verileri esas alınarak düzenlenen merkezi yönetim bütçe ödenek ve gerçekleşmeleri tablosu aşağıda yer almaktadır.

Tablo 9: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Ödenek ve Gerçekleşmeleri

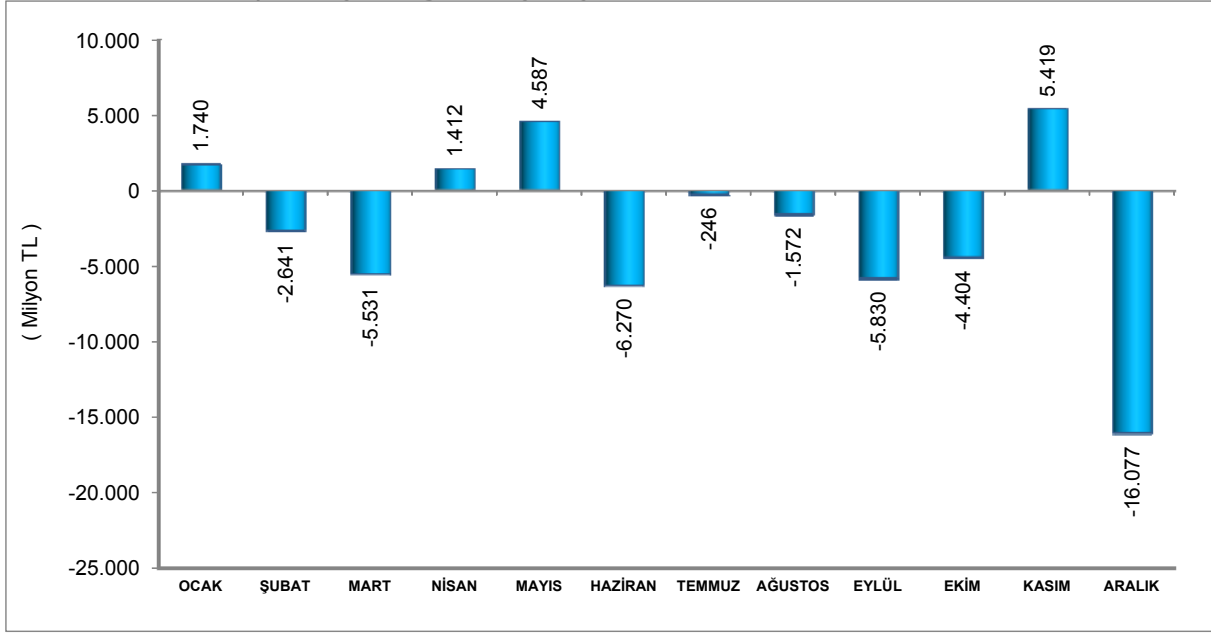
(Bin TL)	Bütçe Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	350.948.318	369.010.214	361.886.686
Faiz Hariç Giderler	300.698.318	318.760.214	313.470.639
Personel Giderleri	81.692.195	74.985.193	86.462.710
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	14.278.805	13.457.285	14.728.208
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.858.929	42.398.829	32.893.602
Cari Transferler	130.220.180	131.467.123	129.477.019
Sermaye Giderleri	27.913.538	39.306.682	34.365.315
Sermaye Transferleri	4.242.856	6.983.263	6.006.362
Borç Verme	8.624.895	10.150.960	9.537.423
Yedek Ödenekler	4.866.920	10.879	0
Faiz Giderleri	50.250.000	50.250.000	48.416.047
Bütçe Gelirleri	329.844.817		332.474.895
Genel Bütçe Gelirleri	321.725.928		320.535.674
Vergi Gelirleri	277.676.933		278.780.848
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.234.993		13.986.088
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.183.357		1.651.698
Faizler, Paylar ve Cezalar	21.903.204		22.707.958
Sermaye Gelirleri	11.458.046		2.053.986
Alacaklardan Tahsilatlar	269.395		1.355.096
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	6.090.992		9.621.690
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	2.027.897		2.317.531
Bütçe Dengesi	-21.103.501		-29.411.791
Faiz Dışı Denge	29.146.499		19.004.256

i- Bütçe Açığı ve Faiz Dışı Fazla

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinde, bütçe açığı hedefi 21 milyar 104 milyon TL olarak öngörülmüş iken yılsonunda gerçekleşme 29 milyar 412 milyon TL olmuştur. 2012 yılında bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 2,1 olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılında aylar itibarıyla bütçe dengesinin gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

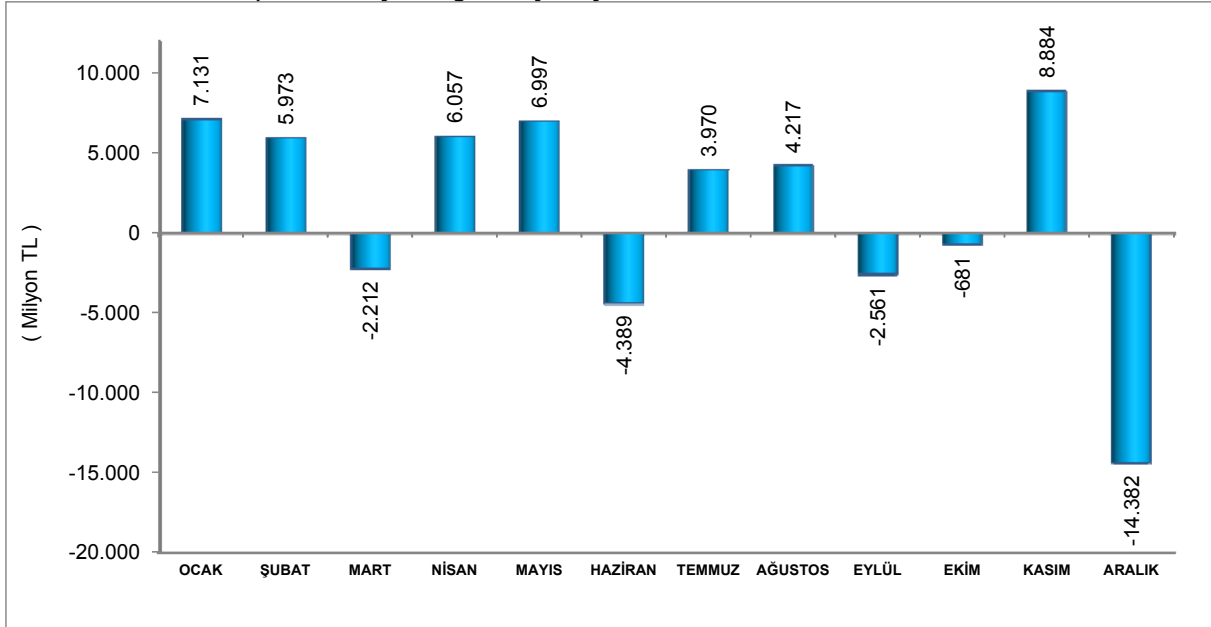
Grafik 1: 2012 Yılı Aylık Bütçe Dengesi Gerçekleşmeleri

Faiz dışı fazla, 2012 yılı sonu itibarıyla 19 milyar 4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranı ise yüzde 1,3 olmuştur.

Faiz dışı dengenin 2012 yılında aylar itibarıyla gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 2: 2012 Yılı Aylık Faiz Dışı Denge Gerçekleşmeleri

ii- Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2012 yılı başlangıç ödeneği 350 milyar 948 milyon TL iken, Merkezi Yönetim Yılı Bütçe Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca eklenen ödeneklerle yılsonu bütçe ödeneği toplamı 369 milyar 10 milyon TL, yılsonu merkezi yönetim bütçesi gider gerçekleşmesi ise 361 milyar 887 milyon TL olmuştur.

aa- Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

Ekonomik sınıflandırmaya göre merkezi yönetim bütçe giderlerinin başlangıç ödeneği, yılsonu ödeneği ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Ödenek ve Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	350.948.318	369.010.214	361.886.686
Faiz Hariç Giderler	300.698.318	318.760.214	313.470.639
Personel Giderleri	81.692.195	74.985.193	86.462.710
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	14.278.805	13.457.285	14.728.208
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.858.929	42.398.829	32.893.602
Cari Transferler	130.220.180	131.467.123	129.477.019
Sermaye Giderleri	27.913.538	39.306.682	34.365.315
Sermaye Transferleri	4.242.856	6.983.263	6.006.362
Borç Verme	8.624.895	10.150.960	9.537.423
Yedek Ödenekler	4.866.920	10.879	0
Faiz Giderleri	50.250.000	50.250.000	48.416.047

Personel Giderleri ve Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

Personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri için 2012 yılında toplam 95 milyar 971 milyon TL ödenek öngörülmüş iken yılsonu gider gerçekleşmesi 101 milyar 191 milyon TL olmuştur.

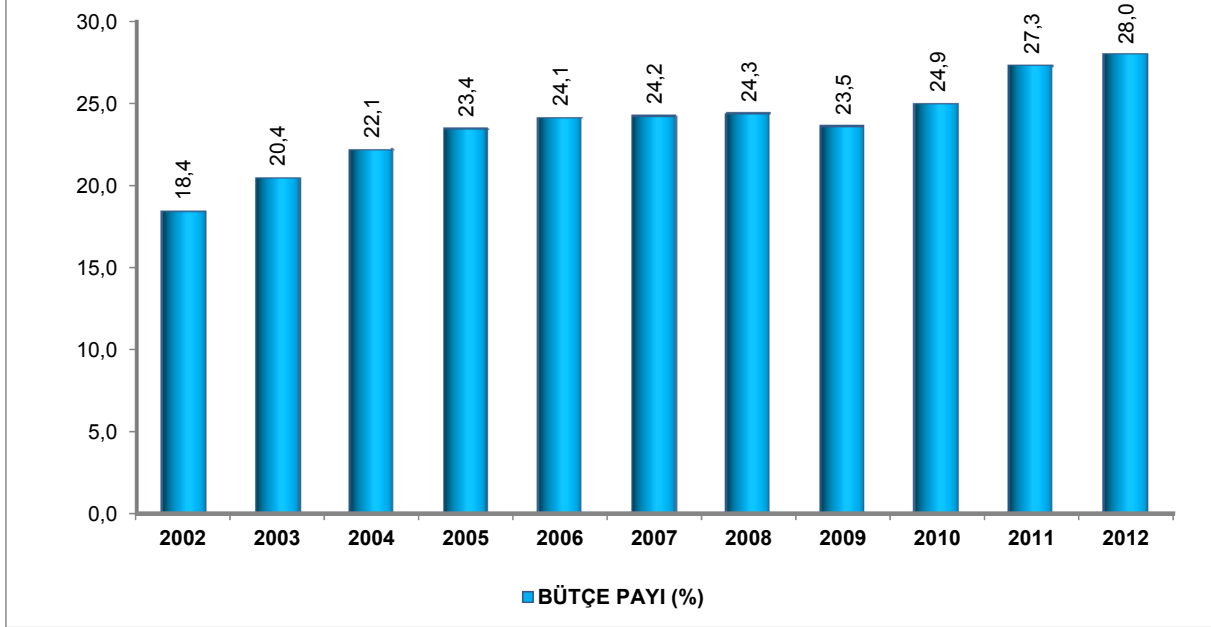
2012 yılında personel giderleri 86 milyar 463 milyon TL, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ise 14 milyar 728 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin istihdam şekillerine göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir:

- Memurlar 88.437 milyon TL
- İşçiler 6.080 milyon TL
- Sözleşmeli personel 2.938 milyon TL
- Geçici ve diğer personel 3.736 milyon TL

2002-2012 yılları arasında personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin bütçe içindeki payının gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 3: 2002-2012 Yılları Personel ve SGK Prim Giderlerinin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

Grafikte yer aldığı üzere personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinin bütçe içindeki payının 2008 yılına kadar artış eğilimi içerisinde olduğu, 2009 yılında azalan giderlerin 2010, 2011 ve 2012 yıllarında tekrar arttığı görülmektedir.

Mal ve Hizmet Alım Giderleri

Mal ve hizmet alım giderleri için 2012 yılında 28 milyar 859 milyon TL ödenek öngörülmüş iken ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan ödenek eklemeleri ile birlikte toplam bütçe ödeneği yılsonunda 42 milyar 399 milyon TL olmuştur. Yılsonu itibarıyla bu ödeneklerden yapılan bütçe gideri toplamı 32 milyar 894 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Mal ve hizmet alım giderlerindeki artışın büyük bir kısmı diğer mal ve hizmet alım giderlerinde meydana gelen ilave ihtiyaçlardan kaynaklanmıştır.

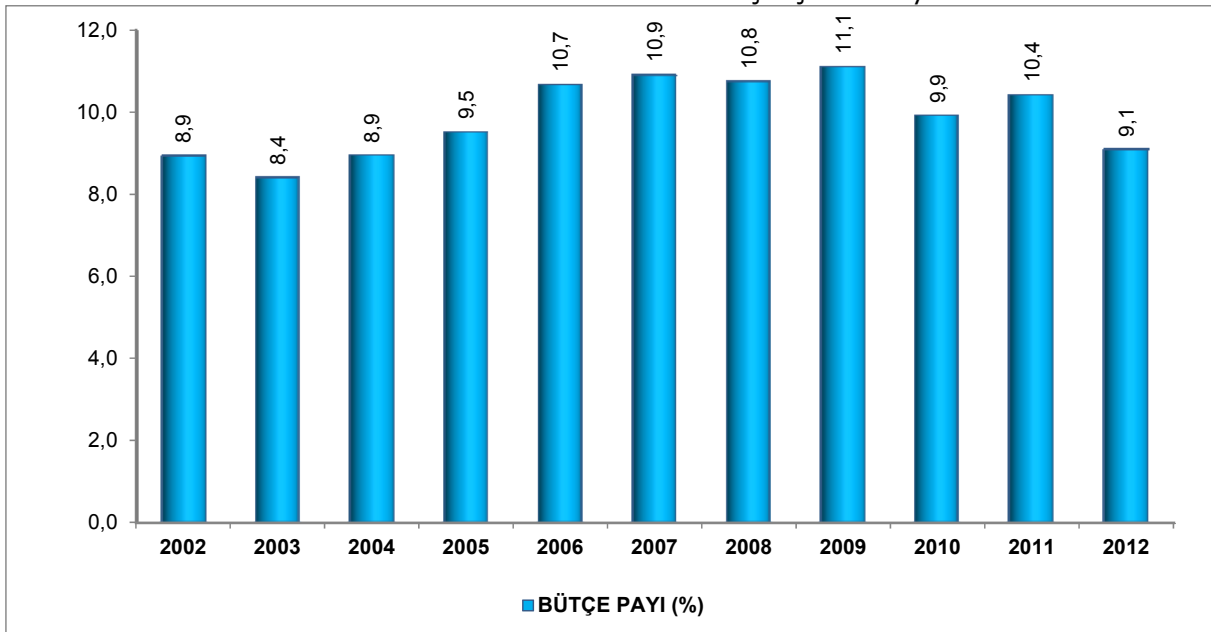
Mal ve hizmet alım giderleri içinde yer alan savunma ve güvenlik giderleri için 10 milyar 487 milyon TL ödenek öngörülmüş ve yılsonu itibarıyla 10 milyar 965 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir.

Mal ve hizmet alım giderleri içinde yer alan diğer mal ve hizmet alım giderleri için 16 milyar 917 milyon TL ödenek öngörülmüş ve yılsonu itibarıyla 20 milyar 939 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Bu artışta, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının hizmet genişlemesi ve bakıcı sayısındaki artış, Milli Eğitim Bakanlığının, yeni kurulan üniversitelerin ve diğer kurumların yiyecek, içecek, yakıt vb. muhtelif giderlerindeki artış, yükseköğretim harçlarının kaldırılması, okul sütü uygulamasına geçilmesi, Karayolları Genel Müdürlüğünün bitüm alımları ile diğer hizmet alımlarında ortaya çıkan ilave ihtiyaçlar etkili olmuştur.

2002-2012 yılları arasında mal ve hizmet alım giderlerinin bütçe içindeki payı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 4: 2002-2012 Yılları Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

2002 yılından itibaren dalgalı bir seyir izleyen mal ve hizmet alım giderlerinin bütçe içindeki payı, 2003-2009 döneminde genel olarak artış göstermiş, 2010 yılında yüzde 9,9'a gerilemiş, 2011 yılında tekrar artarak yüzde 10,4'e yükselen giderlerin bütçe içindeki payı 2012 yılında yüzde 9,1 olarak gerçekleşmiştir.

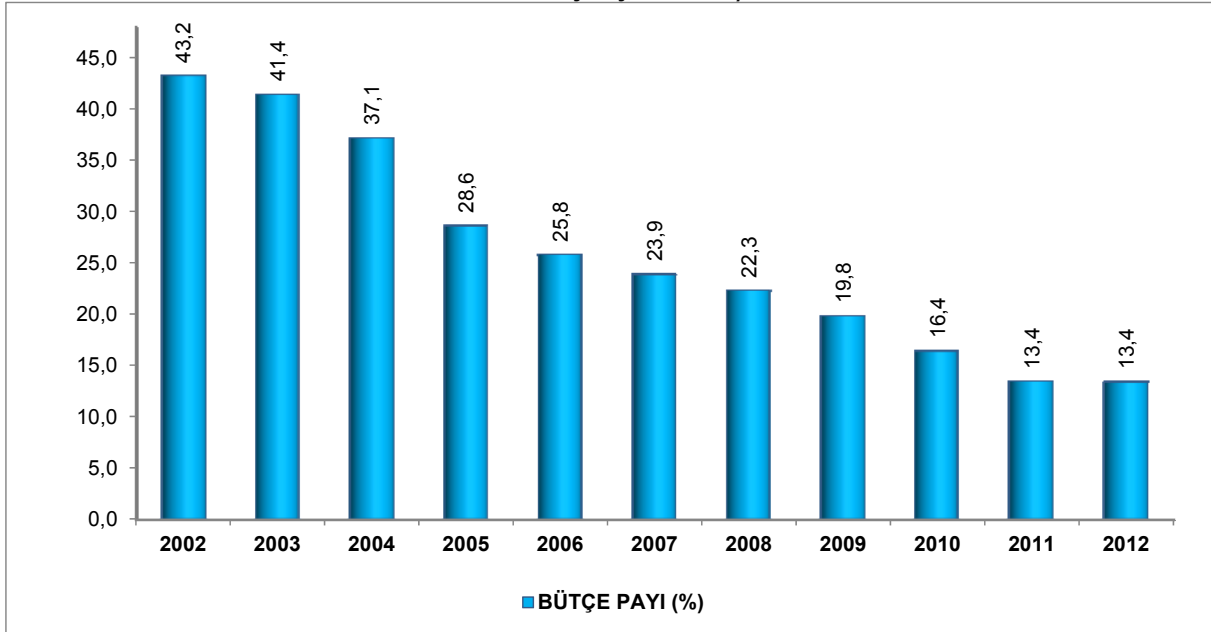
Faiz Giderleri

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinde 40 milyar 495 milyon TL iç borç faiz ödemeleri, 7 milyar 780 milyon TL dış borç faiz ödemeleri, 1 milyar 675 milyon TL iskonto giderleri ve kısa vadeli nakit işlemlere ait faiz giderleri, 300 milyon TL türev

ürün giderleri için olmak üzere toplam 50 milyar 250 milyon TL faiz gideri ödeneği öngörülmüştür. Yılısonu itibarıyla 48 milyar 416 milyon TL faiz gideri gerçekleşmiştir. Bu tutarın 40 milyar 702 milyon TL'si iç borç faiz ödemelerinden, 7 milyar 277 milyon TL'si dış borç faiz ödemelerinden, 437 milyon TL'si ise iskonto giderleri ve kısa vadeli nakit işlemlere ait faiz giderlerinden oluşmaktadır.

2002-2012 yılları arasında faiz giderlerinin bütçe içindeki payı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 5: 2002-2012 Yılları Faiz Giderlerinin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

2002-2012 döneminde ekonomide sağlanan istikrar ve maliye politikalarında elde edilen başarılar neticesinde faiz giderlerinin bütçe içindeki payı sürekli olarak azalmıştır. Bu sayede faiz giderlerinden sağlanan tasarruflar sonucu elde edilen bütçe kaynaklarının diğer alanlara yönlendirilmesi mümkün olmuştur.

Cari Transferler

Cari transferler için 2012 yılında 130 milyar 220 milyon TL ödenek öngörülmüş iken ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan değişiklik ile birlikte bütçe ödeneği 131 milyar 467 milyon TL olmuştur. Yılısonu itibarıyla bu ödeneklerden yapılan bütçe gideri 129 milyar 477 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılında hazine yardımları kapsamında sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için yapılan transfer tutarı 63 milyar 684 milyon TL olmuştur. Bu tutardan,

23 milyar 537 milyon TL devlet sosyal güvenlik katkısı, 3 milyar 124 milyon TL faturalı ödemeler, 1 milyar 484 milyon TL ek karşılıklar, 4 milyar 372 milyon TL emeklilere ek ödemeler, 5 milyar 492 milyon TL işveren sigorta primi 5 puan indirimi, 22 milyar 218 milyon TL sosyal güvenlik açık finansmanı ve 3 milyar 456 milyon TL sosyal güveliği olmayanların sağlık primi için harcanmıştır.

Tarımsal desteklemeler için 2012 yılında 7 milyar 180 milyon TL ödenek öngörölmüş yılsonu itibarıyla 7 milyar 553 milyon TL tutarında harcama yapılmıştır.

2012 yılında dernek, vakıf, birlik ve benzeri teşekküllere yardım amacıyla 381 milyon TL cari transfer yapılmıştır. Yapılan transferlerin idareler itibarıyla dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

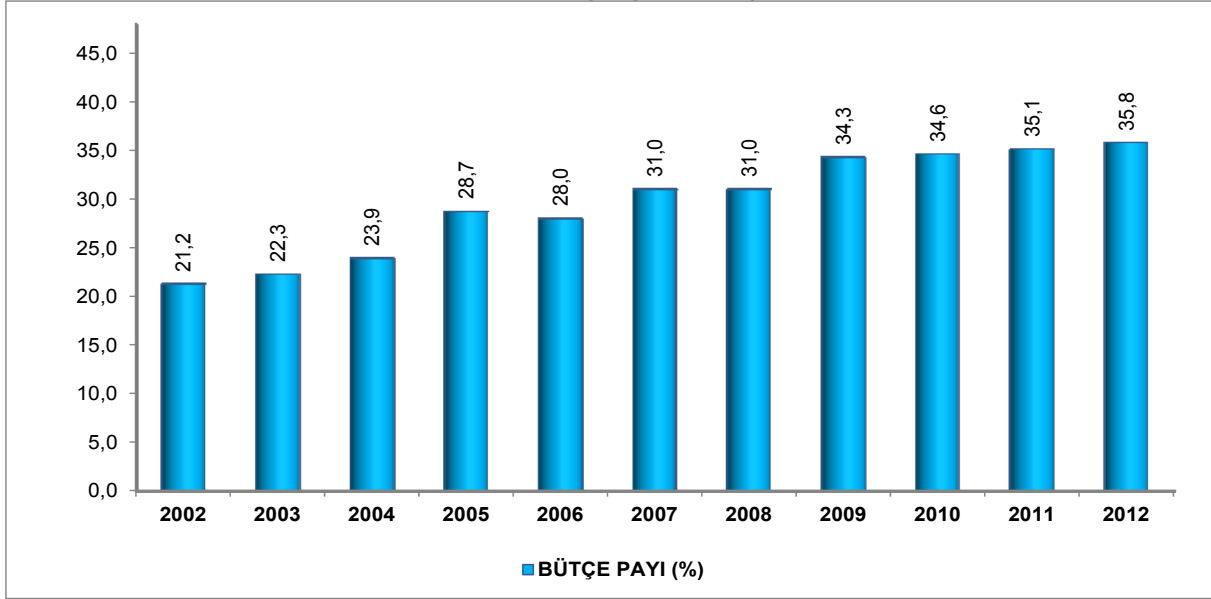
Tablo 11: İdareler İtibarıyla Dernek Vakıf ve Diğer Kuruluşlara Yapılan Cari Transferler

(Bin TL)	Gerçekleşme
Cumhurbaşkanlığı	92
Türkiye Büyük Millet Meclisi	650
Diyanet İşleri Başkanlığı	158.750
Adalet Bakanlığı	2
Milli Savunma Bakanlığı	535
İçişleri Bakanlığı	10.000
Dışişleri Bakanlığı	1.988
Milli Eğitim Bakanlığı	1.893
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	45
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	6
Kültür ve Turizm Bakanlığı	22.046
Avrupa Birliği Bakanlığı	139.568
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	1
Gençlik ve Spor Bakanlığı	18.372
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	207
Genel Bütçe Kapsamındaki idareler Toplamı	354.154
Türk Dil Kurumu	0,25
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	792
Spor Genel Müdürlüğü	16.207
Vakıflar Genel Müdürlüğü	116
Türk Standartları Enstitüsü	462
Türk Patent Enstitüsü	1
Savunma Sanayi Müsteşarlığı	1
Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	6
Mesleki Yeterlilik Kurumu	1
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	8.877
Özel Bütçeli İdareler Toplamı	26.461
Merkezi Yönetim Toplamı	380.615

Kaynak: BÜMKO, e-bütçe Sistemi

2002-2012 yılları arasında cari transferlerin bütçe içindeki payı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Grafik 6: 2002-2012 Yılları Cari Transferlerin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

Grafikte görüldüğü üzere cari transferlerin bütçe içindeki payı 2002 yılında yüzde 21,2 iken 2011 yılında yüzde 35,1, 2012 yılında ise yüzde 35,8 olmuştur.

Sermaye Giderleri

Sermaye giderleri için 2012 yılında 27 milyar 914 milyon TL ödenek öngörülmüş iken ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan ödenek eklemeleri ile birlikte toplam bütçe ödeneği 39 milyar 307 milyon TL olmuştur. Bu ödeneklerden yapılan bütçe gideri 34 milyar 365 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye giderlerinin öngörülenin üzerinde gerçekleşmesinin en önemli nedeni, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün yol yapım ve bakım giderlerindeki artış ve Milli Eğitim Bakanlığına okul yapım ve onarımı için ilave kaynak ayrılmasıdır.

Sermaye giderleri içinde;

- Mamul Mal Alımları 3.797 milyon TL
- Gayrimenkul Alımları ve Kamulaştırması 2.733 milyon TL
- Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri 25.105 milyon TL
- Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri 1.626 milyon TL
- Diğer Sermaye Giderleri 1.104 milyon TL

olmuştur.

2012 Yılı Yatırımları

2012 yılında, mahalli idare yatırımları ve yatırım işçilik giderleri hariç olmak üzere, ülkemizde toplam tutarı 2012 yılı fiyatlarıyla 361,9 milyar TL, 2011 yılı sonu kümülatif harcaması 162,9 milyar TL olan 2.622 adet kamu yatırım projesi yürütülmüştür. 2012 yılında bu projelere ayrılan başlangıç ödeneği tutarı 38,2 milyar TL'dir.

Merkezi yönetim kapsamındaki kuruluşların yatırımlarından en büyük payı yüzde 23,9 ile ulaştırma-haberleşme sektörü almış, bunu yüzde 21'lik paylar ile diğer kamu hizmetleri ve eğitim, yüzde 18,2 ile tarım ve yüzde 6,2 ile enerji sektörleri izlemiş, sağlık sektörünün payı ise yüzde 6 olmuştur. Madencilik, imalat, turizm ve konut sektörlerinin toplam payı ise yüzde 3,7 olmuştur.

Karayolu sektöründe 2012 yılında 1.026 km bölünmüş yol, 916 km tek yol ve 2.513 km bitümlü sıcak karışım kaplama yapılmıştır. Ayrıca, Devlet ve İl Yollarında 317 adet (23.868 m) karayolu köprüsü, 14 adet (14.779 m) tünel inşa edilmiş ve 14.388 km sathi kaplama bakım ve onarımı gerçekleştirilmiştir.

Demiryollarında Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğüne yürütülen Marmaray Projesi; Mühendislik, Müşavirlik ve Kontrolörlük; Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi; Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi ve Elektromekanik Sistemler; Demiryolu Aracı İmali olmak üzere 4 alt projeden oluşmaktadır. Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri Projesinde yüzde 90 gerçekleştirme sağlanmıştır. Boğaz Tüp Geçişi Projesinde Ayrılıkçeşme-Kazlıçeşme arasında; Batırma Tüp Tünel ve Yaklaşım Tünelleri dahil 13,6 km güzergah işleri tamamlanmış olup yüzde 78 fiziki gerçekleştirme sağlanmıştır. Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi ve Elektromekanik Sistemler Projesinde yeni ihale kapsamında 3/11/2011 tarihinde yer teslimi yapılmış olup çalışmalar devam etmektedir. 440 adet araç üretimini içeren Demiryolu Aracı İmali Projesi kapsamında 140 adedi Güney Kore'den, 215 adedi Adapazarı'ndaki EUROTEM fabrikasından olmak üzere 355 adet tren seti teslimi yapılmıştır. Kalan tren setlerinin üretimine devam edilmektedir.

2012 yılında Milli Eğitim Bakanlığına 2,6 milyar TL yatırım ödeneği tahsis edilmiştir. Söz konusu ödeneğin 400 milyon TL'si FATİH Projesine, 1,4 milyar TL'si inşaat, 203 milyon TL'si donanım, 333 milyon TL'si büyük onarım ve kamulaştırma, 209 milyon TL'si ise dış kredili ve etüt projelere tahsis edilmiştir.

DSİ Genel Müdürlüğüne 2012 yılı sonu itibarıyla, 2.117.744 hektar büyük su işi, 687.796 hektar küçük su işi projelerinden olmak üzere toplam 2.805.540 hektar net sulama alanı inşa edilerek işletmeye açılmıştır. Ayrıca, 2012 yılında küçük su işi projeleri çerçevesinde inşa edilen 25 adet gölet tamamlanmış, büyük su işi projeleri kapsamında inşa edilen 12 adet sulama amaçlı baraj bitirilmiştir.

2012 yılında enerji sektöründe Alparslan I Barajı ve HES projesi tamamlanarak santral işletmeye alınmıştır. Deriner Barajı ve HES projesinde su tutulmaya başlanmış olup santral inşaatı çalışmaları devam etmektedir. Yusufeli Barajı ve HES projesinde baraj inşaatı ihalesi yapılmış ve yapım sözleşmesi imzalanarak ilgili şirkete saha teslimi yapılmıştır. Aşağı Dalaman (Dalaman Akköprü Barajı ve HES) projesinde 2011 yılında su tutulmaya başlanmış ve 2012 yılında santralda elektrik üretimine geçilmiştir. Ermenek Barajı ve HES projesi tamamlanmış olup 2012 yılında enerji üretimi testine başlanmıştır.

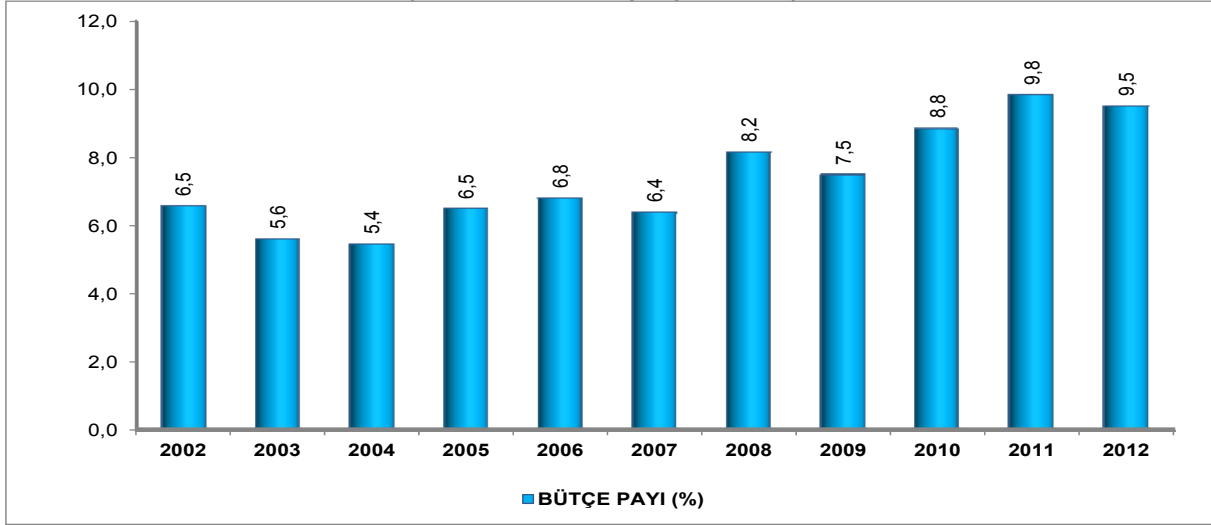
2012 yılında sağlık sektöründe Sağlık Bakanlığı ve üniversitelere tahsis edilen toplam 2,5 milyar TL ödenek ile Sağlık Bakanlığına ait toplam 4.413 yatak kapasiteli, 28 adet 100 yatak altı hastane ve ek bina, 6 adet 101-200 yatak kapasiteli hastane, 8 adet 201 yatak üzeri kapasiteye sahip hastane, 9 adet Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve 63 adet birinci basamak sağlık kuruluşu (Sağlık Ocağı, Sağlık Evi, Toplum Sağlığı Merkezi vs.); üniversitelerin ise 600 yatak kapasiteli 5 hastane inşaatı projesi tamamlanarak hizmete alınmıştır.

Ormanlık sektörü özel döner sermaye yatırımları kapsamında 2012 yılında 30.371 hektar ağaçlandırma, 347.719 hektar rehabilitasyon, 81.231 hektar toprak muhafaza ve 9.635 hektar mera ıslahı çalışması yapılmış, 471 milyon adet fidan üretilmiştir.

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

2002-2012 yılları arasında sermaye giderlerinin bütçe içindeki payı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Grafik 7: 2002-2012 Yılları Sermaye Giderlerinin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

2002 yılında sermaye giderlerinin bütçe içindeki payı yüzde 6,5 iken 2012 yılında bu oran yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir.

Sermaye Transferleri

Sermaye transferleri için 2012 yılında 4 milyar 243 milyon TL ödenek öngörülmüş iken ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan ödenek eklemeleri ile birlikte toplam bütçe ödeneği 6 milyar 983 milyon TL olmuştur. Bu ödeneklerden yapılan bütçe gideri 6 milyar 6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu tutarın 5 milyar 752 milyon TL'si yurtiçi sermaye transferlerinden, 254 milyon TL'si ise yurtdışı sermaye transferlerinden oluşmaktadır.

Sermaye transferlerinde meydana gelen artışta Van deprem konutları için ayrılan kaynak ve il özel idarelerine ayrılan kaynak etkili olmuştur.

2012 yılında dernek, vakıf, birlik ve benzeri kuruluşlara yardım amacıyla gerçekleşen transfer tutarı 12 milyon TL olmuştur. Yapılan sermaye transferlerinin ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 12: Dernek, Vakıf ve Diğer Kuruluşlara Yapılan Sermaye Transferleri

(Bin TL)	Gerçekleşme
Kültür ve Turizm Bakanlığı	750
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	1.414
Gençlik ve Spor Bakanlığı	9.920
Merkezi Yönetim Toplamı	12.084

Kaynak: BÜMKO, e-bütçe Sistemi

Diğer taraftan, Köylerin Altyapısını Destekleme (KÖYDES) Projesi için 2012 yılı bütçesinde 550 milyon TL ödenek öngörülmüş ve bu ödeneğin tamamı harcanmıştır.

KÖYDES Projesi

KÖYDES Projesi; bugüne kadar çeşitli nedenlerle içme suyu ve yol sorunu çözüme kavuşturulamamış köylerin sorunlarını, il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birlikleri aracılığı ile mahalli imkan ve kabiliyetleri en verimli şekilde kullanarak kısa sürede çözmek amacıyla hayata geçirilen bir projedir. Projeye 2005-2012 yılları arasında, 550 milyon TL'si 2012 yılında olmak üzere toplam 7 milyar 850 milyon TL ödenek tahsis edilmiştir.

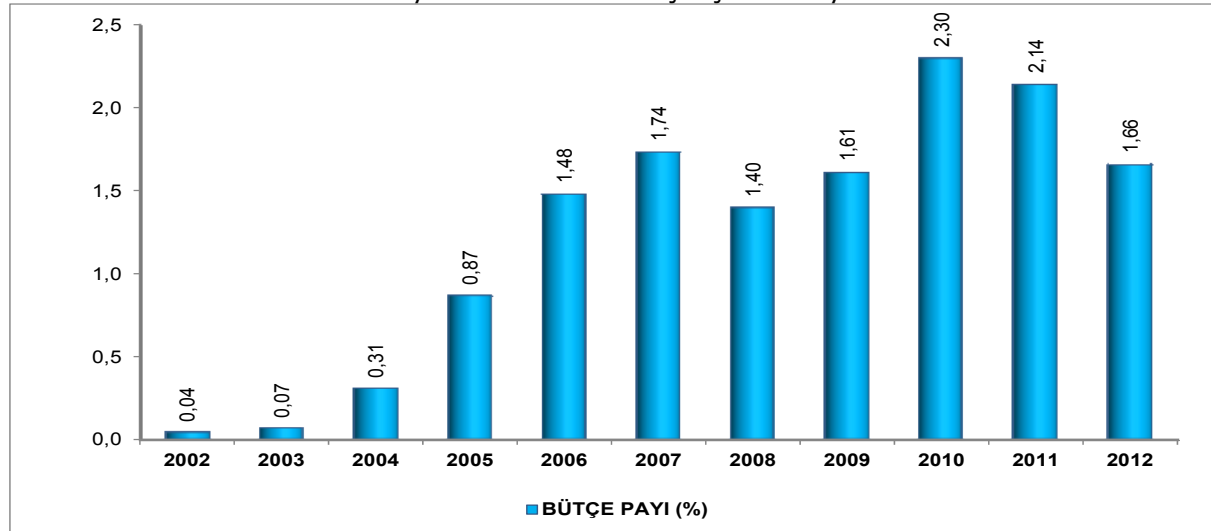
2012 yılında, 24 km ham yol, 42 km tesviye yol, 3.032 km stabilize kaplama, 5.774 km asfalt, 166 km beton yol, 5.854 km onarım, 61 adet köprü ve 1.164 adet menfez işleri gerçekleştirilmiştir.

2012 yılında içme suyu sektöründe 405 adet yeni tesis, 761 adet tesis geliştirme, 2.394 adet bakım-onarım yapılmıştır.

Kaynak: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

2002-2012 yılları arasında sermaye transferlerinin bütçe içindeki payının gelişimi aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 8: 2002-2012 Yılları Sermaye Transferlerinin Bütçe İçindeki Payı

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

Borç Verme

Borç verme giderleri için 2012 yılında 8 milyar 625 milyon TL ödenek öngörölmüş iken ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan ödenek değişiklikleri ile birlikte toplam bütçe ödeneği 10 milyar 151 milyon TL olmuştur. Yılsonu itibarıyla bu ödeneklerden yapılan toplam bütçe gideri 9 milyar 537 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

bb- Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

Fonksiyonel sınıflandırmaya göre 2012 yılı bütçe başlangıç ve yılsonu ödenekleri, yılsonu gerçekleştirmeleri ile gerçekleştirmelerin GSYH'ye oranı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 13: Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Ödenek ve Gerçekleştirmeleri

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme	Gerçekleşme / GSYH (%)
Genel Kamu Hizmetleri	108.363.968	108.999.694	105.237.027	7,4
Savunma Hizmetleri	18.250.939	26.067.210	18.446.646	1,3
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	23.559.343	27.240.185	26.370.975	1,9
Ekonomik İşler ve Hizmetler	43.847.596	52.639.060	50.121.545	3,5
Çevre Koruma Hizmetleri	363.347	398.390	351.128	0,0
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	4.947.753	5.795.335	5.484.417	0,4
Sağlık Hizmetleri	15.549.685	17.951.460	15.580.883	1,1
Dinlenme, Kültür ve Din Hizmetleri	6.557.968	7.649.472	7.450.861	0,5
Eğitim Hizmetleri	53.061.399	45.713.504	56.742.716	4,0
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri	76.446.319	76.555.904	76.100.488	5,4
Bütçe Giderleri Toplamı	350.948.318	369.010.214	361.886.686	25,5

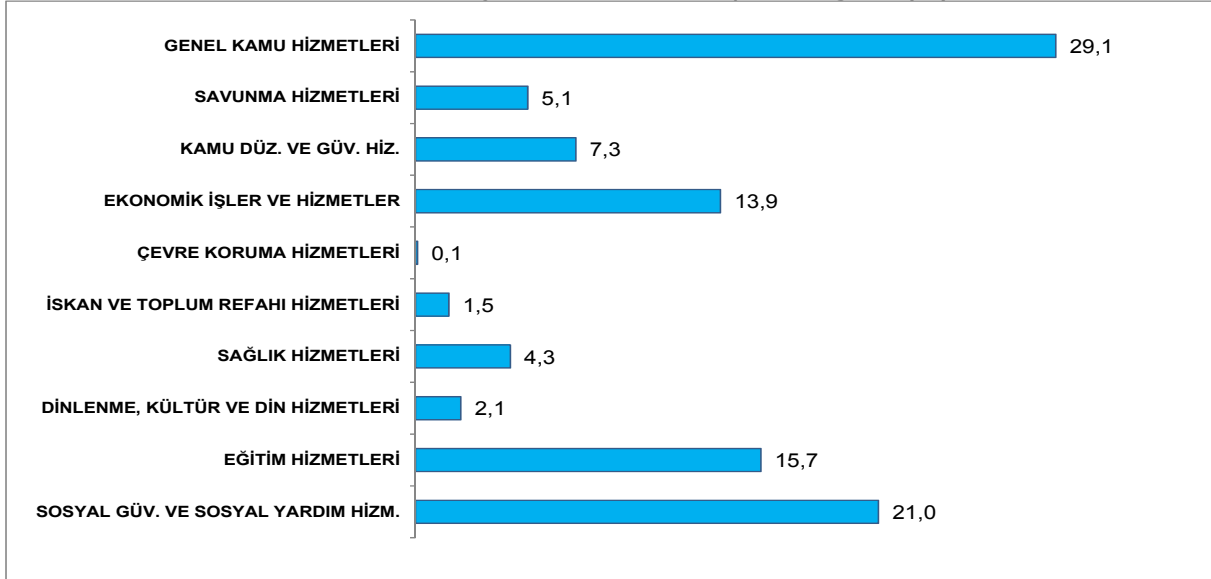
Yukarıdaki tabloda göröldüğü üzere genel kamu hizmetleri için yapılan giderler başlangıç ödeneklerinin altında kalmıştır. Bu durumun en önemli nedeni, faiz giderlerinin bütçede öngörölenenden daha az gerçekleşmesidir.

Ekonomik işler ve hizmetler fonksiyonunda yılsonu gerçekleşmesi başlangıç ödeneklerinin üzerinde olmuştur. Bunun nedenleri arasında, karayollarının yapım, bakım ve onarım giderleri ile tarım hizmetlerinde, iletişim hizmetlerinde ve diğer hizmetlerde meydana gelen artışlar yer almaktadır.

Eğitim hizmetlerinde de yılsonu gider gerçekleştirmelerinin başlangıç ödeneklerinin üzerinde olduğu görölmektedir. Bu durum özellikle engelli bireylere sağlanan destek eğitim giderlerinde, okulların niteliklerini yükseltmek amacıyla yapılan giderlerde, taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısında ve taşıma maliyetlerinde meydana gelen artışlardan kaynaklanmaktadır.

Grafik 9: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Giderlerinin Fonksiyonel Dağılımı (%)

Yukarıda yer alan grafikte görüldüğü üzere fonksiyonel sınıflandırma bazında 2012 yılı merkezi yönetim bütçe harcamaları içerisinde en büyük payı yüzde 29,1 ile genel kamu hizmetleri almıştır. Genel kamu hizmetlerini yüzde 21 ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri ve yüzde 15,7 ile eğitim hizmetleri takip etmiştir. 2012 yılında merkezi yönetim bütçesinden, sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetlerine, eğitim hizmetlerine ve sağlık hizmetlerine ayrılan pay toplamı ise yüzde 41 olmuştur.

cc- Kurumsal Sınıflandırmaya Göre Merkezi Yönetim Bütçe Giderleri

2012 yılında merkezi yönetim kapsamında yer alan idarelerin bütçe ödenekleri ve gerçekleştirmelerini gösteren tablolar Raporun 5, 6 ve 7 no'lu eklerinde yer almaktadır.

Bütçeden en fazla payı alan genel bütçe kapsamındaki ilk on kamu idaresine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 14: Bütçe Gider Gerçekleşmesine Göre İlk On Genel Bütçeli Kamu İdaresi

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Maliye Bakanlığı	88.573.596	85.131.581	84.611.540
Hazine Müsteşarlığı	64.705.201	65.831.233	61.680.499
Milli Eğitim Bakanlığı	39.169.378	27.868.771	41.349.652
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	31.551.963	28.346.341	28.322.543
Milli Savunma Bakanlığı	18.229.672	26.131.205	18.524.520
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	9.019.374	16.064.279	15.823.925
Emniyet Genel Müdürlüğü	12.119.314	13.336.811	13.125.872
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	8.841.713	11.390.024	11.348.905
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	10.484.858	11.260.614	11.144.430
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	9.674.067	9.641.875	9.289.700

Diğer taraftan, bütçe gerçekleştirmeleri itibarıyla en çok gider gerçekleştiren ilk on özel bütçeli idare aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 15: Bütçe Gider Gerçekleşmesine Göre İlk On Özel Bütçeli İdare

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Karayolları Genel Müdürlüğü	6.185.358	14.186.359	14.186.571
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	7.980.416	8.281.597	8.088.208
Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü	4.449.878	4.873.307	4.869.216
Orman Genel Müdürlüğü	1.862.299	2.069.380	1.818.587
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	1.609.394	2.205.685	1.561.973
Ceza ve İnfaz Kurum. ile Tutukları İş Yurt. Kurumu	772.457	1.460.935	1.297.763
Spor Genel Müdürlüğü	731.341	1.232.900	1.227.546
İstanbul Üniversitesi	640.598	727.698	667.662
Türk Standartları Enstitüsü	220.836	717.211	589.839
Küçük ve Orta Ölçekli İşl.Gel. ve Dest. İdaresi Bşk.	422.038	613.256	572.636

iii- Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri

2012 yılı merkezi yönetim bütçe gelirleri 329 milyar 845 milyon TL olarak hedeflenmiş iken gerçekleşme bu hedefin yüzde 0,8 oranında fazlasıyla 332 milyar 475 milyon TL olmuştur. Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin hedefin üzerinde gerçekleşmesinin temel nedeni özel bütçeli idarelerin gelirlerinde meydana gelen artıştır.

Bütçe gelirlerinin dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 16: 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Gelir Hedef ve Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Hedef	Gerçekleşme
Bütçe Gelirleri	329.844.817	332.474.895
Genel Bütçe Gelirleri	321.725.928	320.535.674
Vergi Gelirleri	277.676.933	278.780.848
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	9.234.993	13.986.088
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.183.357	1.651.698
Faizler, Paylar ve Cezalar	21.903.204	22.707.958
Sermaye Gelirleri	11.458.046	2.053.986
Alacaklardan Tahsilatlar	269.395	1.355.096
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	6.090.992	9.621.690
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların Gelirleri	2.027.897	2.317.531

Merkezi yönetim bütçe gelirlerinin 320 milyar 536 milyon TL'si genel bütçe gelirlerinden, 9 milyar 622 milyon TL'si özel bütçeli idarelerin öz gelirlerinden, 2 milyar 318 milyon TL'lik kısmı ise düzenleyici ve denetleyici kurum gelirlerinden oluşmaktadır.

aa- Genel Bütçe Gelirleri

2012 yılında 321 milyar 726 milyon TL olarak hedeflenen genel bütçe gelirleri yılsonunda 320 milyar 536 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Genel bütçe gelirlerinin hedefin bir miktar altında gerçekleşmesinin temel nedeni özelleştirme gelirlerinin hedefin altında gerçekleşmesidir.

2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda 277 milyar 677 milyon TL olarak hedeflenen vergi gelirlerinin yılsonu gerçekleşmesi 278 milyar 781 milyon TL olmuştur. 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirtilen hedefe göre vergi gelirleri yüzde 0,4 oranında fazla gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Vergi Gelirleri Hedef ve Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	2012	
	Hedef	Gerçekleşme
VERGİ GELİRLERİ	277.677	278.781
Gelir Vergisi	53.804	56.494
Kurumlar Vergisi	27.151	29.017
Katma Değer Vergisi	87.546	81.572
Özel Tüketim Vergisi	70.590	71.706
Diğer Vergiler	38.586	39.992

2012 yılında Orta Vadeli Programda öngörülenin altında gerçekleşen reel büyümeye rağmen, Eylül ayında yapılan vergisel düzenlemeler sonucunda yılsonu vergi tahsilatları bütçe kanununda belirtilen hedefin üzerinde gerçekleşmiştir.

Bu bağlamda;

- Gelir vergisi tahsilat hedefi 53 milyar 804 milyon TL iken yılsonu tahsilatı 56 milyar 494 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe hedefine göre yüzde 5 fazlasıyla gerçekleşen gelir vergisindeki bu artışta ücret ve menkul sermaye iratları üzerinden yapılan tevkifat tahsilatlarının yüksek gerçekleşmesi etkili olmuştur.

- Kurumlar vergisi tahsilatı hedefi 27 milyar 151 milyon TL iken yılsonu tahsilatı 29 milyar 17 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe hedefine göre yüzde 6,9 fazlasıyla gerçekleşen kurumlar vergisindeki bu artışta başta finansal hizmetler ve dağıtım sektörleri olmak üzere birçok sektörde meydana gelen matrah ve ödenecek vergi artışları etkili olmuştur.

- Bütçe Kanununda 87 milyar 546 milyon TL olarak öngörülmüş olan dahilde ve ithalde alınan katma değer vergisi tahsilatı yılsonunda 81 milyar 572 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu gerçekleşmede özellikle reel büyüme oranının beklenenin altında gerçekleşmesi, bazı vergi yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi ve KDV iadesinin beklenenin üzerinde olması etkili olmuştur.

- Bütçe Kanununda 70 milyar 590 milyon TL olarak öngörülmüş olan özel tüketim vergisi tahsilatı yılsonunda 71 milyar 706 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Özel tüketim vergisi tahsilatının hedefin üzerinde gerçekleşmesinde 2012 yılında ÖTV

tutarlarında yapılan düzenlemeler ile binek ve hafif ticari otomotiv satışlarının öngörülenin üzerinde gerçekleşmesi etkili olmuştur.

- Aynı şekilde ekonomimizde görülen gelişmeler diğer vergiler tahsilatını da etkilemiştir. Yılsonu itibarıyla 39 milyar 992 milyon TL olan diğer vergiler tahsilatı, 38 milyar 586 milyon TL olarak öngörülen hedefin yüzde 3,6 üzerinde gerçekleşmiştir. Bu artışta özellikle kredi stokunda görülen artışın etkisiyle yükselen banka ve sigorta muameleleri vergisi tahsilatı ve tapu harçlarında yapılan düzenlemenin etkisi olmuştur.

- Genel bütçe vergi dışı gelir gerçekleştirmeleri toplamı Bütçe Kanununda öngörülen hedefin altında kalmıştır. 2012 yılında özellikle TCMB kar transferi, nakit fazlası veren kurumlardan genel bütçeye yapılan aktarmalar, borçlanma senedi geçmiş gün faizleri ve primli satış gelirleri ile Hazineye yapılan bazı gelir aktarmalarına rağmen, özelleştirme gelirlerinin bütçe hedefinin oldukça altında kalması bu gerçekleşmede etkili olmuştur.

bb- Özel Bütçe Gelirleri

2012 yılında özel bütçeli idarelerin gelir hedefi 6 milyar 91 milyon TL iken yılsonunda 9 milyar 622 milyon TL olmuştur. Buna göre, özel bütçe gelirleri hedeflenen gelirin yüzde 58 üzerinde gerçekleşmiştir.

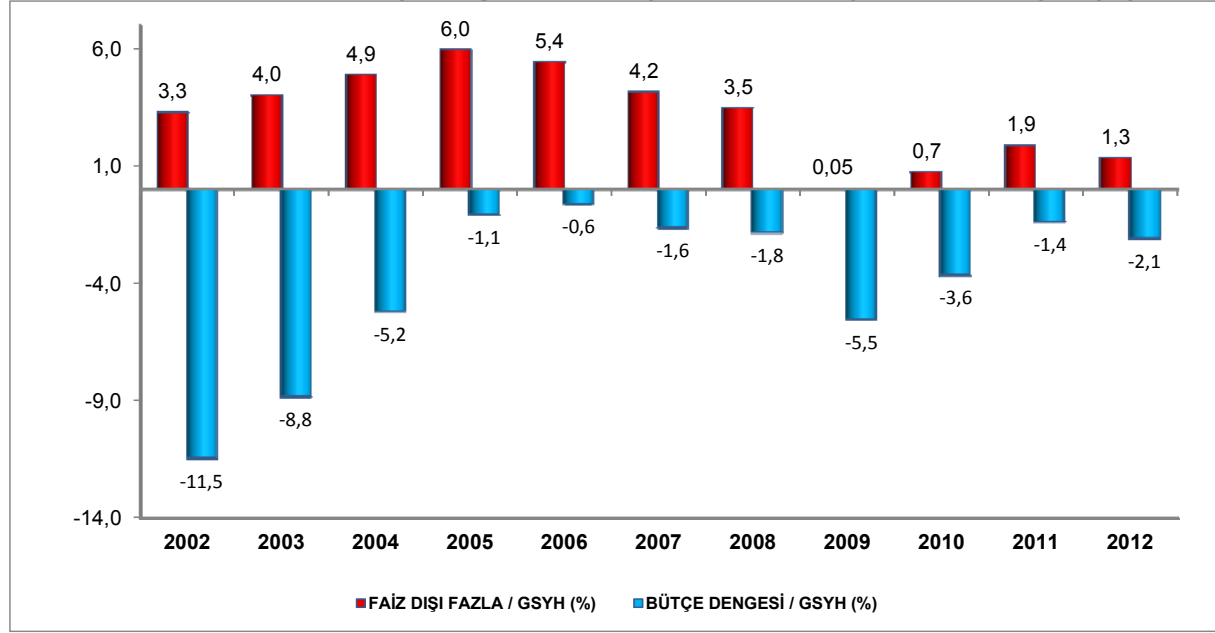
cc- Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Gelirleri

2012 yılında düzenleyici ve denetleyici kurumların gelir hedefi 2 milyar 28 milyon TL iken yılsonunda gerçekleşme yüzde 14,3 oranında fazla ile 2 milyar 318 milyon TL olmuştur.

c- Bütçe Performansının Gelişimi

2003 yılından itibaren uygulanan maliye politikaları ve alınan tedbirler sonucunda küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerinin en yoğun hissedildiği yıl olan 2009 yılına kadar bütçe açığı hızla düşmüş ve aynı zamanda sürekli olarak yüksek oranda faiz dışı fazla verilmiştir.

Grafik 10: 2002-2012 Yılları Bütçe Dengesi ve Faiz Dışı Fazlanın GSYH'ye Oranının Gelişimi (%)

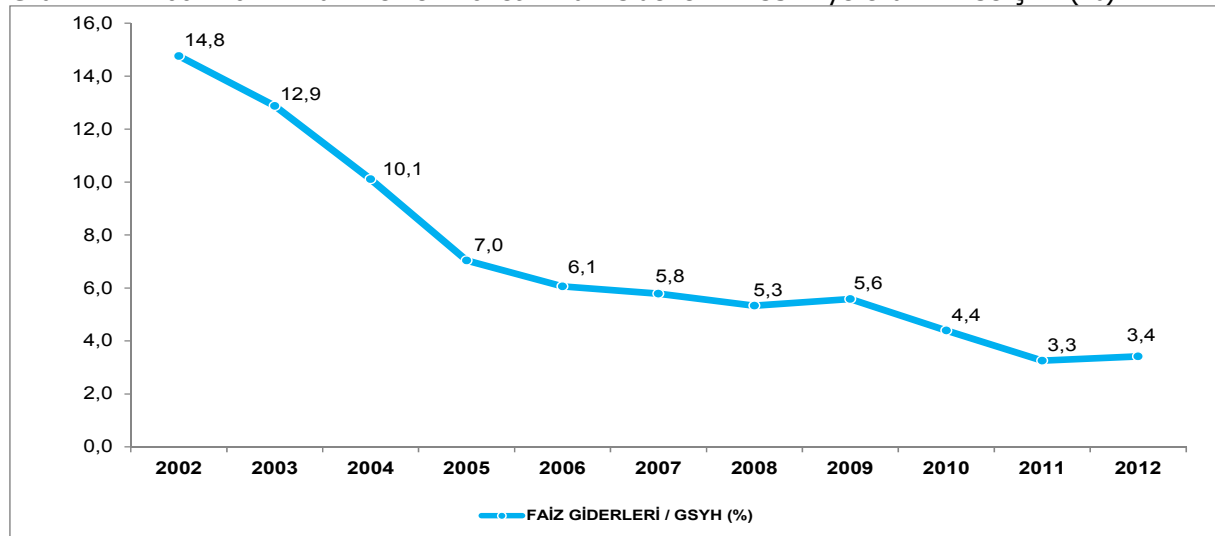

Not: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

Bütçe açığının GSYH'ye oranı 2002 yılında yüzde 11,5 iken, 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla yüzde 3,6 ve yüzde 1,4 olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında ise bütçe açığının GSYH'ye oranı yüzde 2,1 olmuştur. 2002 yılında yüzde 3,3 olan faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranı, 2010 yılında yüzde 0,7 ve 2011 yılında yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiş iken 2012 yılında bu oran yüzde 1,3 olmuştur.

Kamu maliyesinde sağlanan mali disiplin sayesinde faiz giderlerinin GSYH'ye oranı genel olarak düşüş eğilimi göstermektedir.

Grafik 11: 2002-2012 Yılları Merkezi Yönetim Faiz Giderlerinin GSYH'ye Oranının Gelişimi (%)

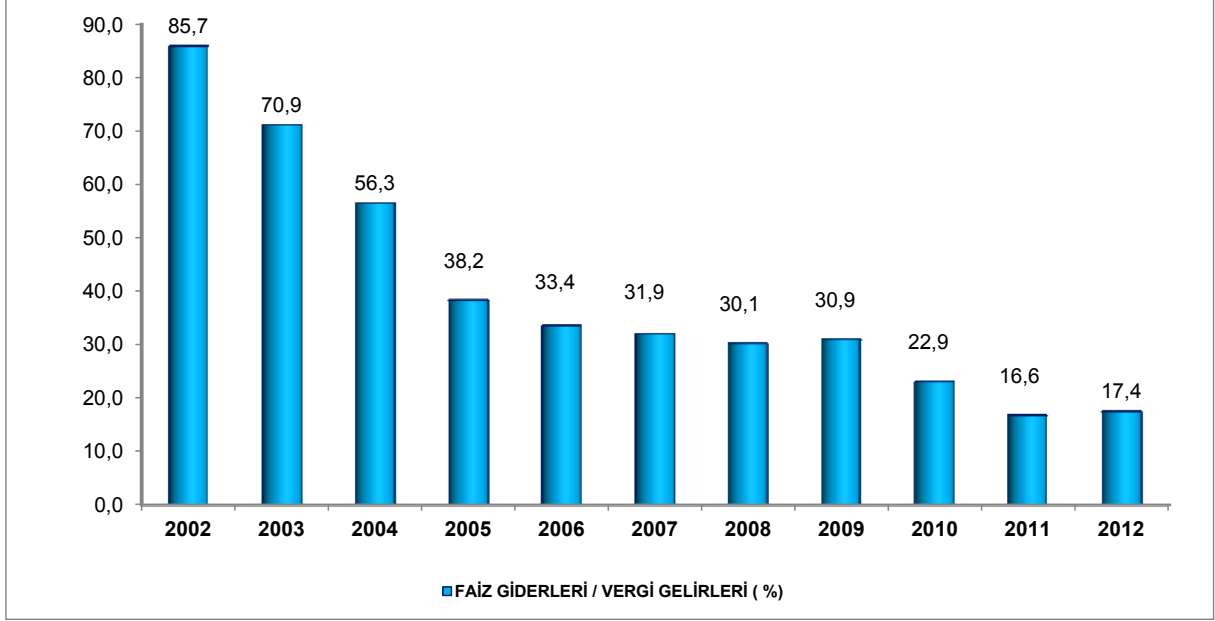

NOT: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

2002 yılında yüzde 14,8 olan faiz giderlerinin GSYH'ye oranı, 2010 yılında yüzde 4,4 olmuş, 2011 yılında ise yüzde 3,3 seviyesine inmiştir. Faiz giderlerinin GSYH'ye oranı 2012 yılında ise yüzde 3,4 olarak gerçekleşmiştir.

Yıllar itibarıyla vergi gelirlerinin faiz giderlerini karşılama oranlarını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

Grafik 12: 2002-2012 Yılları Faiz Giderlerinin Vergi Gelirlerine Oranı (%)

NOT: 2002-2012 dönemi verileri Merkezi Yönetim Bütçesi bazında oluşturulmuştur.

2002 yılında vergi gelirlerinin yüzde 85,7'si faiz giderlerini karşılarken bu oran izleyen yıllarda vergi performansındaki artış ve kararlılıkla sürdürülen mali disiplin politikasının sonucunda genel olarak düşüş eğilimi göstermiş ve 2012 yılında bu oran yüzde 17,4 olarak gerçekleşmiştir.

d- Mali Tablolar

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 2012 yılı mali varlık ve yükümlülükler tablosu ile 2012 yılı faaliyet sonuçları tablosu Raporun 8 ve 9 no'lu eklerinde yer almaktadır.

2- Sosyal Güvenlik Kurumları

a- Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK)

i- Bütçe Hedef ve Gerçekleşmeleri

2012 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunun giderleri 160 milyar 223 milyon TL gelirleri ise 142 milyar 929 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumunun toplam gelirleri içinde 4/a'nın (SSK) payı yüzde 67,3, 4/b'nin (Bağ-Kur) payı yüzde 8,3, 4/c'nin (Emekli Sandığı) payı ise yüzde 24,5 olmuştur. Sosyal Güvenlik Kurumu gelir-gider dengesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 18: Sosyal Güvenlik Kurumu Bütçe Gerçekleşmeleri

(Milyon TL)	2011				2012			
	4/a	4/b	4/c	TOPLAM	4/a	4/b	4/c	TOPLAM
GELİRLER	76.890	15.962	31.628	124.480	96.128	11.839	34.961	142.929
Prim Gelirleri	55.982	6.522	19.284	81.789	67.016	7.107	22.276	96.399
Yapılandırma Prim Gelirleri	2.467	5.229	76	7.772	1.836	1.103	22	2.961
Diğer Gelirler	2.760	734	286	3.780	8.896	962	428	10.286
Devlet Katkısı	13.550	2.801	4.825	21.176	15.913	1.870	5.754	23.537
Ek Ödeme	2.130	677	1.010	3.817	2.467	798	1.107	4.372
Faturalı Ödemeler	0	0	6.147	6.147	0	0	5.374	5.374
GİDERLER	95.373	16.636	28.706	140.715	112.104	19.262	28.857	160.223
Emekli Aylıkları	53.380	15.929	22.306	91.615	61.537	18.427	25.330	105.294
Diğer Sigorta Ödemeleri	890	0	24	914	1.094	5	26	1.124
Ek Ödeme	2.158	689	1.016	3.863	2.493	805	1.135	4.432
Sağlık Giderleri	36.542	0	0	36.542	44.151	0	0	44.151
Diğer Giderler	1.655	19	244	1.917	1.933	25	337	2.347
Yönetim Gideri	683	0	0	683	776	0	0	776
Yatırım Gideri	65	0	0	65	121	0	0	69
Faturalı Ödemeler	0	0	5.116	5.116	0	0	2.030	2.030
GELİR-GİDER DENGESİ	-18.484	-674	2.923	16.235	-15.976	-7.423	6.104	-17.295
BÜTÇE TRANSFERLERİ	37.313	3.477	11.982	52.772	44.590	2.668	11.470	58.728
Açık Finansmanı	16.509	0	0	16.509	17.250	0	0	17.250
Devlet Katkısı	13.550	2.801	4.825	21.176	15.913	1.870	5.754	23.537
Faturalı Ödemeler	0	0	6.147	6.147	0	0	4.609	4.609
Ek Ödeme	2.130	677	1.010	3.817	2.467	798	1.107	4.372
Teşvik	4.720	0	0	4.720	5.492	0	0	5.492
Ödeme Gücü Olmayanların GSS Primi	403	0	0	403	3.469	0	0	3.469

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu 2012 Yılı Faaliyet Raporu

2012 yılında Sosyal Güvenlik Kurumunun toplam giderleri içinde 4/a'nın payı yüzde 70, 4/b'nin payı yüzde 12, 4/c'nin payı ise yüzde 18 olmuştur.

2012 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu bütçe açığı toplam 17 milyar 295 milyon TL olmuştur. Bu çerçevede, Sosyal Güvenlik Kurumu açığının 2012 yılında GSYH'ye oranı yaklaşık yüzde 1,2 olarak gerçekleşmiştir.

Emekli aylığı ödemeleri, 2012 yılında 2011 yılına göre yüzde 14,9 oranında artışla 105 milyar 294 milyon TL olmuştur.

SGK sağlık giderleri, 2012 yılında toplam 44 milyar 151 milyon TL olmuştur. Bu tutarın, 29 milyar 206 milyon TL'si tedavi giderlerinden, 14 milyar 300 milyon TL'si ilaç giderlerinden, 645 milyon TL'si ise diğer harcamalardan oluşmuştur.

Sosyal Güvenlik Kurumu sağlık giderlerinde meydana gelen artış, 2012 yılında yeşil kartlıların sağlık giderlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna devredilmesinden kaynaklanmıştır. Ayrıca 2012 yılında hastanelere müracaat sayısı 2011 yılına göre %23 oranında artış göstermiştir.

Tablo 19: SGK 2011-2012 Yılları Sağlık Harcamaları

(Milyon TL)	2011	2012
Tedavi	21.848	29.206
Devlet Hastanesi	11.255	16.746
Üniversite Hastanesi	4.100	5.152
Özel Hastane	6.493	7.308
İlaç	14.144	14.300
Diğer Sağlık Giderleri	550	645
Tıbbi Cihaz Malzeme, Şahıs, optik vb.	508	605
Yolluk Giderleri	42	40
TOPLAM	36.542	44.151

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu 2012 Yılı Faaliyet Raporu

ii- Faaliyet Bilgileri

6270 sayılı "Türkiye Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 26/1/2012 tarihli ve 28185 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 6270 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılan değişiklik ile;

- SGK tarafından finansman sağlanması uygun görülmeyen sağlık hizmetlerinin Kurumca karşılanmaması yönünde düzenleme eklenmiştir.
- Yerleşim yeri dışına hasta sevklerinde, naklin SGK tarafından hizmet alım ve kiralama yöntemleri ile de gerçekleştirilmesine imkan sağlayacak düzenleme eklenmiştir.
- SGK'ya, ayakta tedavide sağlanan ilaçlarda aile hekimlerince yazılan reçeteler dâhil olmak üzere reçetede yer alan üç kaleme/üç kutuya kadar

ilaç/ilaçlar için 3 Türk Lirası, ilave her bir kalem/kutu ilaç için 1 Türk Lirası olmak üzere katılım payı uygulama yetkisi verilmiştir.

- SGK'ya, yeşil kartlıların üniversite ve istisnai hallerde özel sağlık hizmeti sunucularına müracaatlarına ilişkin ayrıca esas ve usul belirleme yetkisi verilmiştir.
- 2011 yılında meydana gelen depremler sonucunda yaralanan ve sakat kalanlardan, ortez, protez ile araç ve gereçler için katılım payı alınmaması sağlanmıştır.

6283 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 8/3/2012 tarihli ve 28227 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 6283 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılan değişiklik ile;

- Sağlık hizmeti sunucularına müracaatlarda biyometrik yöntemlerle kimlik doğrulamasının yapılabilmesine imkân tanınmıştır.
- Ayakta tedavide sağlanan ilaçlar ile ortez ve protezler için alınacak katılım paylarını yüzde 1'e kadar indirmeye SGK'nın teklifi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yetkilendirilmiştir.

6353 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 12/7/2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 6283 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılan değişiklik ile;

- 2330 sayılı Kanuna göre aylık alanlar ile harp malullüğü aylığı alanlar ve Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık alanların, bakmakla yükümlü olduğu kişiler de katılım payı uygulamalarından muaf hale getirilmişlerdir.
- 3713 sayılı Kanununun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları sebebiyle yaralananların, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar sağlanan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınmaması ve sağlık hizmetlerinden anılan Kanuna göre aylık bağlanmış olanlar gibi yararlanmaları sağlanmıştır.

- 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporu ile ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçlerden herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin yararlanmaları sağlanmıştır.

Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve SGK temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan "Ödeme Komisyonu" nun çalışmaları sonucu 250 ilaç SGK ödeme listesine dahil edilmiştir.

Reçetelerin manuel düzenlenmesi nedeniyle oluşabilen suiistimallerin önlenmesi, sağlık hizmet sunucusu, eczane ve SGK açısından faturalandırma ve ödeme işlemlerinde oluşan külfetin giderilmesi ve ilaç reçetelendirilmesine ilişkin elektronik ortamda veri toplanabilmesi amacıyla e-reçete uygulamasına başlanmıştır. 1/7/2012 tarihi itibarıyla e-reçete uygulamasına, aile hekimleri, ikinci ve üçüncü basamak devlet hastaneleri, özel hastaneler ve üniversite hastanelerinde geçilmiştir.

Sağlık hizmet sunucularına müracaatlarda biyometrik yöntemlerle kimlik kontrolünün yapılabilmesi yönünde 5510 sayılı Kanunun 67 nci maddesinde düzenleme yapılmış ve 22/6/2012 tarihinde Sağlık Uygulama Tebliğinde değişiklik yapılarak kişilerin sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaatında "Avuç İçi Damar İzi Sistemi"yle kimlik doğrulamasının yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Aylık bağlama programlarına T.C. kimlik numarası bazlı kontroller konularak yersiz gelir ve aylık bağlanması önlenmiştir. Bunun yanında, tescil programları ile ödemeler kütüğü arasında entegrasyon sağlanarak aylık alırken çalışmaya başlayanların aylıklarının kesilmesi sağlanmıştır.

Vatandaşlarca ve resmi kurumlarca sağlık müstahaklık sorgulaması yapılabilmesi için E-SGK\E-Hizmetler\Sağlık Provizyon Sorgulama ekranı açılmıştır. Bu sayede vatandaşlar ve işverenler sosyal güvenlik merkezlerine gitmeden T.C. Kimlik numaraları ve kimlik bilgileri ile müstahaklık durumlarını sorgulayabilmektedirler. Özellikle resmi kurum ve kuruluşlarca müstahaklık durumunun tespiti için belge talep edilmesi uygulamasının önüne geçilmiş, bürokrasinin azaltılması sağlanmıştır.

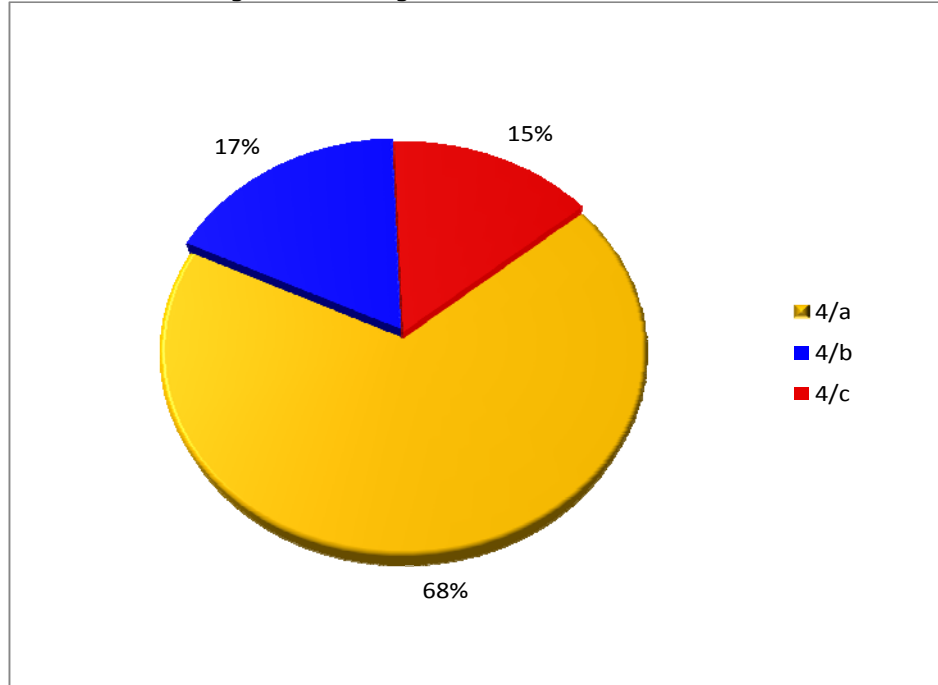
Tablo 20: Sosyal Güvenlik Sisteminin Kapsamı (Kişi)

	2011				2012			
	4/a	4/b	4/c	TOPLAM	4/a	4/b	4/c	TOPLAM
AKTİF SİGORTALILAR	11.547.134	3.273.297	2.554.200	17.374.631	12.527.337	3.162.914	2.662.608	18.352.859
Zorunlu	11.030.939	1.868.181	2.554.200	15.453.320	11.939.620	1.899.053	2.662.608	16.501.281
Çıracak	298.180	-	-	298.180	306.617	-	-	306.617
Topluluk	32.867	-	-	32.867	34.600	-	-	34.600
Tarımda Hizmet Akdiyle Çalışanlar	124.911	1.121.777	-	1.246.688	85.717	1.056.852	-	1.142.569
İsteğe Bağlı	60.237	270.780	-	331.017	160.783	195.557	-	356.340
Muhtar	-	12.559	-	12.559	-	11.452	-	11.452
PASİF (Aylık Alanlar) SİGORTALILAR								
-Dosya	5.382.003	2.177.172	1.715.507	9.274.682	5.631.532	2.259.304	1.744.873	9.635.709
-Kişi	5.777.300	2.381.409	1.856.273	10.014.982	6.026.431	2.469.307	1.886.681	10.382.419
Yaşlılık	4.041.409	1.515.943	1.259.454	6.816.806	4.235.496	1.553.730	1.276.655	7.065.881
Malullük	67.575	17.748	24.059	109.382	68.593	19.358	24.290	112.241
Vazife Malülü	-	-	6.711	6.711	-	-	6.858	6.858
Ölen Sigortalı (Dosya)	1.165.170	643.468	425.283	2.233.921	1.216.760	686.171	437.070	2.340.001
Ölen Sigortalıların Haksahipleri	1.531.014	847.705	566.049	2.944.768	1.582.401	896.174	578.878	3.057.453
Sürekli İş Göremezlik Geliri Alanlar	58.966	13	-	58.979	60.612	45	-	60.657
Sürekli İş Göremezlik Ölüm Geliri (Dosya)	48.883	-	-	48.883	50.071	-	-	50.071
Sürekli İş Göremezlik Ölüm Geliri Alanlar	78.336	-	-	78.336	79.329	-	-	79.329
BAĞIMLILAR	21.024.424	9.735.493	5.588.399	36.348.316	18.461.326	9.552.698	5.793.700	33.807.725
Aktif / Pasif Oranı	2,15	1,5	1,49	1,87	2,22	1,4	1,53	1,9
Sosyal Güvenlik Kapsamı (*)	38.348.858	15.390.199	9.998.872	63.737.929	37.015.094	15.184.919	10.342.989	62.543.003

(*)506 sayılı Kanuna göre kurulan özel sandıklar hariç

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu 2012 Yılı Faaliyet Raporu

Tablodan görüleceği üzere 2012 yılında aktif sigortalı sayısı 18.352.859, dosya bazında pasif sigortalı sayısı ise 9.635.709'dur. Bu çerçevede, 2012 yılında aktif/pasif oranı 1,9 olmuştur.

Grafik 13: Aktif Sigortalıların Dağılımı

Grafik incelendiğinde, 2012 yılı itibarıyla aktif sigortalıların yüzde 68'inin 4/a, yüzde 17'sinin 4/b, yüzde 15'inin ise 4/c'ye tabi çalışanlardan oluştuğu görülmektedir.

b- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR)

i- Bütçe Hedef ve Gerçekleşmeleri

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğünün 2012 yılı bütçesi için başlangıçta 2 milyar TL gelir öngörülmüştür. Yıllonun gelir tahmini 2 milyar 78 milyon TL olarak güncellenmiş ancak gelir gerçekleşmesi 1 milyar 347 milyon TL olmuştur. Harcama tarafında ise başlangıçta 1 milyar 962 milyon TL ödenek öngörülmüştür. Yıllonun harcama tahmini 2 milyar 51 milyon TL olarak güncellenmiş ancak 1 milyar 475 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir.

Bütçe gelir gerçekleşmesi başlangıç hedefinin yüzde 32,7, bütçe giderleri ise başlangıç hedefinin yüzde 24,8 altında kalmıştır. Yıllonun gerçekleşmesine göre toplam bütçe giderleri içinde en büyük payı sırasıyla yüzde 80,8 oranı ile mal ve hizmet alım giderleri ve yüzde 12,7 oranı ile personel giderleri almaktadır.

Tablo 21: Türkiye İş Kurumu Bütçe Gerçekleşmeleri (TL)

	Hedef	Yıllonun Ödeneği	Gerçekleşme
Bütçe Gelirleri			
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.269.900	3.269.900	3.176.068
Alınan Bağış ve Yardımlar	164.849.200	193.162.200	186.542.394
Diğer Gelirler	1.795.332.400	1.855.435.687	1.309.275.459
Sermaye Gelirleri	13.000	13.000	0
Gelirler Toplamı	1.963.464.500	2.051.880.787	1.498.993.922
Red İade(-)	3.674.500	3.674.500	90.293.446
Net Gelirler Toplamı	1.959.790.000	2.048.206.287	1.408.700.476
Finansman (Kasa-Banka Devri)	40.000.000	30.000.000	-62.000.000
Genel Toplam	1.999.790.000	2.078.206.287	1.346.700.476
Bütçe Giderleri			
Personel Giderleri	200.357.200	227.015.537	187.958.975
Sosyal Güv. Kur. Devlet Prim Giderleri	31.100.900	36.955.850	28.997.483
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.648.980.300	1.698.883.300	1.191.686.271
Cari Transferler	8.716.600	9.068.063	5.718.939
Sermaye Giderleri	72.308.000	78.634.988	60.717.390
Sermaye Transferleri	327.000	327.000	322.423
Toplam	1.961.790.000	2.050.884.738	1.475.401.481

Kaynak: Türkiye İş Kurumu 2012 Yılı Faaliyet Raporu

ii- Faaliyet Bilgileri

2012 yılında İŞKUR tarafından gerçekleştirilen bazı önemli faaliyetlere aşağıda değinilmektedir:

İşveren ve ilgili kuruluşları aynı çatı altında yüz yüze buluşturmak, işverenlerin işgücü taleplerini değerlendirmelerine imkan vererek adaylarla ön görüşme imkanı sağlamak, iş arayanların özgeçmişlerini firma temsilcilerine bizzat ulaştırmalarına imkan vererek istihdam ortamı yaratmak, İŞKUR'un ve istihdam ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların hizmetlerinin vatandaşlar tarafından tanınırlığını arttırmak amacıyla "fuarlar" gerçekleştirilmiştir.

Üniversitelerle veya meslek liseleri ile işbirliği içerisinde düzenlenen bir faaliyet olan "kariyer günleri" ile yeni mezun gençlerimizin iş hayatına hazırlanması amaçlanmaktadır. Faaliyet kapsamında İŞKUR hizmetleri, iş arama becerileri, kariyer planı yaparken dikkat edilmesi gereken hususlar, gençlere yönelik istihdam ve işbaşı eğitim olanakları gibi konularda da sunum ve seminerler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ilin önde gelen işverenleri ile gençleri buluşturarak girişimcilik ve iş hayatı hakkında bilgi düzeylerinin artırılmasına çalışılmaktadır.

2012 yılı içerisinde 27 istihdam fuarı ve 102 kariyer günü gerçekleştirilmiştir.

Kurum hizmetlerinin tanıtımı, işgücü talepleri alınması, işgücü açığı olan mesleklerin belirlenmesi ve açılacak mesleki eğitim kurslarında bu bilgilerden yararlanılması, işveren ile yakın ilişki içerisinde mevcut ve potansiyel işbirliği imkanlarının geliştirilmesi amacıyla "işveren ziyaretleri" gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, iş ve meslek danışmanları aracılığıyla, plan ve program dahilinde yapılan işveren ziyaretleri neticesinde, özel sektörden aldığı işgücü talep sayısını sürekli artırmıştır. Artan bu talebe karşılık daha fazla sayıda iş arayan, işe yönlendirilmiş ve neticede daha fazla işe yerleştirme yapılmıştır. Kurum personelinin ziyaret ettiği özel işyeri sayısı 2011 yılında 70.505 iken, 2012 yılında bu sayı yüzde 173 oranında artarak 192.258 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye çapında hızla yaygınlaşan İŞKUR hizmet noktaları (belediye) 2012 yılı sonu itibariyle 1.435'e ulaşmıştır.

İş aramak için başvuran sayısı 2011 yılında 1.398.355 iken, bu rakam 2012 yılında 2.296.325'e yükselmiştir. 2011 yılında 660.623 olan açık iş sayısı 2012 yılında 991.804'e yükselmiştir. Bu doğrultuda 2011 yılında 363.672 kişi işe yerleştirilirken bu sayı 2012 yılında yüzde 53 oranında artış ile 556.586 olmuştur.

Özel istihdam bürosu açmak isteyenler, İŞKUR il müdürlüklerine başvurarak gerekli bilgi ve belgeleri ibraz etmekte, yapılan değerlendirmeler sonucunda istenilen şartları taşıyanlara "özel istihdam bürosu" açma ve faaliyette bulunma izni verilmektedir.

İŞKUR tarafından izin verilen özel istihdam büroları, kamu kurum ve kuruluşları hariç, yurt içinde ve dışında iş ve işçi bulmaya aracılık faaliyetinde bulunabilmektedirler. İş ve işçi bulma aracılık faaliyetlerinin yanısıra, işgücünün istihdam edilebilirliğini ve verimliliğini artırıcı faaliyetler ile insan kaynakları yönetimi alanında danışmanlık faaliyetinde de bulunabilen bürolar başvuru, açık iş ve işe yerleştirmelere ilişkin istatistikî bilgileri üçer aylık dönemler halinde İŞKUR'a göndermekle yükümlüdürler. 2012 yılı itibarıyla 13.550'si erkek, 8.850'si kadın olmak üzere toplam 22.400 kişi özel istihdam büroları vasıtasıyla istihdam edilmiştir.

Uygulamanın başladığı tarihten itibaren 2012 yılı sonuna kadar toplam 564 firmaya özel istihdam bürosu açma izni verilmiş olup 333 özel istihdam bürosu halihazırda faaliyetine devam etmektedir. İstanbul, faaliyet gösteren büroların en çok bulunduğu il iken, ikinci sırayı Ankara, üçüncü sırayı İzmir almaktadır.

İşsizlikten en fazla etkilenen ve bu nedenle işgücü piyasasında dezavantajlı gruplar olarak görülen gençlerin, kadınların, özürhükümlülerin, eski hükümlülerin, uzun süreli işsizlerin ve işsizlik sigortası kapsamındaki işsizlerin işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan mesleklerde yetiştirilerek istihdam edilebilirliklerinin artırılması amacıyla "işgücü yetiştirme kursları" düzenlenmektedir.

GAP-II Projesi; Güneydoğu Anadolu Bölgesinin sahip olduğu kaynakları değerlendirerek, bu yörede yaşayan insanların gelir düzeyini ve yaşam kalitesini yükseltmeyi, bölgelerarası farkları gidermeyi ve ulusal düzeyde ekonomik gelişme ve sosyal istikrar hedeflerine katkıda bulunmayı amaçlayan ve ülkemizi uluslararası alanda markalaştıran bir bölgesel kalkınma projesidir. GAP Eylem Planında yer alan Sosyal Gelişiminin Sağlanması eksenindeki sorumlu olduğu eylemleri

gerçekleştirmesi amacıyla İŞKUR'a 2008-2012 yılları için toplam 139 milyon TL tutarında kaynak tahsis edilmiştir.

İŞKUR, 2012 yılında GAP-II Projesi kapsamında toplam 11.090 kişinin yararlandığı 367 program düzenlemiş olup bu programlardan 86'sı Toplum Yararına Çalışma Programı'dır.

2012 yılı sonu itibarıyla, Türk Meslekler Sözlüğündeki (TMS) meslek sayısı 5.550'ye çıkarılmıştır. Teknolojideki gelişmelere paralel olarak her yıl yapılan çalışmalarla Türk Meslekler Sözlüğü içerisindeki iş ve meslekler güncellenmekte, sözlük içeriğinde olmayan yeni meslekler TMS kapsamına dahil edilmektedir.

2012 yılı içerisinde Türkiye genelinde iki defa, il düzeyinde bir defa olmak üzere 10 ve daha fazla istihdamlı işyerleri, işgücü talebi derlemek amacıyla ziyaret edilmiştir.

Diğer taraftan Türkiye İş Kurumu, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile işsizlik sigortası primlerinin toplanması dışındaki işsizlik sigortasına ilişkin her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından görevli, yetkili ve sorumlu kılınmıştır. 1 Ocak-31 Aralık 2012 tarihleri arasında işsizlik sigortası kapsamında toplam 369.570 kişiye 966 milyon TL tutarında ödeme yapılmıştır.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda yer alan Ek 1 inci maddesi gereğince oluşturulan Ücret Garanti Fonundan 2012 yılında 3.210 kişiye 8 milyon 662 bin TL tutarında ödeme yapılmıştır.

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak önemli ölçüde azaltılması veya işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilir. Kısa çalışma uygulamasından faydalanan işyerilerindeki işçilere İŞKUR tarafından kısa çalışma ödeneği verilmektedir. 2012 yılında 2.840 kişiye 3 milyon 5 bin TL ödeme yapılmıştır.

2012 yılında İŞKUR tarafından gerçekleştirilen projelerin bazıları aşağıda yer almaktadır:

- Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu

Operasyonun hedef grupları yaşlı ve çocuk bakım sorumlulukları nedeniyle uzun süre işsiz kalmış ve işgücüne dâhil olmayan kadınlar ile daha önce tarımsal sektörde çalışmış kadınlar dâhil olmak üzere kentsel bölgede yaşayan istihdam dışı kalmış kadınlardır.

3 milyon 380 bin Avro bütçeli Operasyonun "Teknik Destek Bileşeninin" konusu İŞKUR'un ve ilgili yerel paydaşların kadınların ve özellikle hedef grupta yer alan kadınların istihdama girişlerini kolaylaştırmak bakımından kurumsal kapasitelerinin artırılmasıdır.

- Türkiye'de Aktif İçermenin Desteklenmesi Operasyonu (AİD)

Operasyonun genel hedefi, dezavantajlıların işgücü piyasasına girmelerinin önündeki engellerin ortadan kaldırılması, kalıcı bir şekilde işgücü piyasasına entegre olmalarının sağlanması ve dezavantajlılar için fırsatlarla dolu içerici bir işgücü piyasasının desteklenmesidir. Operasyon Tanımlama Belgesi (OTB) hazırlanmış ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından onaylanmıştır. Operasyona ilişkin 2/5/2012 tarihinde ön duyuruya çıkmıştır. Operasyonun bir sonraki aşaması olan İhale Belgesi (TOR) yazım çalışmaları 2012 yılı içerisinde sürdürülmüştür.

- Genç İstihdamının Desteklenmesi (GİD) Operasyonu

Operasyonun amacı, uygulanacak aktif işgücü programları ile gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Operasyon ile her ilin işgücü piyasası koşulları değerlendirilerek, belirlenen mesleklerde girişimcilik eğitimleri düzenlenmesi ve gençlere kendi işlerini kurmalarına yönelik rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi, okuldan işe geçişlerini kolaylaştıracak olanakların artırılması, mesleki yeterliliklerinin artırılması ve çıraklık programlarından yararlananların sayısının artırılması hedeflenmektedir.

- Sektörel Yatırım Alanlarında Genç İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu

Genç İstihdamının Desteklenmesi Operasyonunun devamı niteliğinde olan projenin süresi 30 ay olarak planlanmaktadır. Operasyona ilişkin hazırlanan Tanımlama Belgesi (OTB) 20/4/2012 tarihinde AB Türkiye Delegasyonu tarafından onaylanmıştır. Onaylanan OTB ışığında, teknik yardım bileşeninin İhale Belgesi (TOR) ile hibe bileşeninin ihale belgesi olan hibe rehberi ve ekleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı uzmanları ile birlikte hazırlanmıştır. Teknik yardım için 5/6/2012 tarihinde ön duyuruya çıkmıştır. Hibe çağrısına ise 2013 yılının ilk çeyreğinde çıkılması planlanmaktadır.

3. Mahalli İdareler

5018 sayılı Kanun ile kamu mali yönetiminin kapsamı uluslararası standartlara uygun olarak genel yönetim şeklinde yeniden belirlenmiş ve mahalli idareler genel yönetim kapsamına alınmıştır.

5018 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde mahalli idare, yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareler olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu Kanunun 41 inci maddesinde, mahalli idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarının birer örneğinin Sayıştaya ve İçişleri Bakanlığına gönderileceği, İçişleri Bakanlığının bu raporları esas alarak kendi değerlendirmelerini de içeren mahalli idareler genel faaliyet raporunu hazırlayacağı, kamuoyuna açıklayacağı ve anılan raporun birer örneğinin Sayıştaya ve Maliye Bakanlığına gönderileceği hükme bağlanmıştır.

a- Mahalli İdarelere İlişkin Genel Bilgiler

2012 yılı itibarıyla 81 adet il özel idaresi, 2.950 belediye ve bunlara bağlı 19 adet idare bulunmaktadır.

Mahalli idareler içerisinde önemli bir yer teşkil eden 2.950 belediyenin türlerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 22: Türleri İtibarıyla Belediye Sayısı

Büyükşehir Belediyesi	16
Büyükşehir İlçe Belediyesi	143
İl Belediyesi	65
İlçe Belediyesi (Büyükşehir sınırları Hariç)	749
Belde Belediyesi	1.977
TOPLAM	2.950

Kaynak: Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

b- Bütçe Gerçekleşmeleri

2012 yılında, mahalli idarelerin (il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı idareler) konsolide bütçe giderleri 69 milyar 299 milyon TL, bütçe gelirleri ise 69 milyar 263 milyon TL olmuştur. Mahalli idarelerin konsolide bütçesinin gelir ve gider detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

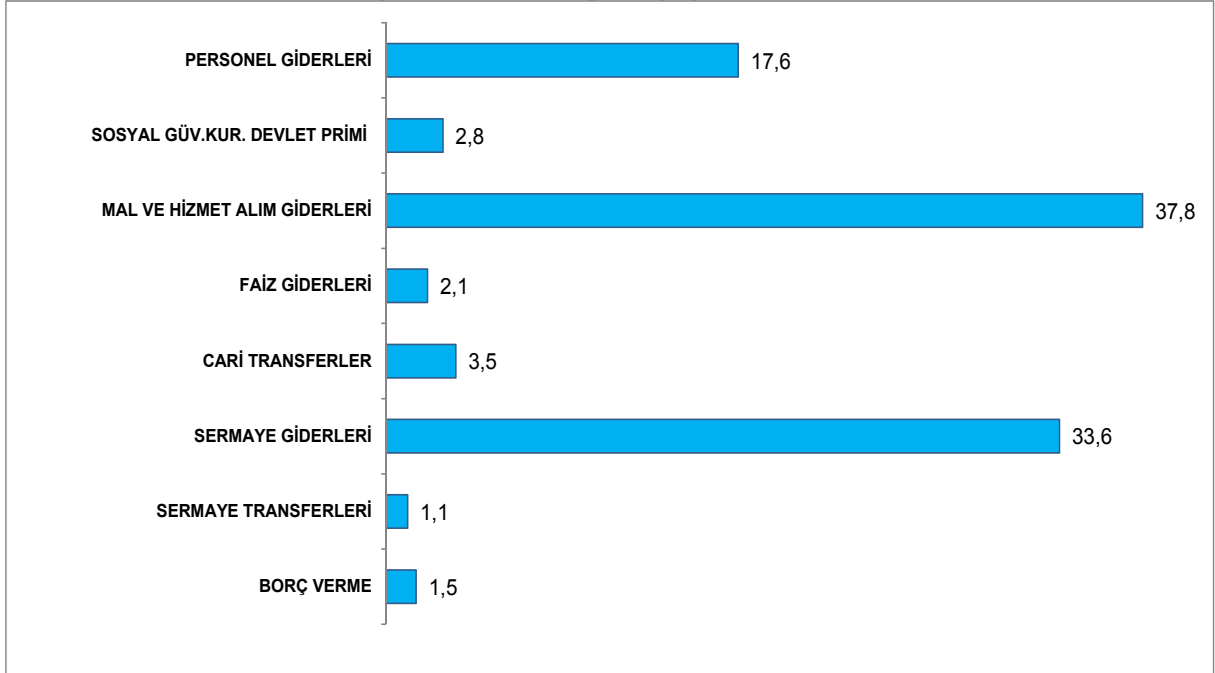
Tablo 23: 2012 Yılı Mahalli İdareler Konsolide Bütçe Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	69.298.699
Personel Giderleri	12.192.651
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	1.968.097
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.196.297
Faiz Giderleri	1.432.644
Cari Transferler	2.413.341
Sermaye Giderleri	23.315.323
Sermaye Transferleri	740.115
Borç Verme	1.040.231
Bütçe Gelirleri	69.263.300
Vergi Gelirleri	7.249.848
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.050.147
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	10.330.824
Faizler, Paylar ve Cezalar	32.546.882
Sermaye Gelirleri	3.049.318
Alacaklardan Tahsilatlar	36.281
Bütçe Dengesi	-35.399

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

Aşağıdaki grafikte, mahalli idareler bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre toplam bütçe giderleri içindeki payları gösterilmiştir.

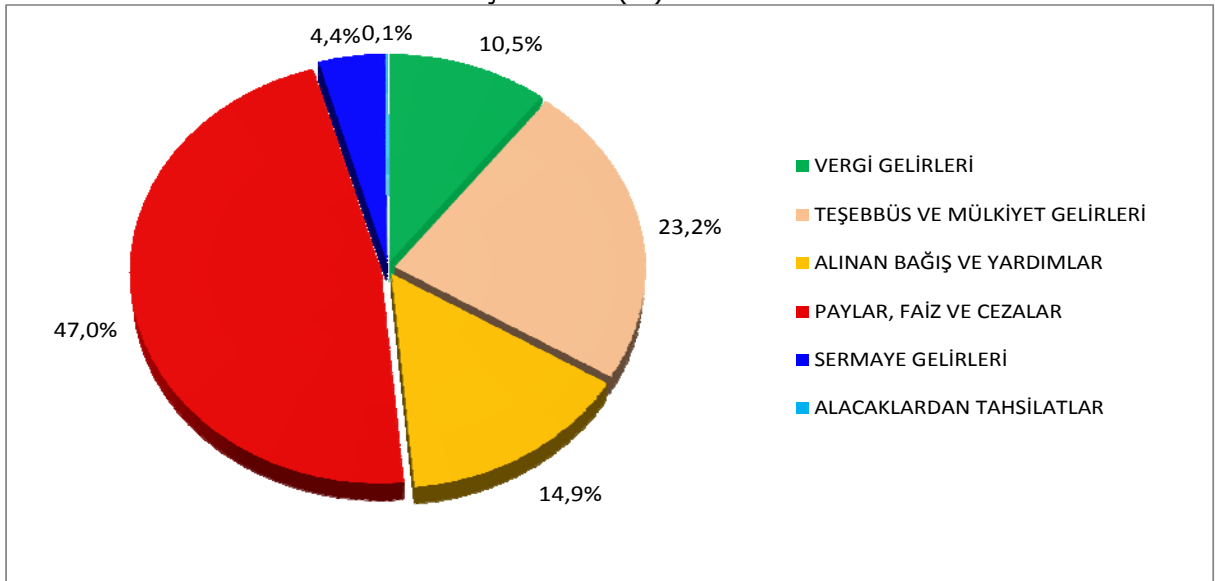
Grafik 14: Mahalli İdareler Bütçe Giderlerinin Dağılımı (%)

Mahalli idarelerin bütçe giderleri içerisinde mal ve hizmet alım giderleri yüzde 37,8 ile en büyük paya sahip bulunmaktadır. Sermaye giderleri yüzde 33,6 ile ikinci, personel giderleri ise yüzde 17,6 ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Aşağıdaki grafikte mahalli idareler bütçe gelirlerinin, gelir türleri itibarıyla toplam gelirler içindeki payları gösterilmiştir.

Grafik 15: 2012 Yılı Mahalli İdareler Bütçe Gelirleri (%)

Grafik incelendiğinde en büyük gelir unsurunun yüzde 47 oranla paylar, faiz ve cezalar olduğu, bunu yüzde 23,2 ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri ve yüzde 14,9 ile alınan bağış ve yardımların izlediği görülmektedir. Mahalli idarelerin gelirlerinin, 27 milyar 713 milyon TL'si merkezi yönetim bütçe gelirlerinden alınan paylardan oluşmaktadır.

Mahalli idarelerin fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre giderleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

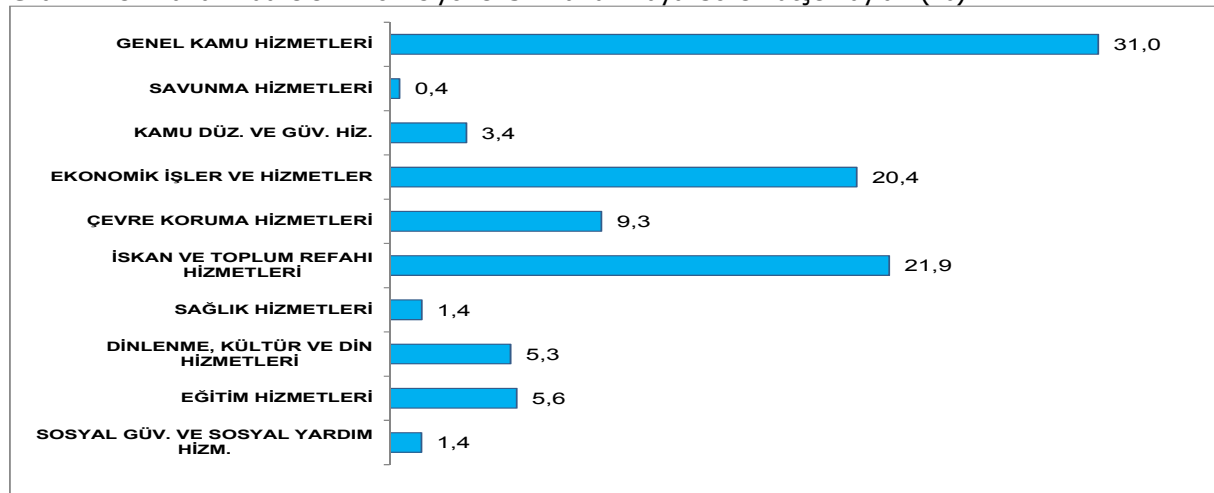
Tablo 24: Mahalli İdarelerin Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Giderleri

(Bin TL)	Personel Giderleri	Sos. GÜv. Kurum Dev. Pirim Gid.	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferi	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	5.824.280	874.675	8.028.254	1.432.644	1.632.950	2.084.100	573.302	1.040.231	21.490.436
Savunma Hizmetleri	117.737	16.298	66.687		18.846	58.360	19.589		297.517
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	1.098.736	165.897	713.681		15.511	329.771	151		2.323.747
Ekonomik İşler ve Hizmetler	1.690.743	305.249	5.091.922		67.207	6.952.966	57.323		14.165.410
Çevre Koruma Hizmetleri	758.477	134.057	3.993.385		13.516	1.522.582	3.246		6.425.263
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	2.042.093	366.365	3.817.703		61.617	8.809.032	51.027		15.147.837
Sağlık Hizmetleri	172.055	28.329	313.386		10.805	443.197	1.846		969.618
Dinlenme Kültür ve Din Hizmetleri	402.377	65.452	2.103.883		201.372	878.308	16.989		3.668.381
Eğitim Hizmetleri	10.859	1.174	1.743.000		4.027	2.076.259	16.405		3.851.724
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.	75.294	10.601	324.396		387.490	160.748	237		958.766
TOPLAM	12.192.651	1.968.097	26.196.297	1.432.644	2.413.341	23.315.323	740.115	1.040.231	69.298.699

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

Aşağıdaki grafikte mahalli idare bütçe gider gerçekleştirmelerinin fonksiyonel sınıflandırmaya göre payları gösterilmektedir. Mahalli idarelerin yapmış olduğu giderlerde en önemli payı yüzde 31 ile genel kamu hizmetleri, ikinci sırayı yüzde 21,9 ile iskan ve toplum refahı hizmetleri, üçüncü sırayı ise yüzde 20,4 ile ekonomik işler ve hizmetler almıştır.

Grafik 16: Mahalli İdarelerin Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Bütçe Payları (%)

i- Belediyelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

2012 yılında belediyelerin bütçe giderleri 46 milyar 988 milyon TL, bütçe gelirleri ise 45 milyar 132 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Belediyelerin gelir ve gider detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 25: 2012 Yılı Belediyelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	46.988.113
Personel Giderleri	8.212.752
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	1.329.199
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	18.552.457
Faiz Giderleri	1.189.199
Cari Transferler	1.861.478
Sermaye Giderleri	13.849.438
Sermaye Transferleri	527.250
Borç Verme	1.466.340
Bütçe Gelirleri	45.131.525
Vergi Gelirleri	7.232.437
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.505.295
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	645.662
Faizler, Paylar ve Cezalar	27.437.036
Sermaye Gelirleri	2.988.174
Alacaklardan Tahsilatlar	322.921
Bütçe Dengesi	-1.856.588

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

Belediyelerin fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre giderleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 26: Belediyelerin Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Giderleri

(Bin TL)	Personel Giderleri	Sos. Güv. Kurum Dev. Primi	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferi	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	3.405.299	518.844	5.858.126	1.189.199	1.251.142	1.154.616	475.240	1.466.340	15.318.806
Savunma Hizmetleri	6.601	937	30.672		16	104			38.330
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	1.093.759	165.016	677.915		15.197	138.917	1		2.090.805
Ekonomik İşler ve Hizmetler	1.098.592	196.790	2.973.466		37.695	5.333.238	24.254		9.664.035
Çevre Koruma Hizmetleri	656.705	115.008	3.639.764		9.515	565.826	1.967		4.988.785
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	1.295.666	227.747	2.633.656		18.033	6.210.498	9.493		10.395.093
Sağlık Hizmetleri	169.216	27.759	294.080		10.088	11.049			512.192
Dinlenme Kültür ve Din Hizmetleri	401.513	65.342	2.018.481		193.767	409.420	15.988		3.104.511
Eğitim Hizmetleri	10.611	1.174	143.462		2.048	2.898	220		160.413
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.	74.790	10.582	282.835		323.977	22.872	87		715.143
TOPLAM	8.212.752	1.329.199	18.552.457	1.189.199	1.861.478	13.849.438	527.250	1.466.340	46.988.113

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

ii- İl Özel İdarelerinin Bütçe Gerçekleşmeleri

2012 yılında il özel idarelerinin bütçe giderleri 11 milyar 517 milyon TL, bütçe gelirleri ise 12 milyar 440 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. İl özel idareleri bütçesinin gelir ve gider detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 27: 2012 Yılı İl Özel İdareleri Bütçe Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	11.517.481
Personel Giderleri	2.358.647
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	354.071
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.837.221
Faiz Giderleri	17.736
Cari Transferler	513.346
Sermaye Giderleri	5.209.291
Sermaye Transferleri	226.065
Borç Verme	1.104
Bütçe Gelirleri	12.440.479
Vergi Gelirleri	15.509
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	357.299
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	8.306.379
Faizler, Paylar ve Cezalar	3.741.682
Sermaye Gelirleri	20.053
Alacaklardan Tahsilatlar	-443
Bütçe Dengesi	922.998

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

İl özel idarelerinin fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre giderleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 28: İl Özel İdarelerinin Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Giderleri

(Bin TL)	Personel Giderleri	Sos. Güv. Kurum Dev. Pirim Gid.	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferi	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	1.977.226	293.665	805.575	17.736	402.921	630.184	142.456	1.104	4.270.867
Savunma Hizmetleri	109.814	15.188	29.383		18.830	58.256	19.589		251.060
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri			19.545		315	176.832	603		197.295
Ekonomik İşler ve Hizmetler	94.686	17.380	186.883		9.431	989.165	41.382		1.338.927
Çevre Koruma Hizmetleri	17	4	4.477		1.841	29.861	2.061		38.261
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	176.215	27.727	124.588		6.278	279.467	8.769		623.044
Sağlık Hizmetleri			17.806		703	431.638	1.846		451.993
Dinlenme Kültür ve Din Hizmetleri	532	94	77.305		7.774	458.209	4.002		547.916
Eğitim Hizmetleri			1.531.607		1.740	2.017.816	5.207		3.556.370
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.	157	13	40.052		63.513	137.863	150		241.748
TOPLAM	2.358.647	354.071	2.837.221	17.736	513.346	5.209.291	226.065	1.104	11.517.481

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

iii- Belediyelere Bağlı İdarelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

2012 yılında belediyelere bağlı idarelerin bütçe giderleri 9 milyar 528 milyon TL, bütçe gelirleri ise 10 milyar 257 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Belediyelere bağlı idarelerin bütçesinin gelir ve gider detaylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 29: Belediyelere Bağlı İdarelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

(Bin TL)	Gerçekleşme
Bütçe Giderleri	9.527.802
Personel Giderleri	1.372.746
Sosyal Güv.Kur. Devlet Primi	254.477
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.745.969
Faiz Giderleri	220.289
Cari Transferler	433.237
Sermaye Giderleri	3.114.657
Sermaye Transferleri	936
Borç Verme	385.491
Bütçe Gelirleri	10.257.480
Vergi Gelirleri	0
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.657.828
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	510.879
Faizler, Paylar ve Cezalar	1.018.263
Sermaye Gelirleri	36.244
Alacaklardan Tahsilatlar	34.266
Bütçe Dengesi	729.678

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

Belediyelere bağlı idarelerin fonksiyonel ve ekonomik sınıflandırmaya göre giderleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 30: Belediyelere Bağlı İdarelerin Fonksiyonel ve Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Giderleri

(Bin TL)	Personel Giderleri	Sos. Güv. Kurum Dev. Primi Gid.	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferi	Borç Verme	Toplam
Genel Kamu Hizmetleri	300.494	50.273	940.891	220.289	360.130	39.589	0	385.491	2.297.157
Savunma Hizmetleri	1.322	173	6.605						8.100
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	3.822	694	13.423			13.917			31.856
Ekonomik İşler ve Hizmetler	411.098	75.483	1.550.989		5.394	323.469			2.366.433
Çevre Koruma Hizmetleri	92.774	18.134	262.893		55	836.761			1.210.617
İskan ve Toplum Refahı Hizmetleri	560.522	109.159	970.817		67.191	1.900.921	936		3.609.546
Sağlık Hizmetleri	2.714	561	291						3.566
Dinlenme Kültür ve Din Hizmetleri			60		467				527
Eğitim Hizmetleri									0
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.									0
TOPLAM	1.372.746	254.477	3.745.969	220.289	433.237	3.114.657	936	385.491	9.527.802

Kaynak: www.muhasabat.gov.tr

B- KAMU BORÇ YÖNETİMİ GELİŞMELERİ

1- İç Borçlanma

2012 yılı Hazine Finansman Programı 31/10/2011 tarihinde kamuoyuna duyurulmuştur. Söz konusu program çerçevesinde 2003 yılından itibaren uygulanan ölçüt borçlanma stratejisine devam edilerek uygun maliyet ve kabul edilebilir risk seviyelerinde öngörülebilir iç borçlanma gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Bu çerçevede 2012 yılı Hazine Finansman Programında iç borçlanma işlemlerinin kuponsuz (iskontolu) senetler, sabit kuponlu tahviller, değişken kuponlu tahviller, gelire endeksli senetler (GES) ve enflasyona endeksli senetler yoluyla gerçekleştirileceği ilan edilmiştir. 2 yıl vadeli sabit kuponlu "gösterge tahviller" in düzenli olarak her ay, 5 ile 10 yıl vadeli sabit kuponlu tahvillerin ise görece yüksek itfa olan aylarda ihraç edilmesi öngörülmüştür.

Stratejik ölçütler ve verim eğrisinin uzatılması hedefi çerçevesinde 2010 yılında ilk defa gerçekleştirilen 10 yıl vadeli sabit kuponlu ve 10 yıl vadeli TÜFE'ye endeksli Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihraçlarına 2012 yılında da devam edilmiştir. Böylece likiditenin getiri eğrisi üzerinde daha geniş bir vade aralığına yayılması sağlanarak gerek birincil gerekse ikincil piyasada fiyat etkinliğinin artmasına da katkıda bulunulmuştur.

Yurt içi tasarrufların artırılması, yatırımcı tabanının geliştirilmesi ve finansman araçlarının çeşitlendirilmesi amacıyla yurt içi ve yurt dışı piyasalarda ilk defa 2012 yılında kira sertifikası ihracı yapılmıştır. Ekim ayında iç piyasada yapılan kira sertifikası ihracı ile 1,6 milyar TL tutarında borçlanma gerçekleştirilmiştir.

2012 yılında 124,7 milyar TL tutarında gerçekleşen nakit iç borç servisi karşılığında 101,5 milyar TL tutarında nakit iç borçlanmaya gidilmiş, sene başında yüzde 83,5 olarak öngörülen 2012 yılı iç borç çevirme oranı yüzde 81,4 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, 2012 yılında iç borçlanmanın yüzde 98,3'ü yapılan 38 adet ihale ile sağlanırken borçlanmanın kalan yüzde 1,7'si doğrudan satış yoluyla gerçekleştirilmiştir. İhalelere verilen teklifler, satış miktarının yaklaşık 2,4 katı olmuştur.

101,5 milyar TL tutarında nakit finansman sağlayan toplam iç borçlanmanın tamamı TL cinsinden yapılmıştır. TL cinsi değişken faizli borçlanmaların (değişken kuponlu senetler, enflasyona endeksli senetler ve GES'ler) toplam TL cinsi borçlanma içindeki payı ise yüzde 19,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2011 yılında yüzde 8,7 olan sabit kuponlu iç borçlanmanın ağırlıklı ortalama maliyeti 2012 yılında yüzde 8,8 seviyesine ulaşmıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla 44,7 ay olan nakit iç borçlanmanın ortalama vadesi ise 2012 yılı sonunda 60,8 aya yükselmiştir.

Tablo 31: İç ve Dış Borç Ödemeleri

(Milyon TL)	Anapara Ödemesi	Faiz Gideri	Genel Gider	İskonto Gideri
İç Borç	84.018	40.702	176	416
Dış Borç	11.972	7.277	275	21
TOPLAM	95.990	47.979	451	437

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Diğer taraftan, 2012-2014 dönemi için belirlenen stratejik ölçütler çerçevesinde nakit ve borç yönetiminde oluşabilecek likidite riskinin azaltılması amacıyla güçlü rezerv tutulması politikası sürdürülmüştür.

Kamu borçlanma senetlerinin birincil ve ikincil piyasanın geliştirilmesi amacıyla 2000 yılı Mayıs ayından itibaren uygulanmakta olan "Piyasa Yapıcılığı Sistemi"ne, 12 bankanın katılımı ile 2012 yılında da devam edilmiştir.

İç Borç Servisi

2012 yılında 84 milyar TL anapara, 40,7 milyar TL faiz ödemesi olmak üzere toplam 124,7 milyar TL tutarında iç borç servisi yapılmış olup ödemelerin tamamı nakden gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, iç borç faiz, iskonto ve genel gider ödemeleri için 2012 yılı bütçesinde 41,5 milyar TL olarak ayrılan ödenekten 40,7 milyar TL iç borç faiz, 592 milyon TL iskonto ve genel gider ödemesi olmak üzere toplam 41,3 milyar TL tutarında harcama yapılmıştır.

2- Dış Borçlanma

a- Uluslararası Sermaye Piyasalarından Borçlanma

Bütçe finansmanı amacıyla 2012 yılında uluslararası sermaye piyasalarından 5 adet tahvil ve bir kira sertifikası ihracı ile toplam 7,1 milyar dolar tutarında kaynak sağlanmıştır. 2012 yılında ilk kez uluslararası sermaye piyasalarında kira sertifikası ihracı gerçekleştirilmiş ve 1,5 milyar dolar tutarında finansman sağlanmıştır. Toplam tutarın 6 milyar dolarlık kısmı ABD Doları cinsinden, geri kalanı ise Yen cinsindedir. 2012 yılında gerçekleştirilen ABD Doları cinsinden ihraçların ortalama vadesi 15,3 yıl, ortalama maliyeti yüzde 4,93; Yen cinsinden ihracın vadesi 10 yıl, maliyeti ise yüzde 1,47 olarak gerçekleşmiştir. Yıl içerisindeki ihraçların 6,1 milyar dolarlık kısmı 2012 finansman programı çerçevesinde gerçekleştirilirken, 1 milyar dolar tutarındaki son tahvil ihracı 2013 yılı için ön finansman niteliğinde yapılmıştır.

b- Uluslararası Kuruluşlardan Program Finansmanı

Dünya Bankasından Sağlanan Program Finansmanı:

Ülkemiz tarafından çevresel sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik yürütülen çalışmalar ve enerji sektöründe gerçekleştirilen yapısal reformların desteklenmesi için Dünya Bankasından 455 milyon Avro (596 milyon ABD Doları) tutarında "Üçüncü Çevresel Sürdürülebilirlik ve Enerji Sektörü Kalkınma Politikası Kredisi (ESES DPL III)" sağlanmasına ilişkin Anlaşma 6/4/2012 tarihinde imzalanmış olup, kredinin tamamı 19/6/2012 tarihinde kullanılmıştır.

Avrupa Yatırım Bankası (AYB)'ndan Sağlanan Program Finansmanı:

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından yürütülen bilimsel araştırma ve geliştirme yatırımlarının desteklenmesi amacıyla 9/11/2012 tarihinde imzalanan bir anlaşma ile Avrupa Yatırım Bankasından 175 milyon Avro (yaklaşık 223 milyon ABD Doları) tutarında bir kredi temin edilmiştir. Ayrıca, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen taşkın önleme ve koruma faaliyetlerinin desteklenmesine amacıyla 20/12/2012 tarihinde imzalanan anlaşma ile Avrupa Yatırım Bankasından 100 milyon Avro (yaklaşık 133 milyon ABD Doları) tutarında bir kredi temin edilmiştir. Anılan kredinin 2013-2015 yılları arasında kullanılması planlanmaktadır.

c- Proje Finansmanı

2012 yılı Ocak-Aralık döneminde, Hazine Müsteşarlığı tarafından muhtelif sektörlerde yer alan kamu ve reel sektör projeleri için toplamda yaklaşık 2 milyar 101 milyon ABD Doları tutarında dış finansman sağlanmıştır.

2012 yılı içerisinde uluslararası kuruluşlardan 1 milyar 770 milyon ABD Doları tutarında dış kredi sağlanmış olup anılan dönemde dış kredi sağlanan kaynaklar içerisinde uluslararası kuruluşlar en büyük paya sahiptir. Uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredileri ticari krediler takip etmektedir. 2012 yılında sağlanan kredilerin sektörel dağılımı aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 32: 2012 Yılı Dış Proje Kredi Kullanımı ve Sektörel Dağılımı

Sektörler	Tutar (Milyon ABD Doları)	Değişim Oranı (%)
Ulaştırma	269	12,81
Reel Sektör	1.153	54,90
Enerji	169	8,05
Kentsel Altyapı	187	8,91
Doğal Afet	322	15,33
TOPLAM	2.100	100,00

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

d- Uluslararası Para Fonu (IMF)

2008 yılında sona eren 19. stand-by düzenlemesinden kaynaklanan kullanımların geri ödemesi kapsamında, 2012 yılında IMF'ye 1 milyar 312 milyon SDR'si anapara ve 16 milyon SDR'si faiz olmak üzere toplam 1 milyar 328 milyon SDR tutarında ödeme yapılmıştır.

Tablo 33: IMF Kredileri Kullanım Bilgileri

Milyon SDR	2000-2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	TOPLAM
I. Kullanım	23.431	1.666	1.999	749	2.248	0	0	0	0	30.093
II. Borç Servisi	12.524	5.910	5.635	3.741	1.502	582	1.508	1.826	1.328	34.556
Anapara	10.232	5.267	5.092	3.373	1.244	458	1.423	1.780	1.312	30.181
Faiz	2.292	644	543	368	258	124	85	46	16	4.376
III. Net Kullanım (I-II)	10.907	-4.245	-3.637	-2.992	746	-582	-1.508	-1.826	-1.328	-4.465
IV. Faiz Hariç Net Kullanım	13.200	-3.601	-3.094	-2.624	1.004	-458	-1.423	-1.780	-1.312	-88
V. IMF Borcu (Dönem sonu)	60.745	10.247	7.154	4.530	5.534	5.076	3.654	1.874	562	

Hazine Müsteşarlığı ve TCMB toplamını içermektedir. TCMB en son 2001 yılında kaynak kullanmış olup, borç geri ödemelerini ise 2005 yılında tamamlamıştır.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

e- Dünya Bankası

Kalkınmakta olan ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerine katkıda bulunmak için kurulmuş olan Dünya Bankasından ülkemiz için bugüne kadar bütçe desteği amacıyla çeşitli program kredileri, kamu kurumlarının yatırım ve kurumsal gelişme ihtiyaçları için ise proje kredileri temin edilmiştir.

Ülke İşbirliği Stratejisi (CPS)

Dünya Bankasının ülkemize 1/7/2011-30/6/2015 döneminde sağlayacağı mali ve teknik desteğin çerçevesini oluşturan Ülke İşbirliği Stratejisi (Country Partnership Strategy - CPS) Programı 27/3/2012 tarihinde Dünya Bankası İcra Direktörleri Kurulunda görüşülerek yürürlüğe girmiştir. Yeni strateji kapsamında taahhüt bazında toplam 4 milyar 450 milyon ABD Doları tutarında kredi sağlanması öngörülmekte olup 2012 yılı sonu itibarıyla bu kapsamda sağlanan tutar yaklaşık 1 milyar 100 milyon ABD Dolarıdır.

Proje Kredileri

2012 yılında Dünya Bankasından proje finansmanı amacıyla herhangi bir kredi temin edilmemiştir.

f- Avrupa Kuruluşları

2012 yılında AYB'den proje finansmanı amacıyla 825 milyon Avro (1 milyar 53 milyon ABD Doları) tutarında finansman sağlanmıştır. Söz konusu finansmanın yüzde 73'lük kısmı KOBİ'lere, yüzde 18'lik kısmı kentsel altyapı ve yüzde 9'luk kısmı ise yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine yönelik projeler için kullanılacaktır. Buna ilaveten 2012 yılında Avrupa Konseyi Kalkınma Bankasından KOBİ finansmanı amacıyla 50 milyon Avro (62 milyon ABD doları) tutarında finansman sağlanmıştır.

g- Diğer Kuruluşlar

2012 yılında İslam Kalkınma Bankasından (İKB) 4 adet proje için yaklaşık 654 milyon ABD Doları tutarında dış finansman sağlanmıştır. Ayrıca, enerji verimliliği ve enerji üretimi projeleri için Alman Kalkınma Bankasından 125 milyon ABD Doları tutarında finansman sağlanmıştır.

h- Dış Borç Servisi

2012 yılında 12 milyar TL anapara ödemesi, 7,3 milyar TL faiz ödemesi, 275 milyon TL dış borç genel gideri ve 20,7 milyon TL iskonto gideri olmak üzere toplam 19,5 milyar TL tutarında dış borç servisi gerçekleştirilmiştir.

3- Borç Stoku

2012 yılı sonu itibarıyla merkezi yönetim brüt borç stoku 532,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu borcun 386,5 milyar TL'si iç borçlardan, 145,7 milyar TL'si dış borçlardan oluşmaktadır. 2012 yılı sonu itibarıyla merkezi yönetim borç stokunun, yüzde 59,8'ini sabit faizli, yüzde 25,9'unu değişken faizli borçlar, yüzde 14,3'ünü enflasyona endeksli tahviller; yüzde 72,6'sını TL ve yüzde 27,4'ünü ise döviz cinsi borçlar oluşturmaktadır. Merkezi yönetim borç stokunun milli gelire oranı 2011 yılındaki yüzde 39,9'luk seviyesinden, 2012 yılında yüzde 37,6 seviyesine gerilemiştir.

Merkezi yönetim iç borç stoku 2011 yılı sonunda 368,8 milyar TL düzeyinde iken, 2012 yılı sonunda 17,8 milyar TL'lik artışla 386,5 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Bununla birlikte, iç borç stokunun GSYH'ye oranı 2011 yılında yüzde 28,4 iken 2012 yılı sonu itibarıyla yüzde 27,3'e gerilemiştir. İç borç stokunda gerçekleşen yapısal iyileşmelere paralel olarak yabancı yatırımcıların DİBS'lere olan ilgisi artmış ve 2012 yılı sonu itibarıyla iç borç stokunu elinde bulunduran yabancı yatırımcıların payı bir önceki yıla göre yaklaşık 6 puanlık bir artış ile yüzde 17,3 seviyesinden yüzde 23,2 seviyesine çıkmıştır.

2012 yılı sonu itibarıyla 81,7 milyar ABD Doları olan merkezi yönetim dış borç stokunun GSYH'ye oranı, 2011 yılında yüzde 10,2 iken, yüzde 10,4'e yükselmiş olup söz konusu stokun tamamı orijinal vadesi bakımından orta ve uzun vadeli borçlardan oluşmaktadır. Diğer taraftan program kredilerinden dolayı IMF'ye olan borç stoku 2011 yılı sonunda 2,9 milyar ABD Doları iken 2012 yılı sonunda 2 milyar ABD Doları azalarak 0,9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

III- BÜTÇE YÖNETİMİNE İLİŞKİN FAALİYETLER

A- YAPILAN DÜZENLEMELER

Mali mevzuatı ve merkezi yönetim bütçe uygulamasını yönlendirmek amacıyla 2012 yılında Maliye Bakanlığınca çıkarılan tebliğler, esas ve usuller ile genelgelere ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1- Tebliğler

2012 yılı bütçesinin uygulanmasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca çıkarılan tebliğlere dair bilgiler aşağıda yer almaktadır.

(1) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği

Bu Tebliğ, yükseköğretim kurumları bütçe ödeneklerinin verimli ve etkin kullanılması, birimlerin ödenek ihtiyacının bütçe imkanları dahilinde zamanında ve yeterli düzeyde karşılanabilmesi, uygulama birliğinin sağlanması bakımından bütçe ödeneklerinin dağılımı, gönderilmesi, kullanılması ve bütçe işlemlerine ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla düzenlenmiştir.

(2) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 212 nci maddesine dayanılarak hazırlanan ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliğine göre, yemek bedelinin bütçeden karşılanmayan kısmının yemek yiyenlerden alınacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır. Bu Tebliğ ile 2012 yılında öğle yemeği servisinden faydalanacak olanlardan alınacak günlük yemek bedeli tutarları belirlenmiştir.

(3) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun bütçe ödeneklerinin kullanılmasına ilişkin 20 nci maddesine istinaden bütçenin uygulanmasının ve nakit yönetiminin en düşük maliyetle işlemlerini sağlayarak bütçenin uygulanmasında ve nakit yönetiminde etkinliği sağlamak amacıyla kamu idareleri tarafından hazırlanacak ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanması ve vize edilmesinde uyulacak usul ve esaslara bu Tebliğde yer verilmiştir.

(4) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği

5018 sayılı Kanun, 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve muhtelif kanunlarla bütçe uygulama sürecine ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Bu çerçevede, ödeneklerin etkin, verimli, mali disiplini gözeten ve finansman maliyetlerini düşüren bir anlayışla kullanılmasına yönelik olarak, ayrıntılı harcama programları (AHP) ve ayrıntılı finansman programlarının (AFP) uygulamasının yönlendirilmesine ve gerçekleştirilecek bütçe işlemlerine ilişkin usul ve esaslar bu Tebliğde belirlenmiştir.

Tebliğde AHP ve AFP uygulamasına ilişkin hükümlerin yanı sıra, harcamacı kuruluşların hizmet sunumlarında daha etkin olabilmelerine imkan tanımak ve bütçe uygulama sürecinde sadelik ve kolaylık sağlamak amacıyla, bütçe uygulama sürecinin ana unsurlarını oluşturan serbest bırakma, revize, ödenek ekleme ve ödenek aktarma gibi bütçe işlemleri hakkında detaylı düzenlemeler yer almaktadır.

(5) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği

652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesinde; "Engelliler için sağlık kurulu raporu düzenlemeye yetkili sağlık kurum veya kuruluşlarınca verilen sağlık kurulu raporuyla asgari yüzde 20 oranında engelli olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından da eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılan özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen görme, işitme, dil konuşma, spastik, zihinsel, ortopedik veya ruhsal engelli bireylerin eğitim giderlerinin her yıl Maliye Bakanlığınca belirlenen tutarı, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır" hükmü yer almaktadır. Söz konusu hükmün uygulamasına ilişkin hususlara bu Tebliğde yer verilmiştir.

161 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği

666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenlemelere ilişkin olarak uygulama birliğinin sağlanması ve oluşabilecek tereddütlerin giderilmesine yönelik

olarak 1/1/2012 tarihli ve 28160 sayılı Resmi Gazetede 161 Seri Nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği yayımlanmıştır.

162 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği

Belirli bir görevin yerine getirilmesi sonucunda kamu personeline ödenen huzur hakkı, huzur ücreti, toplantı ücreti gibi ödemelerin 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan düzenleme çerçevesinde uygulamasına yönelik olarak 31/1/2012 tarihli ve 28190 sayılı Resmi Gazetede 162 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği yayımlanmıştır.

2- Genelge, Usul ve Esaslar ve Genel Yazılar

(1) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesi

2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde ödeneklerin kullanımına ilişkin ayrıntılı harcama programı ve finansman programları yapıncaya kadar, genel bütçeli idareler ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde yer alan ödeneklerin kullanım oranları bu Genelge ile belirlenmiştir.

(7) Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesi

Genel bütçe kapsamındaki idareler ile özel bütçeli idarelerin bütçe giderlerinin gecikmelere mahal verilmeden zamanında gerçekleştirilmesi ve 2012 yılsonu işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli olan hususlara bu Genelgede yer verilmiştir.

Ayrıca,

- Memurlara Yapılacak Giyecek Yardımı Yönetmeliği gereğince memurlara yapılacak ayni veya nakdi giyim yardımlarında esas alınacak azami birim fiyatlar, 13/2/2012 tarihli ve 1930 sayılı Genelge ile belirlenerek duyurulmuştur.

- Özelleştirme uygulamaları sonucunda işsiz kalan ve bilahare işsiz kalacak olan işçilerden diğer kamu kurum ve kuruluşlarında 2012 yılında geçici personel statüsünde istihdam edilenlerin, çalıştıkları kurum ve kuruluşlarda Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği kapsamında bulunan personel için kurulmuş yemek servisinin bulunması halinde, mevcut yemek servislerinden (2) Sıra No'lu 2012

Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliğinde yer alan esaslar çerçevesinde yiyecek yardımından faydalandırılmalarına ilişkin 17/1/2012 tarihli ve 538 sayılı genel yazı yayımlanmıştır.

- Yurtdışına Geçici Görevle Gönderilenlere Ödenecek Konaklama Giderlerine İlişkin Esas ve Usuller'in yer aldığı 16/4/2012 tarihli ve 4614 sayılı genel yazı hazırlanarak, 16/4/2012 tarihinde Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün internet sitesinde yayımlanmıştır.

- Özlük hakları ve diğer ödemelere ilişkin olarak mevzuatın uygulanmasında birliğin sağlanması ve muhtemel tereddütlerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmış, bu kapsamda 10/1/2012 tarihli ve 274 sayılı, 1/6/2012 tarihli ve 6216 sayılı, 3/7/2012 tarihli ve 7388 sayılı, 10/12/2012 tarihli ve 13140 sayılı, 26/12/2012 tarihli ve 14401 sayılı genelgeler yürürlüğe konulmuştur.

- 2012 yılı Ocak ayında memur aylık katsayılarında meydana gelen değişiklikler dikkate alınarak, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi çerçevesinde belediyelerde sözleşmeli olarak çalıştırılacak personelin unvan bazında ve 1/1/2012 tarihinden geçerli olmak üzere ücret tavanları hesaplanmış ve 11/1/2012 tarihli ve 350 sayılı genelge ile mahalli idarelere duyurulmuştur. Ayrıca, 2012 yılı Temmuz ayında memur aylık katsayılarında meydana gelen değişiklikler dikkate alınarak, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi çerçevesinde belediyelerde sözleşmeli olarak çalıştırılacak personele uygulanacak ücret tavanları yeniden belirlenerek 28/6/2012 tarihli ve 7270 sayılı genelge ile mahalli idarelere duyurulmuştur.

- Sürekli görevle yurtdışında bulunan kamu görevlilerinin aylıklarına uygulanacak emsal katsayıların tespitine yönelik olarak, 12/1/2012 tarihli ve 406 sayılı, 1/6/2012 tarihli ve 6217 sayılı, 3/7/2012 tarihli ve 7387 sayılı genelgeler yürürlüğe konulmuştur.

Öğrenci Katkı Paylarının Devletçe Karşılanmasına İlişkin Uygulama Usul ve Esasları

Maliye Bakanlığınca 24/10/2012 tarihinde yürürlüğe konulan bu Usul ve Esasların amacı, Bakanlar Kurulunun 27/8/2012 tarihli ve 2012/3584 sayılı Kararı Eki "2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılında Yükseköğretim Kurumlarında Cari Hizmet

Maliyetlerine Öğrenci Katkısı Olarak Alınacak Katkı Payları ve Öğrenim Ücretlerinin Tespitine Dair Karar” gereğince Devletçe karşılanacak öğrenci katkı paylarına ilişkin uygulama usul ve esaslarını belirlemektir. Ayrıca bu düzenleme Devletçe karşılanacak katkı paylarının hesaplanması, ödenmesi ve kullanımına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri İçin Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi İle Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar

Bu Karar ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa 25/6/2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle eklenen Ek 28 inci madde hükmüne dayanılarak Maliye Bakanlığınca 2010 yılında çıkarılan “Yükseköğretim Kurumları Bütçelerinde Bilimsel Araştırma Projeleri için Tefrik Edilen Ödeneklerin Özel Hesaba Aktarılarak Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi ile Özel Hesabın İşleyişine İlişkin Esas ve Usuller”de değişiklik yapılmıştır.

Performans Programları ve Faaliyet Raporlarına İlişkin Genel Yazı

Performans programları ve faaliyet raporlarının hazırlanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde, kapsam ve içeriklerinin mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun daha etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlayacak şekilde geliştirilmesi amacıyla kamu idarelerince dikkate alınması gereken hususları içeren Genel Yazı, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü internet sayfasında yayımlanmıştır.

B- YIL İÇİ ÖDENEK İŞLEMLERİ

Ayrıntılı Harcama Programı (AHP) ve Ayrıntılı Finansman Programının (AFP) Hazırlanması ve Vize Edilmesi

(3) Sıra No’lu Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği ile 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinden AHP ve AFP hazırlamaları istenilmiş ve söz konusu idarelerin AHP/AFP teklifleri değerlendirilerek vize edilmiştir.

AHP ve AFP'nin Revize Edilmesi

5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan kamu idarelerinin vize edilen AHP ve AFP'lerde yıl içinde doğan ihtiyaçlar neticesinde 1.404 adet Ayrıntılı Harcama/Finansman Programı revize işlemi yapılmıştır.

Ödeneklerin Serbest Bırakılması

Kamu idarelerinin AHP ve AFP'leri vize edilmeden önce, 1 Sıra No'lu 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Genelgesi kapsamında harcamaya izin verilen tutarlar üzerinde yer alan zorunlu ve acil durumları dikkate alınarak 67 adet serbest bırakma işlemi yapılmıştır.

Ödenek Aktarma İşlemleri

Ödenek Aktarma İşlemi, belli bir tertibe tahsis edilmiş olan ödeneğin, 5018 sayılı Kanun, yılı bütçe kanunu ve diğer kanun hükümlerine dayanılarak, kamu idarelerinin kendi bütçeleri ya da ilgili idare bütçeleri arasında, bir tertipten düşülüp başka bir tertibe eklenmesi işlemidir. İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, kamu idareleri bütçeleri içinde ve idareler arasında 4.455 adet ödenek aktarma işlemi yapılmıştır.

Ödenek Ekleme İşlemleri

Kamu idarelerinin ihtiyaçları ve bütçe uygulama politikaları çerçevesinde, ilgili kamu idarelerinin bütçelerine 7.555 adet ödenek ekleme işlemi yapılmıştır. Bu ödenek kayıt işlemleri, gelir fazlası karşılığı ödenek kaydı, likit karşılığı ödenek kaydı, akreditif artışı ekleme gibi işlemleri ihtiva etmektedir.

2012 yılı merkezi yönetim bütçesinin uygulanmasına yönelik yukarıda belirtilen bütçe işlemleri e-bütçe sistemi kullanılmak suretiyle elektronik ortamda gerçekleştirilmiştir.

Yedek Ödenekler

5018 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinde, merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde öngörülmeleyen hizmetler için, genel bütçeli idareler ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine aktarılmak üzere Maliye Bakanlığı bütçesine yedek ödenek konulabileceği ve bu ödenekten aktarma yapmaya Maliye Bakanının yetkili olduğu ve mali yıl içinde yapılan bu aktarmaların yılın bitimini takip eden on beş gün içinde ilan

edileceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, 6260 sayılı 2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Maliye Bakanlığına 665 milyon TL "Yedek Ödenek" tahsis edilmiş ve tahsis edilen bu ödenek muhtelif idare bütçelerine aktararak kullanılmıştır. 2012 mali yılı içinde yedek ödenekten yapılan aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımları Raporun 10 no'lu Ekinde gösterilmiştir.

C- MALİ KONTROL FAALİYETLERİ

1- Kamu Personel İşlemleri

2012 yılında kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgili kadro işlemleri, 2012-2014 Dönemi Orta Vadeli Programı ve Orta Vadeli Mali Planı, 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuatta istihdam ile ilgili belirlenen ilke ve hedefler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

Kamu idare, kurum ve kuruluşlarının kadro ihtiyaçları, 190 sayılı ve 78 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince, mevcut kadrolarda sınıf, unvan ve derece değişikliği yapılmak suretiyle karşılanmaya çalışılmış, ayrıca yatırım ve iş programlarında yer alan projeler için yeni iş gücüne ihtiyaç olması gibi çok zorunlu hallerde serbest bırakma ve kadro ihdası yoluna gidilmiştir.

Kadrolu Personel

6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda yukarıda belirtilen düzenlemeler uyarınca 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare kurum ve kuruluşlarının 2012 yılı personel ihtiyaçları, 2011 yılında emeklilik, ölüm, istifa veya nakil sonucu ayrılan personel sayısının yüzde ellisini aşmamak kaydıyla açıktan veya naklen atama yoluyla karşılanmıştır. Yükseköğretim kurumlarının öğretim üyesi dışındaki boş öğretim elemanı kadrolarına yapılacak atamalar ise, 2012 yılında emeklilik, ölüm, istifa, nakil, eğitimin tamamlanması veya başarısızlık sonucu kurumlarından ayrılan öğretim elemanı sayısının yüzde 50'sini (araştırma görevlisi kadroları için yüzde yüzünü) geçmeyecek şekilde, açıktan veya naklen atama yoluyla karşılanmıştır. Bu sınırlar içinde personel ihtiyacını karşılayamayacak idareler için bütçe kanununda belirlenen yükseköğretim kurumları

için 5.000 adet, diğerleri için 29.000 adet memur kadrolarına ilişkin atama izninin idare, kurum ve kuruluşlar itibarıyla dağılımı Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakan ile Maliye Bakanının müşterek önerisi üzerine Başbakan Onayıyla, öğretim elemanı kadrolarına ilişkin 9.000 adet atama izninin yükseköğretim kurumlarına dağılımı ise Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğrenim Kurumunca belirlenmiştir. İlave olarak verilen atama izninin en az 4.000 adedi Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı kapsamında yetiştirilmek amacıyla araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda kullanılmıştır.

Sözleşmeli Personel

2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 23 üncü maddesinde 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarında, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesinde belirtilen mevzuat kapsamında, 2011 yılındaki vizeli mevcut pozisyon ve tip sözleşme örneklerinin yeni bir vize yapılmasına gerek kalmaksızın 2012 yılında kullanılmaya devam olunacağı, bu pozisyonlarda 2011 yılında istihdam edilen personelden, 2012 yılında görevlerine devam etmeleri uygun görülenlerle, mevcut sözleşme ücretlerine 2012 yılı için mevzuat uyarınca yapılacak artışlar ilave edilmek suretiyle yeni sözleşme yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu çerçevede, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde belirtilen kamu idare, kurum ve kuruluşlarının, 2012 yılında ihtiyacı olan ek sözleşmeli personel pozisyonlarından 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında olanlar Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 7 nci maddesi kapsamında olanlar ise doğrudan Maliye Bakanlığınca vize edilmiştir.

Sürekli ve Geçici İşçiler

2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda, sürekli işçiler ile 4/4/2007 tarihli ve 5620 sayılı Kanuna göre çalıştıracak geçici işçilerin (01.3) ve (02.3) ekonomik

kodlarında yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edileceği hüküm altına alınmıştır.

2012 yılına ilişkin geçici işçi ve sürekli işçi uygulamasına, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5620 sayılı Kanun çerçevesinde devam edilmiştir.

Geçici Personel

657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrasında tanımlanan bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetlerde personel istihdamı, Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içerisinde gerçekleştirilmektedir. Çeşitli kamu idare, kurum ve kuruluşlarının geçici mahiyetteki işlerinde bu kapsamda personel istihdam edilmektedir.

Diğer taraftan, 3/5/2004 tarihli ve 2004/7898 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Sonucunda İşsiz Kalan ve Bilahare İşsiz Kalacak Olan İşçilerin Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Geçici Personel Statüsünde İstihdam Edilmelerine İlişkin Esasları Düzenleyen Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde, özelleştirme uygulamaları sonucunda işsiz kalan ve bilahare işsiz kalacak olan işçilerin diğer kamu idare, kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (C) fıkrası uyarınca geçici personel statüsünde istihdam edilmelerine olanak sağlanmıştır. Anılan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca çıkarılan ve 2011 yılına ilişkin uygulamaları düzenleyen 8/12/2011 tarihli ve 2011/2543 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2012 yılında çeşitli kamu idare, kurum ve kuruluşlarında bu kapsamda toplam 45.000 kişinin istihdamı öngörülmüştür.

Kamu idarelerinin kendilerine değişik mevzuatla yüklenen hizmet ve görevleri yerine getirmeleri ana hedefi çerçevesinde, bir yandan personel giderlerinin merkezi yönetim bütçesi üzerindeki oransal büyüklüğünü göz önünde bulundurarak etkin bir kamu personel rejimi uygulamasını, diğer taraftan uzun vadede personel giderlerinin rasyonel bir şekilde oluşumuna zemin hazırlayacak tarzda etkin kamu hizmeti sunulmasını temin amaçlı, Maliye Bakanlığınca kamu istihdam politikalarının yürütülmesi faaliyetlerine devam edilecektir.

2-Diğer Kontrol İşlemleri

a- Yurtdışı Gündelikleri

2012 yılına ilişkin olarak "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar" ile "Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar" 30/1/2012 tarihli ve 2012/2760 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki olarak 25/3/2012 tarihli ve 28244 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu çerçevede bir önceki yıla göre, KKTC'ne yapılacak yolculuklarda verilecek gündelikler yüzde 6,98 oranında artırılmış, yurtdışı gündeliklerinde ise bir artış olmamıştır.

b- Seyahat Kartı

Memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak görev yapan memur ve hizmetlilere 6245 sayılı Harcırah Kanununun 48 inci maddesi kapsamında verilen seyahat kartlarına ilişkin hususların yer aldığı 2013 yılına ilişkin 21/12/2012 tarihli ve 14034 sayılı genel yazı hazırlanarak, gerekli genel duyuru Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün internet sitesinde yapılmıştır. 2013 yılı seyahat kartı bedelleri iller itibarıyla bir önceki yıla göre ortalama yüzde 5,46 oranında artırılmıştır.

c- Taşıt

1/4/2006 tarihli ve 26126 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 17/3/2006 tarihli ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller" uyarınca ve 5018 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin hizmet alımı suretiyle taşıt edinmeleri ile ilgili olarak 378 adet binek veya station-wagon, 1 adet pick-up ve 55 adet panel van combi hafif ticari cinsi taşıtın kiralanabilmesi için izin verilmiştir.

6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (T) işaretli cetvelin "NOT" bölümünde yer alan "Bu cetvelde gösterilen azami fiyatlarda değişiklik yapmaya, bu bedelleri belirli makam ve hizmetler için farklı miktarlarda tespit etmeye Maliye Bakanı yetkilidir." hükmü uyarınca, kurumların taşıt bedel artırım talepleri değerlendirilmiş ve 24 adet kurumun satın alacağı çeşitli cinsteki taşıtlarının bedelleri yeniden belirlenmiştir.

6260 sayılı 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (T) işaretli cetvelin "NOT (3)" bölümünde yer alan; "İdarelerin edinebilecekleri taşıtları gösterir cetvellerde yer alan taşıtların cinslerini, Kalkınma Bakanlığının uygun görüşü üzerine değiştirmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmü uyarınca, kurumların taşıt cins değişikliği talepleri değerlendirilmiş ve 74 adet taşıtın cinsi değiştirilmiştir.

d- Sosyal Tesisler

2012-8 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hazırlanmış ve 8/1/2012 tarihli ve 28167 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu Tebliğ ile kamu sosyal tesislerinden yararlanabileceklerden alınacak asgari bedeller bir önceki yıla göre ortalama yüzde 8,07 oranında artırılmıştır.

e- Yurtdışı Kira Katkısı

Yurtdışı kadrolarına sürekli görevle atanan personel tarafından 2012 yılında kiralanacak konutlar için 2012 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (E) işaretli cetvelinde yer alan hükme istinaden Devletçe yapılacak yurtdışı kira katkısı ile ilgili usul ve esaslar 26/1/2012 tarih ve 804 sayılı genel yazı ile düzenlenmiş ve ilgili kurumlara gönderilmiştir.

IV- KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL SİSTEMİ REFORMU

A- GENEL GELİŞMELER

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetimi ve kontrol sistemimiz uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamalarıyla uyumlu olarak yeniden düzenlenmiştir. Yeni kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin uygulanması için gerekli olan ikincil ve üçüncül düzey mevzuat hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla, 2012 yılında kamu idarelerine ve mali yönetim ve kontrol sisteminde görev alan çalışanlara yönelik olarak seminer, eğitim programları ve bilgilendirme toplantıları düzenlenmesine devam edilmiş, ulusal ve uluslararası toplantılara katılım sağlanmıştır.

B- İÇ KONTROL

5018 sayılı Kanununun 55 inci maddesinde, mali yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemlerin Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği, geliştirileceği ve uyumlaştırılacağı, ayrıca sistemlerin koordinasyonunun sağlanacağı ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verileceği hükme bağlanmıştır. Buna göre, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü mali yönetim ve kontrol alanında merkezi uyumlaştırma birimi olarak görev yapmaktadır. Bu kapsamda 2012 yılında yapılan bazı önemli faaliyetler aşağıda sıralanmaktadır:

2012 yılında yapılan yeterlik sınavında başarılı olan 82 Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı idarelerince Mali Hizmetler Uzmanı kadrolarına atanmıştır.

Kamu idarelerinin strateji geliştirme birimlerinin idari kapasitelerinin geliştirilmesi, Merkezi Uyumlaştırma Biriminden beklentilerinin öğrenilmesi, sorunlar ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılmasını sağlamak amacıyla Nisan 2012'de İl Özel İdareleri Strateji Geliştirme Birim Yöneticileri Toplantısı, Büyükşehir Belediyeleri ve nüfusu 50.000'in üzerindeki Büyükşehir İlçe Belediyeleri Strateji Geliştirme Birim Yöneticileri Toplantısı ile İl Belediyeleri ve nüfusu 50.000'in üzerindeki İlçe ve Belde Belediyeleri Strateji Geliştirme Birim Yöneticileri Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıların her birinde mali yönetim ve kontrol sisteminin uygulanması ile ilgili çalışma grupları oluşturulmuş, alanla ilgili sorunlar tespit edilmiş ve çıktılar

raporlanmıştır. Toplantılarda ayrıca mahalli idarelerin strateji geliştirme/mali hizmetler birimlerinin genel durumlarının değerlendirilmesi amacıyla anketler düzenlenmiştir.

Kamu idarelerinin Strateji Geliştirme Birimi (SGB) yöneticilerine yönelik her yıl gerçekleştirilen geleneksel toplantıların yapılmasına devam edilmiş, Mayıs 2012'de Genel Bütçeli İdareler ile Özel Bütçeli Diğer İdareler (5018 sayılı Kanuna ekli II/B sayılı cetvel) Strateji Geliştirme Birim Yöneticileri Toplantısı, Yükseköğretim Kurumları Strateji Geliştirme Daire Başkanları Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantılarda Kamu İç Kontrol Rehberi Taslağı farklı gruplar tarafından atölye çalışmalarında ele alınmış, ortaya çıkan tespit ve öneriler paylaşılmıştır.

Kamu İç Mali Kontrol Politika Belgesi Taslağı yeniden yazılarak Bakanlık yönetimine ve AB Komisyon üyelerine sunulmuş, bilahare alınan Komisyon değerlendirmeleri çerçevesinde revize edilmiştir.

Kamu idareleri tarafından gönderilen Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planları değerlendirilmiş, sonuçları Mali Yönetim ve Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi (Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü) internet sitesinde paylaşılmıştır.

Ayrıca Maliye Bakanlığı ve diğer kamu idareleri tarafından mali yönetim ve kontrol alanında düzenlenen eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine eğitici desteği sağlanmış ve eğitim materyalleri hazırlanıp sunulmuştur.

C- İÇ DENETİM

İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir. Bu faaliyet, idarelerin yönetim, kontrol ve risk yönetimi süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek yönünde sistematik, sürekli ve disiplinli bir yaklaşımla ve genel kabul görmüş standartlara uygun olarak gerçekleştirilir.

5018 sayılı Kanunla getirilen iç denetim sisteminin yürütülmesine yardımcı olmak amacıyla Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünde "İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Dairesi" kurulmuştur.

5018 sayılı Kanunun verdiği yetkiye istinaden kamu idarelerinin iç denetim sistemlerini izlemek, bağımsız ve tarafsız bir organ olarak hizmet vermek üzere Maliye Bakanlığı bünyesinde İç Denetim Koordinasyon Kurulu (İDKK) kurulmuştur.

İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Dairesi, İç Denetim Koordinasyon Kurulunun merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde idari görevlerini yürütmektedir.

İç Denetim Merkezi Uyumlaştırma Dairesi tarafından bu kapsamda 2012 yılında gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda yer almaktadır:

- Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller 17/2/2012 tarihli ve 28207 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

- 6/8/2012 tarihli ve 8 sayılı Kurul Kararıyla "2011 Yılı Kamu İç Denetim Genel Raporu" yayımlanmıştır.

- İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programının tanıtımı, İDKK ve iç denetim birim başkanlarının katılımıyla 12/1/2012-14/1/2012 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

- Sertifika eğitimi programını tamamlayan 99 iç denetçi adayına sertifikaları 22/5/2012 tarihinde törenle verilmiştir.

- 2012 yılı iç denetçi aday belirleme sınavı 20/10/2012 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 58 iç denetçi adayı 24/12/2012 tarihinde eğitim programına alınmıştır.

D- STRATEJİK PLANLAMA VE PERFORMANS ESASLI BÜTÇELEME

1- Stratejik Planlama Alanında Gerçekleştirilen Faaliyetler

5018 sayılı Kanun ile hesap verebilirliğin, kamu kaynaklarının kullanımında etkinliğin ve verimliliğin sağlanması açısından Türk kamu mali yönetiminde stratejik planlama anlayışının uygulamaya konulması öngörülmüştür. Bu yaklaşım gereğince, bakanlıklar, kamu üniversiteleri, kamusal ve yarı kamusal iktisadi ve sosyal kurumlar, belediyeler ve il özel idareleri kendi kurumsal stratejik planlarını hazırlamaları için sorumlu tutulmaktadır. Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) ve Orta Vadeli

Program (2013-2015) gibi önemli üst politika metinlerinde de belirtildiği üzere, kamu yönetiminde stratejik yönetim ve planlama ulusal önceliklerden birisidir. Bu çerçevede, kamu genelinde stratejik yönetime geçiş sürecinde Kalkınma Bakanlığı tarafından kendisine verilen yönlendirme görevi çerçevesinde hazırlanan "Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 2006 yılında yürürlüğe girmiştir. Merkezi kuruluşlar, özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerin geçiş sürecindeki tecrübeleri ışığında stratejik planlama yönetmeliğinin güncellenmesine yönelik görüşleri alınmış ve söz konusu görüşler revizyon çalışmalarına temel teşkil edecek şekilde düzenlenmiştir.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte belirlenen geçiş programı kapsamında kamu idareleri, beşi hariç olmak üzere, ilk stratejik planlarını hazırlamıştır. Bu idarelerde performans programı çalışmaları da sürdürülmektedir. Yeni kurulan kamu idarelerinde de stratejik plan hazırlanması çalışmaları devam etmektedir.

Yerel yönetimlerde de stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulaması devam etmektedir. İl özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerde, ilgili kanunlar gereği, stratejik plan ve performans programı hazırlama çalışmaları yürütülmüştür.

Kalkınma Bakanlığı tarafından kamu idarelerinin stratejik yönetim alanındaki kapasitelerinin geliştirilmesi amacıyla kamu idarelerine stratejik yönetim sürecinde destek hizmeti sunulmaktadır. Bu çerçevede "Merkezi Kuruluşlar için Stratejik Yönetimde Kurumsal Kapasite Geliştirme" adlı IPA projesi hazırlanmış ve Avrupa Komisyonu tarafından 2010 yılı program döneminde desteklenecek projeler kapsamına alınmıştır. Proje ile Kalkınma Bakanlığınca ve diğer merkezi yönlendirme görevi olan kuruluşlar ile stratejik plan yapma yükümlülüğü olan tüm kuruluşlarda stratejik planlama alanında kapasite geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi ile stratejik planlar için bir izleme ve değerlendirme sisteminin kurulması amaçlanmaktadır.

Kalkınma Bakanlığınca yürütülmüş ve Mart 2012 itibarıyla tamamlanan "Stratejik Planlama ve Politika Geliştirmede Katılımcılık" adlı proje ile politika oluşturma ve stratejik yönetim süreçlerinde katılımcılığın mevcut durumunun değerlendirilmesi, Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan stratejik plan

değerlendirmelerinde katılımcılık boyutuna ilişkin bir değerlendirme çerçevesi oluşturulması ve katılımcılık konusunda farkındalığın artırılması amaçlanmıştır. Proje, Birleşik Krallık Stratejik Program fonu hibesiyle TEPAV ve İngiliz sivil toplum kuruluşu INVOLVE işbirliğinde, Başbakanlık, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve KOSGEB'in katılım ve katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Proje sonunda Stratejik Planlamada Paydaş Katılımı Raporu hazırlanmıştır. Proje kapsamında katılımcılıkla ilgili çeşitli dokümanlar tercüme edilmiş ve katılımcılık ilkeleri ile anket hazırlama ve uygulama kılavuzu hazırlanmıştır. Projenin diğer temel çıktıları ise Stratejik Planlarda Katılımcılığı Değerlendirme Çerçevesi ile web sitesinin (www.sp.gov.tr) yenilenmesidir. Yenilenen kamuda stratejik yönetim web sitesinde kamu idarelerinin stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporlarına eksiksiz bir biçimde yer verilmesi amaçlanarak tüm kesimlerin ilgili dokümanlara erişebilirliği kolaylaştırılmaktadır.

Uygulanmakta olan stratejik yönetim modelini tüm boyutlarıyla tartışmak, süreçte yaşanan sorunları belirlemek, sistemin kamu yönetiminde etkili biçimde işlemesini sağlayacak çözüm önerileri geliştirmek ve bu bağlamda kısa ve uzun dönemli uygulama stratejileri oluşturulmasını sağlamak amacıyla Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) hazırlık çalışmaları kapsamında Kamuda Stratejik Yönetim Çalışma Grubu toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Stratejik yönetim ve performans yönetiminin temel bileşeni olan stratejik planlama alanında kamu genelinde önemli ilerlemeler sağlanmış olup planların kalitesi gün geçtikçe iyileşmektedir. Stratejik planlama alanında kamu idarelerindeki tecrübe artışı daha uygulanabilir ve izlenebilir planların hazırlanması beklentisini de artırmaktadır. Bu bağlamda ilk defa plan hazırlayacak ya da planlarını yenileyecek kamu idarelerinin, 28/7/2011 tarih ve 28008 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 1 Sıra No'lu "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlara Dair Tebliğ"de belirtilen ve aşağıda yer verilen hususları dikkate alması gerekmektedir:

- Durum analizi ile amaç ve hedeflerin bağlantısının açık bir şekilde gösterilmesi,
- Dış paydaş katılımının yeterli düzeyde ve kalitede sağlanması,

- Hedeflerin sonuç odaklı ve kuruluşun hizmet alanına uygun bir biçimde ifade edilmesi,
- Performans programı hazırlıklarında güçlük yaratmayacak sayıda ve nitelikte amaç ve hedef belirlenmesi,
- Hedeflere yönelik performans göstergelerinin, bu göstergeler cinsinden mevcut durumun ve plan döneminde ulaşılması arzulanan seviyenin belirtilmesi,
- Amaç ve hedeflere nasıl ulaşılacağını açıklayan stratejilerin planda yer alması,
- Amaç ve hedefler seviyesinde maliyetlendirme ve bunlara ilişkin kaynak tablolarının yer alması,
- Etkili bir izleme değerlendirme sistemi kurulmasıyla planın sahipliğini artırıcı mekanizmaların geliştirilmesi.

2- Performans Esaslı Bütçeleme Alanında Gerçekleştirilen Faaliyetler

Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması, mali saydamlık ve hesap verebilirliğin güçlendirilmesi amacıyla 5018 sayılı Kanun ile performans esaslı bütçelemeye geçilmiş, Kanunun 9 ve 41 inci maddeleriyle kamu idarelerince hazırlanacak stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporu ile izleme ve değerlendirme, sistemin temel unsurları olarak öngörülmüştür.

5018 sayılı Kanunun kamu kaynağının kullanılmasının genel esaslarının düzenlendiği üçüncü bölümünün "Stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme" başlıklı 9 uncu maddesinde, kamu idarelerinin stratejik plan hazırlayarak geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmaları, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamaları ve bütçelerini de stratejik planlarında yer alan misyon, vizyon, stratejik amaç ve hedeflerle uyumlu ve performans esasına dayalı olarak hazırlamaları hususu düzenlenmiştir. Ayrıca, kamu idarelerinin bütçelerinin stratejik plarlarda belirlenen performans göstergelerine uygunluğu ve idarelerin bu çerçevede yürütecekleri faaliyetler ile performans esaslı bütçelemeye ilişkin diğer hususları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bu çerçevede, Maliye Bakanlığı performans esaslı bütçeleme uygulaması konusunda merkezi uyumlaştırma görevi yürütmektedir. Bu kapsamda Maliye Bakanlığı, gelişmiş harcama önceliğine dayalı kaynak tahsisi için bütçe taleplerinin performans bilgisi temelli hazırlanmasının sağlanmasından ve bütçe müzakereleri ile bütçe kararlarının söz konusu bilgiler üzerinden yürütülmesinden, buna ilişkin düzenlemeleri yapmaktan sorumludur. Bu sorumluluk ayrıca, kamu kaynaklarının etkin, etkili ve ekonomik kullanımının sağlanması amacıyla, performans esaslı bütçeleme geliştirilmesini, tüm kamu idareleri nezdinde uygulanmasının koordine edilmesini, idarelere eğitim ve rehberlik hizmeti verilmesini de kapsamaktadır.

Ülkemizde uygulanan performans esaslı bütçeleme anlayışının bir parçası olan ve kamu idarelerinin stratejik planları ile bütçeleri arasında bağ kuran performans programlarına ilişkin olarak Maliye Bakanlığınca 2008 yılında yayımlanan "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik" ve "Performans Programı Hazırlama Rehberi" çerçevesinde hazırlanarak Maliye Bakanlığına gönderilen 2012 yılı nihai performans programlarından 102 idareye ait performans programı incelenerek değerlendirilmiş ve hazırlanacak performans programlarına yol göstermesi bakımından yapılan değerlendirmeler idarelerle paylaşılmıştır.

Performans esaslı bütçeleme sistemimizin temel unsurlarından biri olan faaliyet raporları, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesinde kullanılan önemli bir araçtır. Söz konusu raporlar aracılığıyla, kamu kaynaklarını kullanma yetkisi olanların, bu kaynakları hukuka uygun, etkili ve verimli bir şekilde kullanma ve görevlerini amaç ve hedefler doğrultusunda yürütme sorumluluğunu üstlenerek faaliyet sonuçlarını ilgili idarelere, TBMM'ye ve kamuoyuna açıklamaları sağlanmaktadır. Nitekim 5018 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde hesap verme sorumluluğu düzenlenmiş, 41 inci maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak faaliyet raporlarına ilişkin düzenlemeler yapılarak usul ve esasları belirleme yetkisi Maliye Bakanlığına verilmiştir.

Maliye Bakanlığınca yürütülen merkezi uyumlaştırma faaliyetleri kapsamında, performans programları ve faaliyet raporlarının hazırlanması ve uygulanması sürecinin değerlendirilmesi neticesinde, tespit edilen eksiklikler ve önerilerin idarelerle

paylaşılması ve uygulamaya yön verilmesi amacıyla 2012 yılında "Performans Programları ve Faaliyet Raporlarına İlişkin Genel Yazı" hazırlanarak Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün internet sayfasında yayımlanmıştır. Bu kapsamda, performans programlarının üst politika belgeleriyle uyumlu, idarenin imkan ve kabiliyetlerine uygun olarak hazırlanması, uygulanması, uygulamanın izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması, karar alıcılar ve paydaşların ihtiyaç duyduğu veri ve bilginin zamanında ve yeterli düzeyde sağlanması amacıyla performans programı-bütçe-faaliyet raporu ilişkisini güçlendirmeye yönelik esaslar belirlenmiş ve kamu idarelerine duyurulmuştur.

Öte yandan, bütçelerin idarelerin politika alanlarını, kamu hizmet programlarını ve bunların çıktı ve sonuçlarını kapsayan bir yapıya kavuşturulması, bütçeleme süreçlerinin performans bilgisi temelli tasarlanması ve böylece performans esaslı bütçelemenin etkinleştirilmesine yönelik bir bütçeleme modelinin geliştirilmesi amacıyla çalışmalara devam edilmiş ve nihai aşamaya gelinmiştir.

E- AVRUPA BİRLİĞİNE UYUM ÇALIŞMALARI

2012 yılı İlerleme Raporunda kullanılmak üzere OECD-SIGMA Heyetinin ülkemize yaptığı yıllık değerlendirme ziyaretleri kapsamında; "Kamu Harcamaları Yönetimi" alanında istişarelerde bulunmak amacıyla 10/1/2012; "Kamu İç Mali Kontrol" alanında istişarelerde bulunmak amacıyla 20/1/2012 ve "Kamu Alımları" alanında istişarelerde bulunmak amacıyla 22/2/2012 tarihlerinde OECD-SIGMA Heyeti ile toplantılar yapılmıştır.

5 No'lu Kamu Alımları faslına ilişkin olarak OECD-SIGMA heyeti ile Şubat 2012 tarihinde "Kamu Alımları Teknik Destek Projesi" adı altında yeni bir destek projesi başlatılması kararlaştırılmış, bu projeye ilişkin bir dizi çalıştay düzenlenmesi öngörülmüş ve bu çalıştaylardan ilki olan Kamu Alımları Projesi "Eşik Altı Alımlar" Çalıştayı 10/5/2012 tarihinde OECD-SIGMA ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 19/6/2012 tarihinde "AB'de Şikayet İnceleme Sistemi", 20-21/6/2012 tarihlerinde ise, "Yeterlik ve Değerlendirme Kriterleri" başlıklı çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.

5 No'lu Kamu Alımları faslına ilişkin olarak açılış kriterleri kapsamında gerçekleştirilen çalışmalarla ilgili değerlendirmelerde bulunmak ve ileride yürütülecek

çalışmalara ilişkin görüş alış verişi sağlamak amacıyla düzenlenen toplantılarda, kamu alımları faslında teknik düzeyde çalışmalar yürütülmesi kararlaştırılmış, 11/4/2012 tarihinde "Kamu Alımları Ulusal Strateji Belgesi"nin güncellenmesi amacıyla yapılan toplantı ile söz konusu teknik toplantıların ilki gerçekleştirilmiştir.

32 No'lu Mali Kontrol Faslı çerçevesinde 5/1/2012 tarihinde "Fasıl Bazlı İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi (İKUK)" toplantısı yapılmıştır.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine katılımının desteklenmesi amacıyla Hollanda Hükümeti ile TBMM arasında yürütülen "Türkiye Büyük Millet Meclisinde Yasama Süreçlerinin Güçlendirilmesi" adlı MATRA Projesinin "Sivil Toplum Kuruluşlarının Yasama Sürecine Katılımının Güçlendirilmesi" kısmı çerçevesinde 15-16 Mart 2012 tarihlerinde TBMM'de çalıştay düzenlenmiştir.

F- EĞİTİM VE REHBERLİK

5018 sayılı Kanun kapsamında kamu iç mali kontrol sisteminin oluşturulması, geliştirilmesi ve uyumlaştırılması açısından Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde sürekli ve sistemli bir şekilde eğitim ve rehberlik hizmeti verilmektedir.

Kamu idareleri tarafından 5018 sayılı Kanunun uygulamalarına ilişkin olarak düzenlenen eğitim programlarına eğiticiler görevlendirilmiş ve bu programlara toplam 1.419 kişi katılmıştır.

2011 yılında göreve başlayan Mali Hizmetler Uzman Yardımcılarına yönelik olarak 3/9/2012-21/12/2012 tarihleri arasında 180 saatlik mesleki eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

2012 yılında 280 mali hizmetler uzmanına 27/2/2012-23/3/2012 tarihleri arasında 5 gün/30 saat eğitim verilmiştir. Bu program Kamu İç Kontrol Standartlarına ilişkin sunumlar ve uygulamalı çalıştaylar şeklinde gerçekleştirilmiştir.

25/3/2012-8/4/2012 tarihleri arasında "Kamu İç Denetçileri Eğitim Programı" kapsamında 653 iç denetçiye 3 gün/18 saat eğitim verilmiştir.

108 iç denetçi adayına iki grup halinde 56 gün/336 saat eğitim verilmiştir.

EKLER

EK-1: GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ

(2013 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 5018 sayılı Kanuna ekli listedir.)

- 1) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- 2) Cumhurbaşkanlığı
- 3) Başbakanlık
- 4) Anayasa Mahkemesi
- 5) Yargıtay
- 6) Danıştay
- 7) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu
- 8) Sayıştay
- 9) Adalet Bakanlığı
- 10) Millî Savunma Bakanlığı
- 11) İçişleri Bakanlığı
- 12) Dışişleri Bakanlığı
- 13) Maliye Bakanlığı
- 14) Millî Eğitim Bakanlığı
- 16) Sağlık Bakanlığı
- 17) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- 19) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- 21) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- 22) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- 24) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
- 25) Avrupa Birliği Bakanlığı
- 26) Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- 27) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- 28) Ekonomi Bakanlığı
- 29) Gençlik ve Spor Bakanlığı
- 30) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
- 31) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- 32) Kalkınma Bakanlığı
- 33) Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- 34) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- 35) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
- 36) Jandarma Genel Komutanlığı
- 37) Sahil Güvenlik Komutanlığı
- 38) Emniyet Genel Müdürlüğü
- 39) Diyanet İşleri Başkanlığı
- 40) Hazine Müsteşarlığı
- 42) Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı
- 43) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu
- 44) Devlet Personel Başkanlığı
- 45) Türkiye İstatistik Kurumu
- 46) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
- 47) Gelir İdaresi Başkanlığı
- 49) Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü
- 50) Meteoroloji Genel Müdürlüğü
- 52) Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
- 53) Türkiye Halk Sağlığı Kurumu
- 54) Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
- 55) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

EK-2: ÖZEL BÜTÇELİ İDARELER

(2013 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 5018 sayılı Kanuna ekli listedir.)

1) YÜKSEKÖĞRETİM KURULU, ÜNİVERSİTELER VE YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜLERİ

- 1) Yükseköğretim Kurulu
- 2) Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı
- 3) İstanbul Üniversitesi
- 4) İstanbul Teknik Üniversitesi
- 5) Ankara Üniversitesi
- 6) Karadeniz Teknik Üniversitesi
- 7) Ege Üniversitesi
- 8) Atatürk Üniversitesi
- 9) Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- 10) Hacettepe Üniversitesi
- 11) Boğaziçi Üniversitesi
- 12) Dicle Üniversitesi
- 13) Çukurova Üniversitesi
- 14) Anadolu Üniversitesi
- 15) Cumhuriyet Üniversitesi
- 16) İnönü Üniversitesi
- 17) Fırat Üniversitesi
- 18) Ondokuz Mayıs Üniversitesi
- 19) Selçuk Üniversitesi
- 20) Uludağ Üniversitesi
- 21) Erciyes Üniversitesi
- 22) Akdeniz Üniversitesi
- 23) Dokuz Eylül Üniversitesi
- 24) Gazi Üniversitesi
- 25) Marmara Üniversitesi
- 26) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- 27) Trakya Üniversitesi
- 28) Yıldız Teknik Üniversitesi
- 29) Yüzüncü Yıl Üniversitesi
- 30) Gaziantep Üniversitesi
- 31) Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- 32) Adnan Menderes Üniversitesi
- 33) Afyon Kocatepe Üniversitesi
- 34) Balıkesir Üniversitesi
- 35) Celal Bayar Üniversitesi
- 36) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- 37) Dumlupınar Üniversitesi
- 38) Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- 39) Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- 40) Harran Üniversitesi
- 41) İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- 42) Kafkas Üniversitesi
- 43) Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- 44) Kırıkkale Üniversitesi
- 45) Kocaeli Üniversitesi
- 46) Mersin Üniversitesi
- 47) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- 48) Mustafa Kemal Üniversitesi
- 49) Niğde Üniversitesi
- 50) Pamukkale Üniversitesi
- 51) Sakarya Üniversitesi
- 52) Süleyman Demirel Üniversitesi
- 53) Bülent Ecevit Üniversitesi
- 54) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- 55) Galatasaray Üniversitesi
- 56) Ahi Evran Üniversitesi
- 57) Kastamonu Üniversitesi
- 58) Düzce Üniversitesi

- 59) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
- 60) Uşak Üniversitesi
- 61) Recep Tayip Erdoğan Üniversitesi
- 62) Namık Kemal Üniversitesi
- 63) Erzincan Üniversitesi
- 64) Aksaray Üniversitesi
- 65) Giresun Üniversitesi
- 66) Hitit Üniversitesi
- 67) Bozok Üniversitesi
- 68) Adıyaman Üniversitesi
- 69) Ordu Üniversitesi
- 70) Amasya Üniversitesi
- 71) Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
- 72) Ağrı Dağı Üniversitesi¹
- 73) Sinop Üniversitesi
- 74) Siirt Üniversitesi
- 75) Nevşehir Üniversitesi
- 76) Karabük Üniversitesi
- 77) Kilis 7 Aralık Üniversitesi
- 78) Çankırı Karatekin Üniversitesi
- 79) Artvin Çoruh Üniversitesi
- 80) Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
- 81) Bitlis Eren Üniversitesi
- 82) Kırklareli Üniversitesi
- 83) Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
- 84) Bingöl Üniversitesi
- 85) Muş Alparslan Üniversitesi
- 86) Mardin Artuklu Üniversitesi
- 87) Batman Üniversitesi
- 88) Ardahan Üniversitesi
- 89) Bartın Üniversitesi
- 90) Bayburt Üniversitesi
- 91) Gümüşhane Üniversitesi
- 92) Hakkari Üniversitesi
- 93) Iğdır Üniversitesi
- 94) Şırnak Üniversitesi
- 95) Tunceli Üniversitesi
- 96) Yalova Üniversitesi
- 97) Türk-Alman Üniversitesi
- 98) Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- 99) Bursa Teknik Üniversitesi
- 100) İstanbul Medeniyet Üniversitesi
- 101) İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
- 102) Necmettin Erbakan Üniversitesi
- 103) Abdullah Gül Üniversitesi
- 104) Erzurum Teknik Üniversitesi
- 105) Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
- 106) Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

---

¹ 19/6/2008 tarihli ve 5773 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanuna eklenen Geçici 38 inci maddesinde; 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Ağrı Dağı Üniversitesine yapılmış olan atıfların Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

2)ÖZEL BÜTÇELİ DİĞER İDARELER

- 1) Savunma Sanayi Müsteşarlığı
- 2) Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- 3) Atatürk Araştırma Merkezi
- 4) Atatürk Kültür Merkezi
- 5) Türk Dil Kurumu
- 6) Türk Tarih Kurumu
- 7) Türkiye ve Orta-Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
- 8) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
- 9) Türkiye Bilimler Akademisi
- 10) Türkiye Adalet Akademisi
- 11) Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu
- 12) Karayolları Genel Müdürlüğü
- 13) Spor Genel Müdürlüğü
- 14) Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- 15) Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- 16) Orman Genel Müdürlüğü
- 17) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- 18) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü
- 20) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- 21) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
- 22) Türk Akreditasyon Kurumu
- 23) Türk Standartları Enstitüsü
- 25) Türk Patent Enstitüsü
- 26) Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
- 27) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- 28) Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
- 30) Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- 32) GAP Bölge Kalkınma İdaresi
- 33) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
- 34) Kamu Denetçiliği Kurumu
- 35) Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu
- 36) Meslekî Yeterlilik Kurumu
- 37) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- 38) Türkiye Yazma Eserler Başkanlığı
- 39) Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 40) Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 41) Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
- 42) Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
- 43) Türkiye Su Enstitüsü
- 44) Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu
- 45) Türkiye İnsan Hakları Kurumu

EK-3: DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

(2013 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 5018 sayılı Kanuna ekli listedir.)

- 1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- 2) Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
- 3) Sermaye Piyasası Kurulu
- 4) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- 5) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- 6) Kamu İhale Kurumu
- 7) Rekabet Kurumu
- 8) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu
- 9) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu

EK-4: SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

(2013 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla 5018 sayılı Kanuna ekli listedir.)

- 1- Sosyal Güvenlik Kurumu
- 2- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

EK-5: GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİNİN 2012 YILI BÜTÇE ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Cumhurbaşkanlığı	138.700	140.965	116.005
TBMM	651.252	589.083	570.010
Anayasa Mahkemesi	24.718	27.868	23.189
Yargıtay	103.130	128.595	118.873
Danıştay	70.742	87.227	86.363
Sayıştay	142.163	143.400	130.496
Başbakanlık	861.757	1.512.296	1.439.623
Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı	750.942	793.545	776.313
Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği	14.377	14.707	14.649
Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü	89.463	148.285	146.111
Hazine Müsteşarlığı	64.705.201	65.831.233	61.680.499
Diyanet İşleri Başkanlığı	3.891.166	4.269.560	4.254.371
Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı	767.861	3.303.427	3.076.421
Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı	19.123	19.218	11.901
Adalet Bakanlığı	5.277.312	5.994.366	5.967.117
Milli Savunma Bakanlığı	18.229.672	26.131.205	18.524.520
İçişleri Bakanlığı	2.585.387	3.541.580	3.493.715
Jandarma Genel Komutanlığı	4.913.982	5.476.292	5.187.974
Emniyet Genel Müdürlüğü	12.119.314	13.336.811	13.125.872
Sahil Güvenlik Komutanlığı	375.997	408.937	334.897
Dışişleri Bakanlığı	1.351.947	1.446.124	1.385.635
Maliye Bakanlığı	88.573.596	85.131.581	84.611.540
Gelir İdaresi Başkanlığı	1.889.856	2.232.100	2.179.670
Milli Eğitim Bakanlığı	39.169.378	27.868.771	41.349.652
Sağlık Bakanlığı	14.357.938	6.839.821	4.789.363
Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu		5.154.154	5.189.316
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu		4.462.821	4.348.535
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	31.551.963	28.346.341	28.322.543
Devlet Personel Başkanlığı	15.010	15.547	14.307

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	591.527	661.999	413.464
Kültür ve Turizm Bakanlığı	1.705.076	1.881.643	1.613.324
Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu	35.512	48.112	37.793
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	8.841.713	11.390.024	11.348.905
Avrupa Birliği Bakanlığı	151.171	188.378	181.214
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	2.236.131	2.508.203	2.491.364
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	929.814	2.199.503	1.934.133
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	644.503	700.809	649.273
Ekonomi Bakanlığı	1.279.980	1.291.714	1.069.591
Gençlik ve Spor Bakanlığı	4.469.119	4.705.002	4.694.944
Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	10.484.858	11.260.614	11.144.430
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	384.676	478.558	444.774
Kalkınma Bakanlığı	1.067.701	1.068.297	886.897
Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı	184.396	183.806	181.916
Orman ve Su İşleri Bakanlığı	9.674.067	9.641.875	9.289.700
Meteoroloji Genel Müdürlüğü	171.294	183.830	166.819
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	9.019.374	16.064.279	15.823.925
Genel Bütçeli idareler Toplamı	344.512.859	357.852.506	353.641.946

EK-6: ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN 2012 YILI BÜTÇE ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Yüksek Öğretim Kurulu	28.976	376.959	368.223
Ankara Üniversitesi	451.828	501.145	482.352
Ortadoğu Teknik Üniversitesi	278.018	299.144	290.937
Hacettepe Üniversitesi	421.618	491.499	488.914
Gazi Üniversitesi	404.520	443.016	426.461
İstanbul Üniversitesi	640.598	727.698	667.662
İstanbul Teknik Üniversitesi	273.168	352.504	340.561
Boğaziçi Üniversitesi	154.816	168.974	162.500
Marmara Üniversitesi	283.894	372.987	307.178
Yıldız Teknik Üniversitesi	155.812	180.655	172.492
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	69.363	84.179	79.368
Ege Üniversitesi	393.697	455.740	445.057
Dokuz Eylül Üniversitesi	328.843	398.830	379.773
Trakya Üniversitesi	148.402	169.438	159.399
Uludağ Üniversitesi	261.421	304.228	272.150
Anadolu Üniversitesi	257.649	411.185	389.103
Selçuk Üniversitesi	345.804	311.811	283.690
Akdeniz Üniversitesi	234.340	282.504	272.418
Erciyes Üniversitesi	215.262	258.072	252.066
Cumhuriyet Üniversitesi	159.825	190.141	178.953
Çukurova Üniversitesi	250.633	274.419	251.455
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	215.183	256.942	235.873
Karadeniz Teknik Üniversitesi	216.663	261.309	238.920
Atatürk Üniversitesi	310.299	387.997	352.987
İnönü Üniversitesi	167.928	207.931	195.176
Fırat Üniversitesi	191.508	218.568	205.089
Dicle Üniversitesi	200.792	239.088	223.928
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	179.199	308.698	289.306
Gaziantep Üniversitesi	157.468	201.509	185.429
İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü	61.072	68.196	60.259
Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü	57.295	66.131	65.373
Harran Üniversitesi	126.301	140.349	115.893
Süleyman Demirel Üniversitesi	203.621	247.548	234.325
Adnan Menderes Üniversitesi	135.259	158.004	151.585

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Bülent Ecevit Üniversitesi	111.376	132.872	115.912
Mersin Üniversitesi	163.001	186.590	178.829
Pamukkale Üniversitesi	164.192	216.154	196.663
Balıkesir Üniversitesi	128.908	141.724	132.559
Kocaeli Üniversitesi	191.450	217.387	210.413
Sakarya Üniversitesi	157.650	192.858	189.193
Celal Bayar Üniversitesi	146.254	159.185	150.964
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	110.905	131.140	121.906
Mustafa Kemal Üniversitesi	117.124	138.339	128.561
Afyon Kocatepe Üniversitesi	146.296	169.605	155.432
Kafkas Üniversitesi	91.438	105.898	101.919
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	126.525	151.531	145.950
Niğde Üniversitesi	74.179	89.043	81.810
Dumlupınar Üniversitesi	103.228	147.126	122.552
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	111.626	126.273	109.354
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	109.681	123.395	118.558
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	131.761	147.368	142.653
Kırıkkale Üniversitesi	123.709	142.997	134.748
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	152.421	172.225	163.769
Galatasaray Üniversitesi	47.495	48.394	43.521
Ahi Evran Üniversitesi	61.872	67.720	59.761
Kastamonu Üniversitesi	51.201	64.888	61.585
Düzce Üniversitesi	82.175	95.375	86.077
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	66.813	85.496	82.350
Uşak Üniversitesi	57.887	64.756	59.552
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi	70.246	267.627	118.761
Namık Kemal Üniversitesi	86.953	104.611	89.201
Erzincan Üniversitesi	67.891	92.456	85.877
Aksaray Üniversitesi	55.965	70.723	62.957
Giresun Üniversitesi	60.017	71.674	58.698
Hitit Üniversitesi	52.279	66.464	55.767
Bozok Üniversitesi	55.048	82.519	65.880
Adıyaman Üniversitesi	77.475	110.838	95.046
Ordu Üniversitesi	53.830	67.522	54.585

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Amasya Üniversitesi	45.284	56.454	45.045
Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi	45.106	66.736	46.784
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	44.568	64.286	55.619
Sinop Üniversitesi	45.018	59.851	41.531
Siirt Üniversitesi	42.226	59.785	42.363
Nevşehir Üniversitesi	49.629	67.918	55.038
Karabük Üniversitesi	68.571	95.901	88.624
Kilis Yedi Aralık Üniversitesi	43.286	56.271	48.411
Çankırı Karatekin Üniversitesi	53.958	72.924	65.328
Artvin Çoruh Üniversitesi	42.002	53.291	50.723
Bilecik Üniversitesi	48.421	53.653	45.802
Bitlis Eren Üniversitesi	42.141	59.134	53.366
Kırklareli Üniversitesi	51.544	62.334	58.555
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi	45.254	49.129	44.354
Bingöl Üniversitesi	46.648	59.885	53.996
Muş Alparslan Üniversitesi	47.651	70.005	60.744
Mardin Artuklu Üniversitesi	43.679	59.677	49.896
Batman Üniversitesi	42.065	78.569	57.145
Ardahan Üniversitesi	35.036	54.590	51.204
Bartın Üniversitesi	40.216	51.194	37.370
Bayburt Üniversitesi	35.352	37.775	31.006
Gümüşhane Üniversitesi	54.020	66.202	64.139
Hakkari Üniversitesi	43.868	50.452	30.331
İğdir Üniversitesi	37.124	59.277	46.927
Şırnak Üniversitesi	38.017	44.461	33.469
Tunceli Üniversitesi	43.462	50.239	43.078
Yalova Üniversitesi	38.955	47.973	40.517
Türk-Alman Üniversitesi	16.272	17.879	6.380
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi	22.743	44.052	31.004
Bursa Teknik Üniversitesi	15.653	22.163	11.914
İstanbul Medeniyet Üniversitesi	15.374	31.390	22.444
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi	20.146	39.187	29.608
Necmettin Erbakan Üniversitesi	15.498	97.208	85.948
Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi	18.458	29.399	16.617
Erzurum Teknik Üniversitesi	16.412	23.643	10.784
Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi	0	10.769	9.531
Yüksek Öğretim Kurumları Toplamı	12.743.603	15.993.827	14.571.813

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı	232.559	402.120	375.002
Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı	8.001	9.003	7.582
Atatürk Araştırma Merkezi	2.393	2.586	1.909
Atatürk Kültür Merkezi	3.169	4.516	2.824
Türk Dil Kurumu	13.825	17.535	12.295
Türk Tarih Kurumu	6.811	8.243	6.663
Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü	10.664	11.770	9.879
Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	1.609.394	2.205.685	1.561.973
Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı	8.591	9.995	6.256
Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı	11.767	14.695	12.884
Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü	4.449.878	4.873.307	4.869.216
Spor Genel Müdürlüğü	731.341	1.232.900	1.227.546
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü	147.714	162.320	158.450
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü	178.182	192.089	189.945
Orman Genel Müdürlüğü	1.862.299	2.069.380	1.818.587
Vakıflar Genel Müdürlüğü	394.523	408.165	326.100
Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü	121.403	264.119	139.658
Türk Akreditasyon Kurumu	7.665	11.698	10.130
Türk Standartları Enstitüsü	220.836	717.211	589.839
Türk Patent Enstitüsü	40.956	233.614	229.550
Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü	9.420	10.205	9.315
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu	102.439	109.453	81.016
Savunma Sanayii Müsteşarlığı	33.919	41.496	39.794
Küçük ve Orta Ölçekli İşl.Gel. ve Dest. İdaresi Bşk.	422.038	613.256	572.636
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı	86.243	165.310	112.919
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	70.854	70.854	63.120
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı	20.629	21.751	20.580
Elektirik İşleri Etüd İdaresi Genel Müdürlüğü	0	0	0
Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü	358.824	387.689	350.646
Ceza ve İnfaz Kurum. ile Tutukevleri İş Yurt. Kurumu	772.457	1.460.935	1.297.763
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü	17.672	105.200	101.689
Mesleki Yeterlilik Kurumu Başkanlığı	8.216	8.216	3.936
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı	33.283	57.270	40.369
Karayolları Genel Müdürlüğü	6.185.358	14.186.359	14.186.571
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı	25.204	25.204	11.871
Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	4.108	4.108	399
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	4.108	4.108	1.992
Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı	4.108	4.108	692
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	7.980.416	8.281.597	8.088.208
Türkiye Su Enstitüsü	0	3.610	634
Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu	0	40.390	28.621
Özel Bütçeli Diğer İdareler Toplamı	26.201.267	38.452.070	36.569.059
Özel Bütçeli İdareler Toplamı	38.944.870	54.445.897	51.140.872

EK-7: DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLARIN 2012 YILI BÜTÇE ÖDENEK VE GERÇEKLEŞMELERİ

(Bin TL)	Başlangıç Ödeneği	Yılsonu Ödeneği	Gerçekleşme
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu	137.000	155.000	142.010
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	1.342.001	1.534.250	1.524.841
Sermaye Piyasası Kurulu	82.782	88.723	81.029
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu	165.000	165.000	83.193
Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu	115.585	157.585	136.045
Kamu İhale Kurumu	88.999	106.512	105.226
Rekabet Kurumu	46.760	60.297	51.103
Tütün, Tütün Mam. ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzen. Kurumu	49.770	59.770	58.344
Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu	0	20.500	11.852
Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Toplamı	2.027.897	2.347.637	2.193.643

EK-8: GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN 2012 YILI MALİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER TABLOSU

HESAP KODU	MALİ VARLIĞIN TÜRÜ	2012 (Bin TL)	HESAP KODU	MALİ YÜKÜMLÜLÜĞÜN TÜRÜ	2012 (Bin TL)
100	KASA	84.161	304	CARİ YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	124.361.639
101	ALINAN ÇEKLER	269.475	305	BONOLAR	3.684.149
102	BANKA	6.416.264	309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	2.017.106
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-242.682	310	CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR	8.507.644
104	PROJE ÖZEL HESABI	35.110	320	BÜTÇE EMANETLERİ	455.413
105	DÖVİZ	8.050.590	323	BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR	313.158
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-180	325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ	20.971.442
107	ELÇİLİK VE KONSOLOSLUK NEZDİNDEKİ PARALAR	248.562	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	1.250.855
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER	586.043	332	OKUL PANSİYONLARI	160.221
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	998.936	333	EMANETLER	4.380.087
110	HİSSE SENETLERİ HESABI	0	337	MUTEMTLİK CARİ HESABI	30.465
117	MENKUL VARLIKLAR	60	339	RİSK HESABI	278.621
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR	21.424.099	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	68.126
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR	113.052.700	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAH.	4.398
122	GELİRLERDEN TEÇİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	2.657.381	363	KAMU İDARELERİ PAYLARI	16.240
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	10.850	380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	2.163.314
127	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	57.458	381	GİDER TAHAKKUKLARI	17.601.750
130	DIŞ BORCUN İKRAZINDAN DOĞAN ALACAKLAR	755.087	397	SAYIM FAZLALARI	16.215
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	2.315.907		KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	186.280.844
137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI	8.810.766	404	TAHVİLLER HESABI	258.495.887
139	DİĞER KURUM ALACAKLARI	1	409	UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	708.920
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR	384.756	410	DIŞ MALİ BORÇLAR	137.841.613
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER	6.579.924	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	25
164	AKREDİTİFLER	2.471.504	480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	4.213.082
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER	399.300	481	GİDER TAHAKKUKLARI	10.877.997
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER	278.021		UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI	412.137.524
167	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİTİFLERİ	100.256			
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	298.032			
181	GELİR TAHAKKUKLARI	43.233			
194	TEYİTSİZ DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI	50.682			
197	SAYIM NOKSANLARI	20.988			
	DÖNEN MALİ VARLIK TOPLAMI	176.157.285			
217	MENKUL VARLIKLAR	43.017			
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR	1.975			
222	GELİRLERDEN TEÇİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	206.098			
227	DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	26.982			
230	DIŞ BORCUN İKRAZINDAN DOĞAN ALACAKLAR	9.498.804			
232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	9.882.858			
239	DİĞER KURUM ALACAKLARI	1.622.069			
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	8.183.110			
241	MAL VE HİZMET ÜRETEK KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	65.065.260			
242	DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	6.227.278			
247	SERMAYE TAAHHÜTLERİ (-)	-9.258.783			
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	954.709			
	DURAN MALİ VARLIK TOPLAMI	92.453.379			
	MALİ VARLIKLAR TOPLAMI (A)	268.610.664		MALİ YÜKÜMLÜLÜKLER TOPLAMI (B)	598.418.368
	NET MALİ DEĞER (A-B)				-329.807.704

1. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan Genel Bütçeli İdarelerin verilerini içermektedir.
2. Borçlanma senetleri muhasebe kayıtlarındaki değerler üzerinden raporlanmıştır.
3. Kesin mizan verisi değildir.

EK-9: GENEL BÜTÇELİ İDARELERİN 2012 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

	2012 (Bin TL)	2012 Yılı % Dağılım
FAALİYET GİDERLERİ TOPLAMI (Tahakkuk Esaslı)	455.185.652	100,0
Personel Giderleri	74.779.412	16,4
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	12.748.116	2,8
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.278.320	5,3
Faiz Giderleri	48.858.244	10,7
Cari Transferler	146.063.263	32,1
Sermaye Transferleri	31.569.614	6,9
Borç Verme	51.886	0,0
Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	19.615.264	4,3
Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	41.238.085	9,1
Amortisman Gideri	3.890.372	0,9
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	3.064.349	0,7
Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	45.431.283	10,0
Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	3.024.981	0,7
Diğer Giderler	572.461	0,1
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI (Tahakkuk Esaslı)	476.144.629	100,0
Vergi Gelirleri	352.806.836	74,1
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.024.850	2,9
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.308.628	0,5
Diğer Gelirler	78.716.316	16,5
Sermaye Gelirleri	4.215	0,0
Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	28.283.783	5,9
NET FAALİYET SONUCU	20.958.977	

1- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan Genel Bütçeli idarelerin verilerini içermektedir.

2- Faaliyet gelirleri ve giderleri, muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak mali yıl içerisinde tahakkuk eden ve tahsilat veya ödeme şartına bağlı kalınmaksızın hesaplara kaydedilen her türlü kamu gelir ve giderinden oluşmaktadır.

3- Nakit esasına göre kayıt ve takip edilen bütçe giderleri ve bütçe gelirleri; yasama organı tarafından analitik bütçe sınıflamasına uygun olarak kamu kaynaklarından ödeme yapma yetkisi (ödenek) ve tahsilat yapma yetkisinin takibine yönelik olarak kullanılırlar. Nazım karakterli olarak kullanılan bütçe giderleri ve bütçe gelirleri hesaplarının; faaliyet hesapları grubundaki gelirler ve giderler hesaplarından bağımsız olarak değerlendirilmesi ve yorumlanması gerekir.

EK-10: YEDEK ÖDENEKLERİN KULLANIMI

(Bin TL)	Personel Giderleri	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Faiz Giderleri	Cari Transferler	Sermaye Giderleri	Sermaye Transferleri	Borç Verme	Yedek Ödenekler	Toplam Tutar
Yargıtay	0	0	0	0	700	0	0	0	0	700
Başbakanlık	0	0	270.000	0	0	0	0	0	0	270.000
Diyanet İşleri Başkanlığı	0	0	0	0	40.000	0	0	0	0	40.000
Adalet Bakanlığı	0	0	0	0	11.200	0	0	0	0	11.200
İçişleri Bakanlığı	0	0	0	0	0	0	106.825	0	0	106.825
Dışişleri Bakanlığı	0	0	3.215	0	3.820	0	0	0	0	7.035
Maliye Bakanlığı	0	0	2.655	0	5.147	6.700	0	0	0	14.502
Gelir İdaresi Başkanlığı	0	0	0	0	0	11.210	0	0	0	11.210
Milli Eğitim Bakanlığı	0	0	15.160	0	147	0	0	0	0	15.307
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	0	0	0	0	462	0	0	21.000	0	21.462
Kültür ve Turizm Bakanlığı	0	0	818	0	0	0	0	0	0	818
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı	0	0	4.528	0	0	0	0	0	0	4.528
Avrupa Birliği Bakanlığı	0	0	0	0	34.800	0	0	0	0	34.800
Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	0	0	0	0	3.397	0	0	0	0	3.397
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	0	0	0	0	147	20.000	0	0	0	20.147
Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	0	0	0	0	0	10.000	0	0	0	10.000
Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	0	0	90.000	0	147	0	0	0	0	90.147
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	0	0	0	0	462	0	0	0	0	462
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	0	0	2.250	0	462	0	0	0	0	2.712
Toplam Tutar			388.627		100.888	47.910	106.825	21.000		665.250

EK-11: 5018 SAYILI KANUN UYARINCA YAPILAN DÜZENLEMELER

SIRA NO	DÜZENLEMENİN ADI	DAYANAĞI	DURUMU
1	Devlet Muhasebesi Standartları Kurulunun Yapısı ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 49	13/5/2005 tarihli ve 25814 sayılı RG'de yayımlandı.
2	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği	5018/Md. 49	8/6/2005 tarihli ve 25839 sayılı RG'de yayımlandı.
3	Kamu İdareleri Detaylı Hesap Planları ve Ortak Yardımcı Hesaplar Tebliği	5018/Md. 49, Geçici Md. 3	17/7/2005 tarihli ve 25878 sayılı RG'de yayımlandı.
4	İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 66	8/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı RG'de yayımlandı.
5	İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliği	5018/Md. 65	8/10/2005 tarihli ve 25960 sayılı RG'de yayımlandı. (Değişiklik: 20/12/2008 tarihli ve 27086 sayılı RG)
6	Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1)	5018/Md. 31	31/12/2005 tarihli ve 4. Mükerrer 26040 sayılı RG'de yayımlandı.
7	İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar	5018/Md. 55, 56, 57, 58	31/12/2005 tarihli ve 3. Mükerrer 26040 sayılı RG'de yayımlandı.
8	Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği	5018/Md. 33	31/12/2005 tarihli ve 3. Mükerrer 26040 sayılı RG'de yayımlandı.
9	Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Denetimleri, Yetkileri ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 61	31/12/2005 tarihli ve 3. Mükerrer 26040 sayılı RG'de yayımlandı.
10	Muhasebe Yetkilisi Adaylarının Eğitimi, Sertifika Verilmesi ile Muhasebe Yetkililerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 62	21/1/2006 tarihli ve 26056 sayılı RG'de yayımlandı. (Değişiklik: 12/11/2008 tarihli ve 27052 sayılı RG)
11	Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 35	21/1/2006 tarihli ve 26056 sayılı RG'de yayımlandı.
12	Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 60 5436/Md. 15	18/2/2006 tarihli ve 26084 sayılı RG'de yayımlandı.
13	Mali Hizmetler Uzmanları Kadrolarının Kamu İdarelerine Tahsisine İlişkin 2006/10103 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	5018/Md. 60 5436/Md. 15	4/3/2006 tarihli ve 26098 sayılı RG'de yayımlandı.
14	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği	5018/Md. 49	10/3/2006 tarihli ve 26104 sayılı RG'de yayımlandı.
15	Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 41	17/3/2006 tarihli ve 26111 sayılı RG'de yayımlandı.

SIRA NO	DÜZENLEMENİN ADI	DAYANAĞI	DURUMU
16	Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerine Ödenek Gönderilmesine İlişkin Usul ve Esaslar	5018/Md. 22	(5) sıra numaralı Bütçe Uygulama Tebliği 28/3/2006 tarihli ve 26122 sayılı RG'de yayımlandı.
17	Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 42	26/4/2006 tarihli ve 26150 sayılı RG'de yayımlandı.
18	Harcama Yetkilileri Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:2)	5018/Md. 31	28/4/2006 tarihli ve 26152 sayılı RG'de yayımlandı.
19	Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 9	26/5/2006 tarihli ve 26179 sayılı RG'de yayımlandı.
20	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 65	12/7/2006 tarihli ve 26226 sayılı RG'de yayımlandı. (Değişiklik: 20/12/2008 tarihli ve 27086 sayılı RG)
21	Demek, Birlik, Vakıf, Kurum, Kuruluş, Sandık ve Benzeri Teşekküllere Yardım Yapılması, Kullanılması, İzlenmesi, Denetlenmesi ve Kamuoyuna Açıklanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 29	17/7/2006 tarihli ve 26231 sayılı RG'de yayımlandı.
22	Stratejik Planlama Kılavuzu	5018/Md. 9	Devlet Planlama Teşkilatının internet sitesinde yer almaktadır.
23	Performans Esaslı Bütçeleme Rehberi	5018/Md. 9	Aralık 2004 tarihinde Maliye Bakanlığının internet sitesine konuldu.
24	Kamu İdarelerinin İç Denetçi Kadrolarında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa Göre İstihdam Edilenlere Yapılacak Ek Ödemeye İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	5436/Md. 14 5018/Md. 65	5/8/2006 tarihli ve 26250 sayılı RG'de yayımlandı.
25	5436 sayılı Kanunla İhdas Edilen İç Denetçi Kadrolarından (720) Adedinin Sınıf ve Derecelerinin Değiştirilerek Kamu Kurumlarına Tahsis Edilmesi Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı	5436/Md. 16 5018/Md. 65	6/8/2006 tarihli ve 26251 sayılı RG'de yayımlandı.
26	İç Denetçi Atamalarında Uyulacak Esas ve Usuller Hakkında Tebliğ (Sıra No:1)	5018/Md. 65	8/9/2006 tarihli ve 26283 sayılı RG'de yayımlandı.
27	Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik	5018/Md. 44, 45, 60	2/10./2006 tarihli ve 26307 sayılı RG'de yayımlandı.
28	Mahalli İdarelere İç Denetçi Kadrolarının Tahsisi Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı	5436/Md. 16	5/10/2006 tarihli ve 26310 sayılı RG'de yayımlandı.
29	Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis ve Devri Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 45, 47	10/10/2006 tarihli ve 26315 sayılı RG'de yayımlandı.
30	İç Denetçi Atamalarında Uyulacak Esas ve Usuller Hakkında Tebliğ (Sıra No:2)	5018/Md. 65	30/12/2006 tarihli ve 26392 sayılı RG'de yayımlandı.

SIRA NO	DÜZENLEMENİN ADI	DAYANAĞI	DURUMU
31	Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 71	19/1072006 tarihli ve 26324 sayılı RG'de yayımlandı.
32	Kamu İç Denetim Standartları	5018/Md. 67	İDKK'nın 20/11/2006 tarihli ve 12 sayılı kararı.
33	Kamu İç Denetçileri Meslek Ahlak Kuralları	5018/Md. 67	İDKK'nın 20/11/2006 tarihli ve 12 sayılı kararı.
34	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği	5018/Md. 49	30/12/2006 tarihli ve 3. Mükerrer 26392 sayılı RG'de yayımlandı.
35	Taşınır Mal Yönetmeliği	5018/Md. 44	18/1/2007 tarihli ve 26407 sayılı RG'de yayımlandı.
36	İç Denetim Birim Yönergesi	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 13	İDKK'nın 22/1/2007 tarihli ve 2 sayılı kararı.
37	Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ (Sayı:2007/1)	Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	8/372007 tarihli ve 26456 sayılı RG'de yayımlandı.
38	Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2008/1)	Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği	8/3/2007 tarihli ve 26456 sayılı RG'de yayımlandı.
39	Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği	5018/Geçici Md.11	1/5/2007 tarihli ve 26509 sayılı RG'de yayımlandı.
40	Kamu İç Denetim Raporlama Standartları	5018/Md. 67	İDKK'nın 5/6/2007 tarihli ve 10 sayılı kararı.
41	Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik /Md. 30	İDKK'nın 2/7/2007 tarihli ve 11 sayılı kararı.
42	Birden Fazla Kamu İdaresi İç Denetçilerinin Ortak Çalışma Esas ve Usulleri	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 51	İDKK'nın 3/7/2007 tarihli ve 12 sayılı kararı.
43	Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği	5018/Md. 60	25/872007 tarihli ve 26624 sayılı RG'de yayımlandı.
44	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1)	Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği	9/8/2007 tarihli ve 26608 sayılı RG'de yayımlandı.
45	Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği	5018/Md. 55-5355/Md. 18	15/8/2007 tarihli ve 26614 sayılı RG'de yayımlandı.
46	Üst Yöneticiler İçin İç Kontrol ve İç Denetim Rehberi		Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü internet sitesinde yer almaktadır.
47	Kamu İç Denetim Planı ve Programı Hazırlama Rehberi	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 40	İDKK'nın 29/8/2007 tarihli ve 15 sayılı kararı.

SIRA NO	DÜZENLEMENİN ADI	DAYANAĞI	DURUMU
48	Kamu İç Denetiminde Risk Değerlendirme Rehberi	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 36	IDKK'nın 6/9/2007 tarihli ve 17 sayılı kararı.
49	Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi (2008-2010)		IDKK'nın 5/11/2007 tarihli ve 17 sayılı kararı.
50	Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği	5018/Md. 55	26/12/2007 tarihli ve 26738 sayılı RG'de yayımlandı.
51	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1)	Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği/Md. 27	10/1/2008 tarihli ve 26752 sayılı RG'de yayımlandı.
52	Ayrıntılı Harcama ve Finansman Programlarının Hazırlanması, Vize Edilmesi, Uygulanması ve İzlenmesine Dair Usul ve Esaslar (2008)	5018/Md. 20	(2) sıra numaralı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği 11/1/2008 tarihli ve 26753 sayılı RG'de yayımlandı.
53	Kamu İç Denetçilerinin Mesleki Kademelerinin Belirlenmesine İlişkin Esas ve Usuller	IDKK Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 6 - İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 10	IDKK'nın 19/2/2008 tarihli ve 2 sayılı, 24/3/2008 tarihli ve 4 sayılı kararları.
54	Kamu İç Denetim Rehberi		IDKK'nın 7/4/2008 tarihli ve 5 sayılı kararı.
55	Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik	5018/Md. 9	5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı RG'de yayımlandı.
56	Kamu İç Denetim Terimleri Sözlüğü	5018/Md. 67	IDKK'nın 28/10/2008 tarihli ve 12 sayılı kararı.
57	Performans Programı Hazırlama Rehberi		Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü internet sitesinde yer almaktadır.
58	İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	5018/Md. 67	20/12/2008 tarihli ve 27086 sayılı RG'de yayımlandı.
59	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	5018/Md. 67	20/12/2008 tarihli ve 27086 sayılı RG'de yayımlandı.
60	Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi	5018/Md. 55	4/2/2009 tarihli ve B.07.0.BMK.0.24-150/4005-1205 sayılı Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün yazısı
61	Mali Hizmetler Uzman Yardımcılarının Yetiştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar	Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği Md.13-14	16/2/2010 tarihli ve 19 onay No.lu Müsteşarlık Oluru ile yayımlandı.
62	Kamu İç Denetimi Strateji Belgesi (2011-2013)		IDDK'nın 21/12/2010 tarih ve 12 sayılı kararı.
63	İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Programı	5018/Md.67	IDDK'nın 29/9/2011 tarih ve 19 sayılı kararı.
64	Kamu İç Denetçi Sertifikasının Derecelendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller	İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik/Md. 30	17/2/2012 tarihli ve 28207 sayılı RG'de yayımlandı.
65	İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim ve Sertifika Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	5018/Md. 67	18/2/2012 tarihli ve 28208 sayılı RG'de yayımlandı.

www.bumko.gov.tr

www.maliye.gov.tr

Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü
İlkadım Caddesi Dikmen Yolu Harp Okulu Kavşağı
Dikmen, 06100 Ankara
Tel: 0312 415 14 35 Faks:0312 417 26 50
www.bumko.gov.tr - www.maliye.gov.tr